

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA KLIMATU I ŚRODOWISKA¹**

z dnia .....

w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Parku Narodowego „Ujście Warty”

Na podstawie art. 19 ust. 5 w związku z art. 20 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916 z późn. zm.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się plan ochrony dla Parku Narodowego „Ujście Warty”, który staje się planem ochrony dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Ujście Warty (PLC080001)² pokrywającego się z obszarem Parku Narodowego „Ujście Warty”, stanowiący załącznik do rozporządzenia.

§ 2. Do projektów:

- 1) planów ogólnych gmin,
  - 2) studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin,
  - 3) miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
  - 4) planu zagospodarowania przestrzennego województwa lubuskiego
- uzgodnionych z Dyrektorem Parku Narodowego „Ujście Warty” przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, nie stosuje się ustaleń do planów ogólnych gmin, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planu zagospodarowania przestrzennego województwa lubuskiego, dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych ujętych w rozdziale 10 załącznika do rozporządzenia.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Klimatu i Środowiska

---

¹ Minister Klimatu i Środowiska kieruje działem administracji rządowej – środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 października 2021 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Klimatu i Środowiska (Dz.U. z 2021 poz. 1949)

² Kod obszaru został określony zgodnie z decyzją wykonawczą Komisji (UE) 2021/161 z dnia 21 stycznia 2021 r. w sprawie przyjęcia czternastego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowaną jako dokument nr C (2021) 21) (Dz. Urz. UE L 51 z 15.02.2021, str. 330)

PLAN OCHRONY DLA PARKU NARODOWEGO „UJŚCIE WARTY” ORAZ OBSZARU
MAJĄCEGO ZNACZENIE DLA WSPÓLNOTY UJŚCIE WARTY (PLC080001) W CZĘŚCI
POKRYWAJĄCEJ SIĘ Z OBSZAREM PARKU NARODOWEGO „UJŚCIE WARTY”

Rozdział 1

CELE OCHRONY PRZYRODY ORAZ WSKAZANIE PRZYRODNICZYCH I SPOŁECZNYCH
UWARUNKOWAŃ ICH REALIZACJI

1. Cele ochrony przyrody

1.1. Celem ochrony zasobów przyrodniczych oraz walorów krajobrazowych i kulturowych Parku Narodowego „Ujście Warty”, zwanego dalej „Parkiem”, jest zachowanie unikalnego kompleksu naturalnych i półnaturalnych ekosystemów doliny dużej rzeki nizinnej z kształtowaną w wyniku procesów naturalnych oraz tradycyjnego użytkowania rolniczego różnorodnością biologiczną wraz zachodzącymi procesami biologicznymi, ekologicznymi i ewolucyjnymi oraz procesami i strukturami geologicznymi, geomorfologicznymi, hydrologicznymi i glebowymi, a zwłaszcza:

- 1) zachowanie naturalnej różnorodności ekosystemów oraz siedlisk, ze szczególnym uwzględnieniem siedlisk zalewowych charakterystycznych dla dolin rzecznych;
- 2) zapewnienie ciągłości istnienia rodzimych gatunków grzybów, roślin i zwierząt wraz z ich siedliskami, a w szczególności populacji ptaków związanych z siedliskami zalewowymi rzek Parku, zarówno naturalnymi, zależnymi od wylewów, jak i półnaturalnymi, ukształtowanymi przez kośne i pastwiskowe użytkowanie rolnicze;
- 3) zapewnienie niezakłóconego przebiegu procesów biologicznych i ekologicznych charakterystycznych dla doliny dużej rzeki nizinnej, w szczególności wielkoobszarowych okresowych zalewów powierzchniowych;
- 4) utrzymanie właściwego stanu ochrony lub jego poprawa w stosunku do chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz siedlisk przyrodniczych, w tym zwłaszcza o znaczeniu wspólnotowym;
- 5) zapewnienie łączności ekologicznej populacji gatunków roślin, zwierząt i grzybów występujących na obszarze Parku z populacjami występującymi poza jego granicami;
- 6) ograniczenie negatywnych oddziaływań antropogenicznych na zasoby przyrodnicze oraz walory krajobrazowe i kulturowe Parku.

1.2. Celem ochrony przyrody nieożywionej jest:

- 1) zachowanie warunków do niezakłóconego przebiegu naturalnych procesów przyrodniczych, w tym charakterystycznych dla doliny dużej rzeki nizinnej, w szczególności wielkoobszarowych okresowych zalewów powierzchniowych;
- 2) zachowanie naturalnych procesów i struktur geologicznych, geomorfologicznych, hydrologicznych oraz glebowych i glebotwórczych;
- 3) ochrona zasobów wodnych i zwiększenie zdolności retencyjnych siedlisk;
- 4) zachowanie gleb organicznych;
- 5) ochrona gleb, wód i powietrza przed zanieczyszczeniami.

1.3. Celem ochrony ekosystemów leśnych Parku jest:

- 1) ochrona trwałości ekosystemów leśnych oraz zachowanie właściwego stanu ochrony lasów łągowych i olsowych;
- 2) zachowanie różnorodności siedlisk i mikrosiedlisk będących środowiskiem życia organizmów leśnych.

1.4. Celem ochrony lądowych ekosystemów nieleśnych Parku jest:

- 1) ochrona trwałości lądowych ekosystemów nieleśnych, w tym półnaturalnych ekosystemów łąkowych i pastwiskowych;

- 2) zahamowanie procesu murszenia i dalszej kompresji torfów;
- 3) zachowanie zespołów roślinnych wymagających czynnej ochrony, z uwzględnieniem potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków.

1.5. Celem ochrony ekosystemów wodnych Parku jest:

- 1) utrzymanie lub poprawa bilansu wodnego oraz stanu ekologicznego i stanu chemicznego wód, tak aby osiągnąć co najmniej dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny wód powierzchniowych;
- 2) zapewnienie warunków wodnych niezbędnych dla utrzymania właściwego lub uzyskania najlepszego, możliwego do osiągnięcia stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków będących na terenie Parku przedmiotami ochrony Natura 2000;
- 3) zapewnienie warunków wodnych dla zachowania pełnej różnorodności gatunkowej zbiorowisk roślinnych, grzybów i zwierząt.

1.6. Celem ochrony gatunków grzybów, roślin i zwierząt oraz ich siedlisk jest:

- 1) zachowanie lub przywrócenie zróżnicowania genetycznego i gatunkowego;
- 2) utrzymanie różnorodności siedlisk występowania gatunków, w tym mikrosiedlisk i miejsc rozwoju;
- 3) stwarzanie warunków środowiskowych sprzyjających utrzymaniu lub osiągnięciu jak najlepszego stanu ochrony chronionych, rzadkich i zagrożonych, dziko występujących gatunków roślin, grzybów i zwierząt;
- 4) przeciwdziałanie rozprzestrzenaniu się inwazyjnych gatunków obcych (IGO) mających wpływ na gatunki rodzime, w szczególności:
  - a) gatunków zwierząt - wizona (norki) amerykańskiego (*Neovison vison*), szopa pracza (*Procyon lotor*); jenota (*Nyctereutes procyonoides*), nutrii (*Myocastor coypus*), piżmaka (*Ondatra zibethicus*), gęsiówki egipskiej (*Alopochen aegyptiaca*) i bernikli kanadyjskiej (*Branta canadensis*), czebaczka amurskiego (*Pseudorasbora parva*), sumika karłowatego (*Ameiurus nebulosus*), raka pręgowanego (*Orconectes limosus*), kraba wetlnistorękiego (*Eriocheir sinensis*), szczeżui chińskiej (*Sinanodonta woodiana*), *Corbicula fluminalis*, *Corbicula fluminea*,
  - b) gatunków roślin - klonu jesionolistnego (*Acer negundo*), uczepu amerykańskiego (*Bidens frondosa*), kolczurki klapowanej (*Echinocystis lobata*), moczarki delikatnej (*Elodea nuttallii*), barszczu Mantegazziego (*Heracleum Mantegazzianum*), barszczu Sosnowskiego (*Heracleum sosnowskyi*), niecierpka gruczołowatego (*Impatiens glandulifera*), niecierpka drobnokwiatowego (*Impatiens parviflora*), winobluszczy (*Parthenocissus* spp.), robinii akacyjowej (*Robinia pseudoacacia*), nawłoci kanadyjskiej (*Solidago canadensis*) i rzepienia włoskiego (*Xanthium albinum*);
- 5) ograniczanie zmian zachodzących w siedliskach pod wpływem rodzimych gatunków ekspansywnych.

1.7. Celem ochrony krajobrazów jest:

- 1) zachowanie ukształtowanej w procesie historycznym struktury krajobrazu kulturowego (formy użytkowania ziemi, system rowów i kanałów) i przyrodniczego (mozaika ekosystemów) obszaru Ujścia Warty;
- 2) utrzymanie otwartych przestrzeni i cech charakterystycznych środowiska przyrodniczego, stanowiących o specyfice krajobrazów obszaru Ujścia Warty, w tym zwłaszcza obszarów zalewowych;
- 3) zachowanie punktów, osi i ciągów widokowych o najwyższych walorach krajobrazowych.

1.8. Celem ochrony wartości kulturowych jest:

- 1) zachowanie i upowszechnianie materialnych oraz niematerialnych zasobów kulturowych Parku;
- 2) promowanie w infrastrukturze turystycznej regionalnych form architektonicznych oraz tradycyjnych materiałów budowlanych i konstrukcji.

1.9. Celem ochrony obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Ujście Warty (PLC080001), zwanego dalej „obszarem Natura 2000 Ujście Warty”, pokrywającego się z obszarem Parku jest zachowanie

jego integralności i spójności z siecią obszarów Natura 2000 oraz utrzymanie lub osiągnięcie, tam gdzie jest to możliwe właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk – występujących w Parku i będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Ujście Warty³, w szczególności:

- 1) dla siedlisk przyrodniczych Natura 2000⁴:
  - a) 3130 brzegi lub osuszone dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto-Nanojuncete* – utrzymanie powierzchni nie mniejszej niż 38 ha oraz utrzymanie specyficznej struktury i funkcji,
  - b) 3150 starorzecza i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne – utrzymanie powierzchni nie mniejszej niż 364 ha oraz utrzymanie specyficznej struktury i funkcji,
  - c) 6120* ciepłolubne śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*) – utrzymanie powierzchni nie mniejszej niż 28 ha oraz utrzymanie specyficznej struktury i funkcji,
  - d) 6210* Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*) – utrzymanie powierzchni nie mniejszej niż 0,08 ha oraz utrzymanie specyficznej struktury i funkcji,
  - e) 6430 ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) – utrzymanie powierzchni nie mniejszej niż 9 ha oraz utrzymanie specyficznej struktury i funkcji,
  - f) 6440 łąki selernicowe (*Cnidion dubii*) – utrzymanie powierzchni nie mniejszej niż 83 ha oraz utrzymanie specyficznej struktury i funkcji,
  - g) 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) – utrzymanie powierzchni nie mniejszej niż 158 ha oraz utrzymanie specyficznej struktury i funkcji,
  - h) 91E0* łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe) – utrzymanie powierzchni nie mniejszej niż 608 ha oraz utrzymanie specyficznej struktury i funkcji;
- 2) dla gatunków zwierząt innych niż ptaki⁴: 1130 bolenia (*Aspius aspius*), 1145 piskorza (*Misgurnus fossilis*), 1149 kozy (*Cobitis taenia*), 5339 różanki (*Rhodeus sericeus amarus*), 6144 kielba białopłetwego (*RomanoRomanogobio albipinnatus*), 1337 bobra (*Castor fiber*) i 1355 wydry (*Lutra lutra*) - utrzymanie właściwego lub uzyskania najlepszego, możliwego do osiągnięcia stanu ochrony;
- 3) dla gatunków ptaków⁵: A023 ślepowrona (*Nycticorax nycticorax*) lęg., A027 czapli białej (*Ardea alba*) migr., A027 czapli białej (*Ardea alba*) lęg., A038 łabędzia krzykliwego (*Cygnus cygnus*) migr., A038 łabędzia krzykliwego (*Cygnus cygnus*) zim., A039 gęsi zbożowej (*Anser fabalis*) migr., A041 gęsi białoczelnej (*Anser albifrons*) migr., A041 gęsi białoczelnej (*Anser albifrons*) zim., A043 gęgawy (*Anser anser*) lęg., A043 gęgawy (*Anser anser*) migr., A048 ohara (*Tadorna tadorna*) lęg., A050 świstuna (*Mareca penelope*) migr., A051 krakwy (*Mareca strepera*) lęg., A051 krakwy (*Mareca strepera*) migr., A052, cyraneczki (*Anas crecca*) migr., A053 krzyżówki (*Anas platyrhynchos*) lęg., A053 krzyżówki (*Anas platyrhynchos*) migr., A053 krzyżówki (*Anas platyrhynchos*) zim., A055 cyranki (*Spatula querquedula*) lęg., A056 płaskonosa (*Spatula clypeata*) lęg., A056 płaskonosa (*Spatula clypeata*) migr., A059 głowienki (*Aythya ferina*) lęg., A059 głowienki (*Aythya ferina*) migr., A061 czernicy (*Aythya fuligula*) lęg., A061 czernicy (*Aythya fuligula*) migr., A073 kani czarnej (*Milvus migrans*) lęg., A075 bielika (*Haliaeetus albicilla*) lęg. i migr., A119 kropiatki (*Porzana porzana*) lęg., A122

³ W Planie ochrony podano przedmioty ochrony według SDF aktualizacja 08.2022 r.

⁴ Kody i nazwy siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt innych niż ptaki podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r. poz. 1713). „*” oznaczono siedliska priorytetowe

⁵ Kody gatunków ptaków zostały zaczerpnięte z portalu Eionet: <http://cdr.eionet.europa.eu/help/natura2000>, będącego oficjalnym partnerem Europejskiej Agencji Środowiska (EEA). Nazwy polskie i łacińskie gatunków wg Komisji Faunistycznej PTZool <http://komisjafaunistyczna.pl/lista/> (stan na 31.12.2022)

derkacza (*Crex crex*) łęg., A125 łąski (*Fulica atra*) łęg., A125 łąski (*Fulica atra*) migr., A127 żurawia (*Grus grus*) migr., A151 bataliona (*Calidris pugnax*) migr., A153 kszczyka (*Gallinago gallinago*) łęg., A160 kulik wielkiego (*Numenius arquata*) łęg., A162 krwawodzioba (*Tringa totanus*) łęg., A179 śmieszki (*Chroicocephalus ridibundus*) łęg., A193 rybitwy rzecznej (*Sterna hirundo*) łęg., A195 rybitwy białoczelnej (*Sternula albifrons*) łęg., A196 rybitwy białowąsowej (*Chlidonias hybrida*) łęg., A197 rybitwy czarnej (*Chlidonias niger*) łęg., A198 rybitwy białoskrzydłej (*Chlidonias leucopterus*) łęg., A294 wodniczki (*Acrocephalus paludicola*) łęg., A307 jarzębatki (*Curucca nisoria*) łęg. - utrzymanie właściwego lub uzyskania najlepszego, możliwego do osiągnięcia stanu ochrony.

2. Przyrodnicze uwarunkowania realizacji celów ochrony na terenie Parku:

- 2.1. Obszar Parku cechuje wysoka zmienność układu siedlisk zarówno w czasie, jak i przestrzeni związana z intensywnością i długością trwania zalewów oraz zjawisk lodowych w okresie zimowym.
- 2.2. Dobry stan zachowania różnorodności biologicznej na poziomie ekosystemowym związany jest z minimalizacją ingerencji w przebieg procesów naturalnych na terenie zalewowym w południowej części obszaru Parku.
- 2.3. Różnorodność biologiczna Polderu Północnego-Witnica kształtowana jest pod wpływem silnie zmienionych warunków wodnych i uzależniona jest od sprawnego systemu gospodarowania wodą.
- 2.4 Obszar Parku pełni funkcję naturalnej retencji jako polder przepływowy, na który wylewają się wody powodziowe.
- 2.5 Obszar Parku łagodzi zmiany klimatu, dzięki właściwemu nawodnieniu podłoża torfowego (przywrócenie procesów torfotwórczych, wcześniej przesuszonych torfów), ograniczającego uwalnianie się węgla.

2.4. W Parku występują następujące ekosystemy:

- 1) leśne obejmujące 504,13 ha, co stanowi 6,24% powierzchni Parku⁶;
- 2) łądowe nieleśne obejmujące 6942,66 ha, co stanowi 85,96% powierzchni Parku⁵;
- 3) wodne obejmujące 614,08 ha, co stanowi 7,60% powierzchni Parku⁵, na które składają się:
  - a) wody płynące - 290,72 ha,
  - b) wody stojące - 1,42 ha,
  - c) rowy - 321,94 ha;
- 4) inne obejmujące grunty pod zabudową, drogi o łącznej powierzchni 15,70 ha, co stanowi 0,19% powierzchni Parku⁵.

2.5. Typy siedliskowe lasu i odpowiadające im potencjalne zespoły roślinne

Lp.	Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia wg danych z taksacji leśnej [ha]	Udział [%]	Zespoły roślinne według klasyfikacji Ratyńskiej i in., 2010
1.	Ols jesionowy OIJ	170,94	33,90	1. Łęg jesionowo-olszowy (<i>Fraxino-Alnetum</i>)

⁶ Powierzchnia Parku przyjęta w oparciu o sumaryczną powierzchnię (na podstawie wypisów z rejestru gruntów) działek ewidencyjnych w całości zawierających się w granicach Parku wraz z działkami częściowo położonymi na terenie Parku (powierzchnia ustalona na podstawie pomiaru geometrycznego systemu GIS) wynosząca 8076,57 ha. Powierzchnia poszczególnych typów ekosystemów wg danych ewidencyjnych

2.	Las łągowy Lł	333,19	66,10	2. Łęg wierzbowy (<i>Salicetum albae</i>) 3. Łęg wiązowo-jesionowy (<i>Ficario-Ulmetum</i>) 4. Zarośla łożowe (<i>Salicetum pentandro-cinereae</i>) 5. Wikliny nadrzeczne (<i>Salicetum triandro-viminalis</i>)
Razem		504,13	100	

2.6. Na terenie Parku występują następujące nieleśne zespoły roślinne:

- 1) *Lemnetum gibbae* (Bennema *et al.* 1943) Miyawaki *et J.* Tx. 1960;
- 2) *Wolffietum arrhizae* (Bennema *et al.* 1943) Miyawaki *et J.* Tx. 1960;
- 3) *Lemno-Spirodeletum polyrrhizae* W. Koch 1954 *ex Th.* Müller *et Görs* 1960;
- 4) *Callitricho-Lemnetum minoris* (Weber-Oldecop 1969) Pass. 1978;
- 5) *Lemnetum minoris* Soó 1927;
- 6) *Lemno minoris-Salviniatum natantis* (Slavnić 1956) Korneck 1959;
- 7) *Lemnetum trisulcae* (Kelhofer 1915) R. Knapp *et Stoffers* 1962;
- 8) *Lemno-Utricularietum vulgaris* Soó 1928 *ex* 1947;
- 9) *Potametum pectinati* (Hueck 1931) Carstensen 1955;
- 10) *Zannichellietum palustris* (W. Koch 1926) Lang 1967;
- 11) *Elodeetum canadensis* Egger 1933;
- 12) *Ceratophylletum demersi* Hild 1956;
- 13) *Ceratophylletum submersi* Soó 1928
- 14) *Myriophylletum verticillati* Gaudet 1924;
- 15) *Nymphaeo albae-Nupharetum luteae* Nowiński 1928 *nom. mut.*;
- 16) *Potametum natantis* Kaiser 1926;
- 17) *Polygonetum natantis* Soó 1927 *ex* Brzeg *et M.* Wojterska 2001;
- 18) *Hottonietum palustris* R. Tx. 1937 *ex* Pfeiffer 1941;
- 19) *Potametum nodosi* Segal (1964) 1965;
- 20) *Ranunculo-Callitrichetum polymorphae* Soó;
- 21) *Bidenti-Atriplicetum prostratae*;
- 22) *Scirpetum lacustris* (Allorge 1922) Chouard 1924;
- 23) *Typhetum latifoliae* Soó 1927 *ex* Lang 1973;
- 24) *Sparganietum ramosi* Roll 1938;
- 25) *Phragmitetum communis* Kaiser 1926;
- 26) *Equisetetum limosi* Steffen 1931;
- 27) *Glycerietum maximae* (Allorge 1922) Hueck 1931;
- 28) *Scirpetum maritimi* Soó 1927 *ex* Egger 1933 *em.* R. Tx. 1937;
- 29) *Acoetum calami* Egger 1933 *ex* Kobendza 1948;
- 30) *Iridetum pseudoacori* Egger 1933 *ex* Brzeg *et M.* Wojterska 2001;
- 31) *Caricetum ripariae* Soó 1928;
- 32) *Caricetum paniculatae* Wangerin 1916 *ex* von Rochow 1951;
- 33) *Caricetum paradoxae* Soó *in* Aszód 1935;
- 34) *Caricetum acutiformis* Egger 1933;
- 35) *Caricetum gracilis* Almquist 1929;
- 36) *Caricetum distichae* Steffen 1931;
- 37) *Oenantho aquaticae-Rorippetum amphibiae* Lohmeyer 1950;

- 38) *Glycerio-Oenanthetum aquaticae* (Eggler 1933) Hejny 1948 em. 1978;
- 39) *Sagittario-Sparganietum emersi* R. Tx. 1953;
- 40) *Butometum umbellati* Konczak 1968;
- 41) *Eleocharitetum palustris* Schennikov 1919 ex Ubrizsy 1948;
- 42) *Hippuridetum vulgaris* Pass. 1955;
- 43) *Glycerietum fluitantis* (Nowiński 1928) Wilzek 1935;
- 44) *Leersietum oryzoidis* Krause in R. Tx. 1955 ex Pass. 1957;
- 45) *Phalaridetum arundinaceae* Libbert 1931;
- 46) *Cypero fusci-Limoselletum* Oberd. 1957 ex Korneck 1960;
- 47) *Juncetum bufonii* Felföldy 1942;
- 48) *Bidenti-Polygonetum hydropiperis* (Miljan 1933) Lohmeyer in R. Tx. 1950 nom. invers.;
- 49) *Rumici-Alopecuretum aequalis* Cirtu 1972;
- 50) *Bidenti-Rumicetum maritimi* (Miljan 1933) R. Tx. 1979;
- 51) *Bidentetum cernui* Kobendza 1948;
- 52) *Chenopodio rubri-Xanthietum riparii* Lohmeyer et Walther in Lohmeyer 1950 nom. invers.;
- 53) *Agrostio stoloniferae-Pulicarietum vulgaris* Borysiak in Brzeg et M. Wojterska 2001;
- 54) Zb. *Holcus lanatus*;
- 55) *Filipendulo-Geranietum palustris* (Scherrer 1923) W. Koch 1926;
- 56) *Scutellario hastifoliae-Veronicetum longifoliae* Walther 1955 nom. Invers.;
- 57) *Lysimachio vulgaris-Filipenduletum* Bal.-Tulačková 1978;
- 58) *Scirpetum sylvatici* Ralski 1931;
- 59) *Angelico-Cirsietum oleracei* R. Tx. 1937 em. 1947;
- 60) *Crepido-Juncetum subnodulosi* (Libbert 1932) Pass. 1964;
- 61) *Ranunculo repentis-Alopecuretum pratensis* Krisch 1974;
- 62) *Stellario palustris-Deschampsietum cespitosae* Freitag 1957;
- 63) *Violo persicifoliae-Cnidietum dubii* Walther in R. Tx. 1954 ex Philippi 1960;
- 64) *Arrhenatheretum elatioris* Braun 1915;
- 65) Zb. *Poa pratensis-Festuca rubra* Fijałkowski 1959 pro ass.;
- 66) *Lolio perennis-Cynosuretum cristati* R. Tx. 1937;
- 67) *Lolio-Plantaginetum* Beger 1932 em. Sissingh 1969;
- 68) *Prunello-Plantaginetum* Faliński 1961 ex 1963;
- 69) *Juncetum macri* (Diemont et al. 1940) R. Tx. 1950;
- 70) *Potentillo-Festucetum arundinaceae* (R. Tx. 1937) Nordhagen 1940 nom. Invers.;
- 71) *Ranunculo repentis-Alopecuretum geniculati* R. Tx. 1937 em. 1950;
- 72) *Ranunculetum repentis* R. Knapp 1946 ex Oberd. 1957;
- 73) *Potentilletum anserinae* Rapaics 1927 em. Pass. 1964;
- 74) *Potentilletum reptantis* Eliáš 1974;
- 75) *Corniculario-Coryneporetum* (R. Tx. 1928) Steffen 1931 nom. Invers.;
- 76) *Armerio elongatae-Festucetum ovinae* R. Knapp 1944 ex Celiński 1953;
- 77) *Coryneporo-Silenetum tataricae* Libbert 1931;
- 78) *Festuco psammophila-Koelerietum glaucae* Klika 1931;
- 79) Zb. *Festuca psammophila-Carex arenaria*;
- 80) *Adonido-Brachypodietum pinnati* (Libbert 1933) Krausch 1961;
- 81) *Potentillo arenariae-Stipetum capillatae* Libbert 1933 em. Krausch 1961;
- 82) *Scorzonero purpureae-Stipetum joannis* (Ceynowa 1968) Brzeg in Brzeg et M. Wojterska 2001;

- 83) *Sileno otitae-Festucetum trachyphyllae* Libbert 1933 corr. Głowacki 1988 nom. invers;
- 84) *Tunico-Poetum compressae* (Celiński 1953) Głowacki 1975;
- 85) *Campanulo bononiensis-Vicetum tenuifoliae* Krausch in Th. Müller 1962;
- 86) *Lathyro sylvestris-Vincetoxicetum* (Hilbig 1971) Pass. 1979;
- 87) *Chelidonio-Robinetum* Jurko 1963 s.l.;
- 88) *Zb. Agropyron repens-Urtica dioica*;
- 89) *Epilobio hirsuti-Convolvuletum sepium* Hilbig et al. 1972;
- 90) *Eupatorietum cannabini* R. Tx. 1937;
- 91) *Urtico-Convolvuletum sepium* Görs et Th. Müller 1969;
- 92) *Convolvulo sepium-Cuscutetum europaeae* R. Tx. 1947 ex Lohmeyer 1953;
- 93) *Achilleo salicifoliae-Cuscutetum lupuliformis* R. Tx. 1950 ex Brzeg et M. Wojterska 2001;
- 94) *Rudbeckio-Solidaginetum* R. Tx. et Raabe in R. Tx. 1950 ex Anioł-Kwiatkowska 1974;
- 95) *Fallopio-Humuletum lupuli* Brzeg 1989 ex Brzeg et M. Wojterska 2001;
- 96) *Carduo crispi-Rubetum caesii* Brzeg in Brzeg et M. Wojterska 2001;
- 97) *Sicyo-Echinocystietum lobatae* Fijałkowski 1978 ex Brzeg et M. Wojterska 2001;
- 98) *Anthriscetum sylvestris* Hadač 1978;
- 99) *Alliario-Chaerophylletum temuli* Lohmeyer 1949;
- 100) *Impatientetum parviflorae* Brzeg 1989 ex Borysiak 1994;
- 101) *Tanaceto-Artemisietum* Sissingh 1950;
- 102) *Rubo caesii-Calamagrostietum epigeji* Coste 1985;
- 103) *Convolvulo-Brometum inermis* Eliáš 1979;
- 104) *Leonuro-Ballotetum nigrae* Slavnić 1951.

2.7. Na obszarze Parku stwierdzono występowanie następujących grup ekologicznych grzybów:

- 1) grzyby wielkoowocnikowe (*Macromycetes*) – 572 gatunki grzybów, w tym 10 gatunków chronionych oraz 52 gatunki, które na terenie Parku stwierdzono po raz pierwszy w Polsce;
- 2) porosty (*Lichenes*) – 94 gatunki, w tym 16 gatunków chronionych.

2.8. Na obszarze Parku stwierdzono występowanie następujących grup systematycznych roślin:

- 1) rośliny naczyniowe (*Pteridophyta* i *Spermatophyta*) – 572 gatunki, w tym 24 gatunków chronionych;
- 2) mchy (*Bryopsida*) i wątrobowce (*Hepaticopsida*) – 26 gatunków, w tym 6 gatunków chronionych.

2.9. Na obszarze Parku stwierdzono występowanie następujących grup systematycznych zwierząt:

- 1) bezkręgowce (*Invertebrata*) – minimum 634 gatunki, z czego 42 chronione, w tym 5 gatunków z załącznika nr II do dyrektywy Rady 92/43/EWG (Dz.U. L 206 z 22.7.1992, str. 7);
- 2) ryby (*Pisces*) – 35 gatunków, w tym 2 gatunki chronione, 9 gatunków z załącznika nr II do dyrektywy Rady 92/43/EWG;
- 3) płazy (*Amphibia*) – 12 gatunków, wszystkie chronione, w tym 1 gatunek z załącznika nr II do dyrektywy Rady 92/43/EWG;
- 4) gady (*Reptilia*) – 4 gatunki, wszystkie chronione;
- 5) ptaki (*Aves*) – 280 gatunków, w tym 170 gatunków lęgowych lub prawdopodobnie legowych, w tym 139 gatunków chronionych, z czego 76 gatunków z załącznika nr I do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U.L 20 z 26.1.2010, str. 7-25);
- 6) ssaki (*Mammalia*) – 50 gatunków, w tym 28 gatunków chronionych, z czego 6 gatunków z załącznika nr II dyrektywy Rady 92/43/EWG.

2.10. Gatunki o szczególnym znaczeniu występujące na obszarze Parku, w tym podlegające ochronie, rzadkie i zagrożone:

a) grzyby:

grzyby makrosporowe: jamkówka pofałdowana (*Antrrodia pulvinascens*), jęczyzek strefowany (*Arrhenia spathulata*), uszak skórnikowaty (*Auricularia mesenterica*), bulwkowiec mączysty (*Bulbillomyces farinosus*), *Calathella eruciformis*, misieczniczka łodygowa (*Calypotella capula*), kołpaczek (*Camarophyllopsis hymenoccephala*), wrośniaczek żelatynowaty (*Cinereomyces lindbladii*), lejkówka wąskoblaszkowa (*Clitocybe agrestis*), bruzdniczek (*Clitopilus daamsii*), czernidłak (*Coprinus bellulus*), c. kłaczkowaty (*Coprinellus flocculosus*), c. śnieżnobiały (*Coprinopsis nivea*), zasłonaki: (*Cortinarius vernus* i *Cortinarius aureifolius*) oraz z. wrzecionowatozarodnikowy (*Cortinarius fusisporus*), z. niebieskomiąższowy (*Cortinarius saturninus*), łzawnik główkowaty (*Dacrymyces capitatus*), jamczatka drobnopora (*Datronia stereoides*), *Dichostereum effuscatum*, dzwonek białoblaszkowa (*Entoloma rusticoides*), kisielnica wierzbowy (*Exidia recisa*), hełmówka pniakowa (*Galerina triscopa*), lakownica żółtawa (*Ganoderma lucidum*), gwiazdosz koronowaty (*Geastrum coronatum*), g. frędzelkowany (*Geastrum fimbriatum*), g. długoszyjkowy (*Geastrum pectinatum*), g. workowaty (*Geastrum saccatum*), g. karzełkowaty (*Geastrum schmidelii*), g. prążkowany (*Geastrum striatum*), woskobłonka (*Gloeocystidiellum bisporum*), woszczynek obrzeżony (*Gloeoporus pannocinctus*), łysak droбноłuskowy odm. drobnozarodnikowa (*Gymnopilus sapineus* var. *microsporus*), włośnianki: (*Hebeloma collariatum*, *Hebeloma gigaspermum*, *Hebeloma leucosarx* i *Hebeloma nigellum*), bocznianka białoszara (*Hohenbuehelia fluxilis*), maślanka ochrowopłowa (*Hypholoma subericaeum*), strzępiaki: (*Inocybe alnea* i *Inocybe stenospora*), mleczaj różowoblaszkowy (*Lactarius controversus*), m. liliowy (*Lactarius lilacinus*), purchawica olbrzymia (*Langermannia gigantea*), twardziak tygrysi (*Lentinus tigrinus*), czubajeczka szczeciniastołuskowata (*Lepiota echinella*), cz. rzodkiewkowata (*Lepiota erminea*), *Leratiomyces laetissimus*, pieczareczka (*Leucoagaricus crystallifer*), białokrowiak (*Leucopaxillus rhodoleucus*), twardzioszek trzciny (*Marasmius limosus*), drobnokolec żółknący (*Mucronella calva*), grzybówki: (*Mycena mirata* i *Mycena tenuispinosa*) oraz g. delikatna (*Mycena adscendens*), g. cuchnąca (*Mycena olida*), g. oliwkowoostrozowa (*Mycena olivaceomarginata*), g. niebieskoszara (*Mycena pseudocorticola*), g. paprociowa (*Mycena pterigena*), grzybóweczka mączna (*Mycenella lasiosperma*), grzybogwiazd skórzasty (*Mycenastrum corium*), żylak czerniejący (*Mycoacia fuscoatra*), *Mycoaciella bispora*, śluzopępka węglolubna (*Myxomphalia maura*), pępówka wątrobiany (*Omphalina subhepatica*), lejkownica nadrzewna (*Ossicaulis lignatilis*), napień rozpostarty (*Oxyporus obducens*), kołpaczek mierzwiowy odmiana typowa i drobnozarodnikowa (*Panaeolus papilionaceus* i *Panaeolus papilionaceus* var. *parvisporus*), k. błady (*Panaeolus semiovatus* var. *phalaenarum*), krowiak olszowy (*Paxillus rubicundulus*), ciemnotwardnik łuskowaty (*Phaeomarasmius erinaceus*), żylak czerwony (*Phlebia rufa*), ż. czerwobrazowy (*Phlebia subochracea*), łuskiak wierzbowy (*Pholiota conissans*), fałdówka kędzierzawa (*Plicaturopsis crispa*), droбноłuszczaki: (*Pluteus albineus*, *Pluteus insidiosus* i *Pluteus nothopellitus*) oraz droбноłuszczak pomarańczowoczerwony (*Pluteus aurantiorugosus*), d. brązowoczarny, (*Pluteus ephesus*), d. kosmaty (*Pluteus hispidulus*), d. trocinowy (*Pluteus petasatus*), d. gruczołowaty (*Pluteus plautus*), żagiew ciemnonoga (*Polyporus melanopus*), czyreń sosnowy (*Porodaedalea pini*), skórniczek szarobrazowy (*Porostereum spadiceum*), kruchaweczka (*Psathyrella corrugis*), k. krótkokorzeniasta (*Psathyrella microrhiza*), szczeciniak żółto-brzezi (*Pseudochaete tabacina*), łysiczka pomiotowa (*Psilocybe merdaria*), ł. czarnobrazowa (*Psilocybe montana*), ł. ciemnobrazowa (*Psilocybe subviscida*), rumieniak białawy (*Rhodocybe fallax*), gołabek (*Russula subrubens*), g. olszowy (*Russula alnetorum*), g. przyjemny (*Russula amoenolens*), czarka austriacka (*Sarcoscypha austriaca*), tęgoskór cebulowaty (*Scleroderma cepa*), pierścieniak śmierzający (*Stropharia luteonitens*), chropiatka pędzelkowata (*Thelephora penicillata*), *Trichoderma thelephoricola*, gaska zielonka (*Tricholoma equestre*), g. ognista (*Tricholoma focale*), berłoweczka frędzelkowana (*Tulostoma fimbriatum*), pochwiak jedwabnikowy (*Volvariella bombycina*), p. karłowaty (*Volvariella pusilla*),

grzyby lichenizujące (porosty): płucnica kolczasta (*Cetraria aculeate*), chrobotek leśny (*Cladonia arbuscula*), chrobotek mączysty (*C. pleurota*), chrobotek reniferowy (*C.*

rangiferina), słojeznica mchowa (*Diploschistes muscorum*), mąkla tarniowa (*Evernia prunastri*), popielak pylasty (*Imshaugia aleurites*), miseczniczka rdzawa (*Lecania erysibe*), krążniza brunatnoczarna (*Lecidea fuscoatra*), amyłka oliwkowa (*Lecidella elaeochroma*), przylepka łuseczkowata (*Melanohalea exasperatula*), płaskotka rozlana (*Parmeliopsis ambigua*), pawężnica rudawa (*Peltigera rufescens*), orzast luganeński (*Phaeophyscia chloantha*), obrst zmienny (*P. dubia*), soreniec żółtawy (*Physconia enteroxantha*), ziarniak drobny (*Placynthiella icmalea*), płucnik modry (*Platismatia glauca*), wabnica kielichowata (*Pleurosticta acetabulum*), kamusznik właściwy (*Porpidia crustulata*), mąklik otrębiasty (*Pseudevernia furfuracea*), odnożyca mączysta (*Ramalina farinacea*), odnożyca jesionowa (*R. fraxinea*), odnożyca opylona (*R. pollinaria*), bruniec wapieniowy (*Rinodina calcarea*), bruniec nikły (*R. oleae*), setniczka zwyczajna (*Sarcogyne regularis*), chróścik karłowaty (*Stereocaulon condensatum*), chróścik orzęsiony (*S. tomentosum*), brodaczka kepkowa (*Usnea hirta*),

b) rośliny:

mchy: drabik drzewkowy (*Climacium dendroide*), fałdownik nastroszony (*Rhytidiadelphus squarrosus*), nastroszek kędzierzawy (*Ulotia crispa*), nastroszek Brucha (*Ulotia bruchii*), bagnik (*Philonotis*), torfowiec (*Sphagnum*), krzywoszczeć (*Campylopus*), miechera (*Neckera*), zrostniczek (*Zygodon*), tujowiec (*Thuidium*),

wątrobowce: parzoch (*Porella*), porostnica wielokształna (*Marchantia polymorpha*), pleszanka pospolita (*Pellia epiphylla*), płozik dwuzębny (*Lophocolea bidentata*),

rośliny naczyniowe: krwawnik kichawiec (*Achillea ptarmica*), krwawnik wierzbolistny (*Achillea salicifolia*), żabieniec lancetowaty (*Alisma lanceolatum*), arcydzięgiel nadbrzeżny (*Angelica archangelica* ssp. *litoralis*), zanokcica murowa (*Asplenium ruta-muraria*), jaskier wodny (*Batrachium aquatile*), jaskier skąpopręcikowy (*Batrachium trichophyllum*), uczepek śląski (*Bidens radiata*), sitowie nadmorskie (*Bulboschoenus maritimus*), łączeń baldaszkowy (*Butomus umbellatus*), turzycza tunikowa (*Carex appropinquata*), turzycza piaszkowa (*Carex arenaria*), turzycza dwustronna (*Carex disticha*), centuria nadobna (*Centaurium pulchellum*), selernica żyłkowana (*Cnidium dubium*), szczywół plamisty (*Conium maculatum*), cibora brunatna (*Cyperus fuscus*), storczyk krwisty (*Dactylorhiza incarnata*), goździk kropkowany (*Dianthus deltoides*), ponikło igłowate (*Eleocharis acicularis*), wilczomlecz błotny (*Euphorbia palustris*), kruszyna pospolita (*Frangula alnus*), kocanki piaszkowe (*Helichrysum arenarium*), turówka wonna (*Hierochloe odorata*), prząstka pospolita (*Hippuris vulgaris*), okrzężnica bagienna (*Hottonia palustris*), wąkrota zwyczajna (*Hydrocotyle vulgaris*), sit tępokwiatowy (*Juncus subnodulosus*), groszek błotny (*Lathyrus palustris*), zamokrzyca ryżowa (*Leersia oryzoides*), namulnik brzegowy (*Limosella aquatica*), listera jajowata (*Listera ovata*), grązel żółty (*Nuphar lutea*), lepiężnik kutnerowaty (*Petasites spurius*), rdestnica alpejska (*Potamogeton alpinus*), rdestnica nawodna (*Potamogeton nodosus*), plesznik zwyczajny (*Pulicaria vulgaris*), porzeczka czarna (*Ribes nigrum*), szczaw wodny (*Rumex aquaticus*), szczaw błotny (*Rumex palustris*), salwinia pływająca (*Salvinia natans*), starzec gorczyznikowy (*Senecio barbaraeifolius*), starzec bagienny (*Senecio paludosus*), lepnica tatarska (*Silene tatarica*), mlecz błotny (*Sonchus palustris*), ostnica włosowata (*Stipa capillata*), osoka aleosowata (*Stratiotes aloides*), pływacz zwyczajny (*Utricularia vulgaris*), przetacznik długolistny (*Veronica longifolia*), przetacznik kłosowy (*Veronica spicata*), kalina koralowa (*Viburnum opulus*), wolfia bezkorzeniowa (*Wolffia arrhiza*),

c) zwierzęta:

bezkęrgowe: ważki: żagnica zielona (*Aeshna viridis*), trzepla zielona (*Ophiogomphus cecilia*); jętki: *Heptagenia fuscogrisea*; chruściki: *Hydropsyche bulgaromanor*; motyle: czerwonończyk nieparek (*Lycena dispar*), rojnik morfeusz (*Heteropterus morpheus*), paź królowej (*Papilio machaon*), mieniak strużnik (*Apatura ilia*); chrząszcze: *Carabus (Limnocarabus) clatratus*, *Carabus (Carabus) granulatus*, biegacz gajowy *Carabus (Archicarabus) nemoralis*, biegacz fioletowy *Carabus (Megodontus) violaceus*, kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo*, owalinek nadwodny (*Omophron limbatum*), *Blethisa multipunctata*, *Oodes helopioides*, pachnica dębowa *Osmoderma eremita*, *Demetrias (Aetophorus) imperialis*, *Philorhizus sigma*, krowieńczyk księżycoróg (*Copris lunaris*), *Onthophagus*

(*Palaeonthophagus*) *vacca*, *Brychius elevatus*, *Haliplus* (*Liaphlus*) *variegatus*; muchówki: *Nemotelus notatus*, błonkówki: *Philoctetes truncatus*, *Holopyga chrysonota*, *Hedychridium zelleri*, *Allodynerus delphinalis*, *Odynerus simillimus*, *Scolia hirta*, mrówka śmawa (*Formica polyctena*), mrówka łąkowa (*Formica pratensis*), mrówka pniowa (*Camponotus fallax*), wardzanka (*Bembix rostrata*), *Gorytes fallax*, grzebnica motylowiec (*Lestica alata*), *Miscophus ater*, *Rhopalum gracile*, *Tachysphex psammobius*, *Colletes similis*, *Hylaeus euryscapus*, *Hylaeus gredleri*, *Hylaeus moricei*, porobnica włośchatka (*Anthophora plumipes*), *Nomada moeschleri*, *Nomada zonata*, trzmiel wielkooki (*Bombus confusus*), trzmiel wąskopaskowy (*Bombus cryptarum*), trzmiel ogrodowy (*Bombus hortorum*), trzmiel ziemny (*Bombus humilis*), trzmiel wrzosowiskowy (*Bombus jonellus*), trzmiel kamiennik (*Bombus lapidarius*), trzmiel gajowy (*Bombus lucorum*), trzmiel żółty (*Bombus muscorum*), trzmiel rudy (*Bombus pascuorum*), trzmiel rudonogi (*Bombus ruderarius*), trzmiel wschodni (*Bombus semenoviellus*), trzmiel różnobarwny (*Bombus soroensis*), trzmiel rudoszary (*Bombus sylvarum*), trzmiel ziemny (*Bombus terrestris*), trzmiel szary (*Bombus veteranus*); pająki: *Ero cambridgei*, *Enoplognatha mordax*, *Centromerus prudens*, *Impropantes nitidus*, *Pelecopsis mengei*, *Taranucnus setosus*, *Trichopterna cito*, kolczak zbrojny (*Cheiracanthium punctorium*), rozciągnik natrzciny (*Marpissa radiata*), *Pseudicius encarpatus*, *Synageles venator*; roztocza: *Ingrassia slonskiana*; mięczaki: gałeczka żeberkowana (*Sphaerium solidum*), skójka gruboskorupowa (*Unio crassus*), szczeżuja wielka (*Anodonta cygnea*), kruszynka delikatna (*Musculium lacustre*), gałeczka rzeczna (*Sphaerium rivicola*), *Valvata macrostoma*, *Bithynia troscheli*, *Bithynia leachii*, zwijka pospolita (*Aplexa hypnorum*), zatoczek łamliwy (*Anisus vorticulus*), zatoczek Rossmässlera (*Gyraulus rosmaessleri*), *Stagnicola corvus*, błotniarka pospolita (*Stagnicola palustris*), zatoczek moczarowy (*Anisus spirorbis*), poczwarówka zwężona (*Vertigo angustior*), poczwarówka jajowata (*Vertigo moulinsiana*), ślimaczek zapoznany *Vallonia enniensis*, ślimak winniczek (*Helix pomatia*),

kręgowce: ryby: boleń (*Aspius aspius*), różanka (*Rhodeus sericeus*), koza (*Cobitis taenia*), piskorz (*Misgurnus fossilis*), śliz (*Barbatula barbatula*), łosoś atlantycki *Salmo salar*, kiełb białopłetwy (*Romanogobio albipinnatus*); płazy: traszka zwyczajna (*Triturus vulgaris*), grzebiuszka ziemna (*Pelobates fuscus*), ropucha szara (*Bufo bufo*), rzekotka drzewna (*Hyla arborea*), żaba moczarowa (*Rana arvalis*), żaba trawna (*Rana temporaria*), żaba jeziorkowa (*Rana lessonae*), żaba wodna (*Rana esculenta*), żaba śmieszka (*Rana ridibunda*); gady: jaszczurka zwinka (*Lacerta agilis*), jaszczurka żyworodna (*Zootoca vivipara*), padalec (*Anguis fragilis*), zaskroniec (*Natrix natrix*); ptaki: batalion (*Calidris pugnax*), bączek (*Ixobrychus minutus*), bąk (*Botaurus stellaris*), bekasik (*Lymnocyptes minimus*), bernika północna (*Branta hutchinsii*), bernikla białolica (*Branta leucopsis*), bernikla jasnobrzucha (*Branta bernicla hrota*), bernikla obroźna (*Branta bernicla*), bernikla rdzawoszyja (*Branta ruficollis*), białorzytka (*Oenanthe oenanthe*), biegus krzywodzioby (*Calidris ferruginea*), biegus rdzawy (*Calidris canutus*), biegus zmienny (*Calidris alpina*), bielaczek (*Mergellus albellus*), bielik (*Haliaeetus albicilla*), błotniak łąkowy (*Circus pygargus*), błotniak stawowy (*Circus aeruginosus*), błotniak stepowy (*Circus macrourus*), błotniak zbożowy (*Circus cyaneus*), bocian biały (*Ciconia ciconia*), bocian czarny (*Ciconia nigra*), bogatka (*Parus major*), brodziec piskliwy (*Actitis hypoleucos*), brodziec pławy (*Tringa stagnatilis*), brodziec śniady (*Tringa erythropus*), brzegówka (*Riparia riparia*), brzęczka (*Locustella luscinioides*), cierniówka (*Curruca communis*), cyraneczka (*Anas crecca*), cyranka (*Spatula querquedula*), czajka (*Vanellus vanellus*), czajka towarzyska (*Vanellus gregarius*), czapla biała (*Ardea alba*), czapla modronosa (*Ardeola ralloides*), czapla nadobna (*Egretta garzetta*), czapla purpurowa (*Ardea purpurea*), czapla siwa (*Ardea cinerea*), czapla złotawa (*Bubulcus ibis*), czarnogłówka (*Poecile montanus*), czarnowron (*Corvus corone*), czeczotka (*Acanthis flammea*), czeczotka tundrowa (*Acanthis hornemanni*), czernica (*Aythya fuligula*), czubatka (*Lophophanes cristatus*), czyż (*Spinus spinus*), derkacz (*Crex crex*), drop (*Otis tarda*), drożdżik (*Turdus iliacus*), drzemlik (*Falco columbarius*), dubelt (*Gallinago media*), dudek (*Upupa epops*), dymówka (*Hirundo rustica*), dziedlatka (*Galerida cristata*), dzięcioł czarny (*Dryocopus martius*), dzięcioł duży (*Dendrocopos major*), dzięcioł średni (*Dendrocopos medius*), dzięcioł zielony (*Picus viridis*), dzięciołek (*Dendrocopos minor*), dziwonia (*Carpodacus erythrinus*), dzwoniec (*Chloris chloris*), gadożer (*Circaetus gallicus*),

gajówka (*Sylvia borin*), gawron (*Corvus frugilegus*), gągoł (*Bucephala clangula*), gąsiorek (*Lanius collurio*), gęgawa (*Anser anser*), gęś białoczelna (*Anser albifrons*), gęś krótkodzioba (*Anser brachyrhynchus*), gęś mała (*Anser erythropus*), gęś tybetańska (*Anser indicus*), gęś tundrowa (*Anser serrirostris*), gęś zbożowa (*Anser fabalis*), gil (*Pyrrhula pyrrhula*), głowienka (*Aythya ferina*), górniczek (*Eremophila alpestris*), grubodziób (*Coccothraustes coccothraustes*), grzywacz (*Columba palumbus*), helmiatka (*Netta rufina*), ibis kasztanowaty (*Plegadis falcinellus*), jarzębatka (*Curruca nisoria*), jastrząb (*Accipiter gentilis*), jemiołuszka (*Bombycilla garrulus*), jer (*Fringilla montifringilla*), jerzyk (*Apus apus*), kamusznik (*Arenaria interpres*), kania czarna (*Milvus migrans*), kania ruda (*Milvus milvus*), kapturka (*Sylvia atricapilla*), kapturnik (*Lophotydes cucullatus*), kawka (*Coloeus monedula*), kazarka (*Tadorna ferruginea*), kłaskawka (*Saxicola rubicola*), kobczyk (*Falco vespertinus*), kobuz (*Falco subbuteo*), kokoszka (*Gallinula chloropus*), kopciuszek (*Phoenicurus ochruros*), kormoran (*Phalacrocorax carbo*), kos (*Turdus merula*), kowalik (*Sitta europaea*), krakwa (*Mareca strepera*), krętogłów (*Jynx torquilla*), krogulec (*Accipiter nisus*), kropiatka (*Porzana porzana*), kruk (*Corvus corax*), krwawodziób (*Tringa totanus*), krzyżówka (*Anas platyrhynchos*), kszyk (*Gallinago gallinago*), kukułka (*Cuculus canorus*), kulczyk (*Serinus serinus*), kulik mniejszy (*Numenius phaeopus*), kulik wielki (*Numenius arquata*), kulon (*Burhinus oedichenus*), kurhannik (*Buteo rufinus*), kuropatwa (*Perdix perdix*), kwiczoł (*Turdus pilaris*), kwokacz (*Tringa nebularia*), lelek (*Caprimulgus europaeus*), lerka (*Lullula arborea*), łabędź czarnodzioby (*Cygnus columbianus*), łabędź krzykliwy (*Cygnus cygnus*), łabędź niemy (*Cygnus olor*), łączak (*Tringa glareola*), łożówka (*Acrocephalus palustris*), łyska (*Fulica atra*), makolągwa (*Carduelis cannabina*), markaczka (*Melanitta nigra*), mazurek (*Passer montanus*), mewa czarnogłowa (*Ichthyophaga melanocephala*), mewa siodłata (*Larus marinus*), mewa siwa (*Larus canus*), mewa srebrzysta (*Larus argentatus*), modraszka (*Cyanistes caeruleus*), muchołówka szara (*Muscicapa striata*), muchołówka żałobna (*Ficedula hypoleuca*), mysikrólik (*Regulus regulus*), myszołów (*Buteo buteo*), myszołów włochaty (*Buteo lagopus*), nur czarnoszyi (*Gavia arctica*), nurogęś (*Mergus merganser*), ogorzałka (*Aythya marila*), ohar (*Tadorna tadorna*), oknówka (*Delichon urbicum*), orlik grubodzioby (*Clanga clanga*), orlik krzykliwy (*Clanga pomarina*), ortolan (*Emberiza hortulana*), ostrzygojad (*Haematopus ostralegus*), paszkot (*Turdus viscivorus*), pełzacz leśny (*Certhia familiaris*), pełzacz ogrodowy (*Certhia brachydactyla*), perkoz dwuczuby (*Podiceps cristatus*), perkoz rdzawoszyi (*Podiceps griseigena*), perkozek (*Tachybaptus ruficollis*), piaskowiec (*Calidris alba*), piecuszek (*Phylloscopus trochilus*), piegża (*Curruca curruca*), pierwiosnek (*Phylloscopus collybita*), pleszka (*Phoenicurus phoenicurus*), pliszka siwa (*Motacilla alba*), pliszka górską (*Motacilla cinerea*), pliszka żółta (*Motacilla flava*), pliszka żółta ssp. (*Motacilla flava thunbergii*), płaskonos (*Spatula clypeata*), płomykówka (*Tyto alba*), podgorzałka (*Aythya nyroca*), podróżniczek (*Luscinia svecica*), pokląska (*Saxicola rubetra*), pokrzywnica (*Prunella modularis*), potrzyszcz (*Emberiza calandra*), potrzos (*Emberiza schoeniclus*), pójdzka (*Athene noctua*), przepiórka (*Coturnix coturnix*), pustułka (*Falco tinnunculus*), puszczyk (*Strix aluco*), raniuszek (*Aegithalos caudatus*), remiz (*Remiz pendulinus*), rokitniczka (*Acrocephalus schoenobaenus*), rożeniec (*Anas acuta*), rudzik (*Erithacus rubecula*), rybitwa białoczelna (*Sternula albifrons*), rybitwa białoskrzydła (*Chlidonias leucopterus*), rybitwa białowąsa (*Chlidonias hybrida*), rybitwa czarna (*Chlidonias niger*), rybitwa czubata (*Thalasseus sandvicensis*), rybitwa popielata (*Sterna paradisaea*), rybitwa rzeczna (*Sterna hirundo*), rybitwa wielkodzioba (*Hydroprogne caspia*), rybołów (*Pandion haliaetus*), rycyk (*Limosa limosa*), rzepołuch (*Linaria flavirostris*), samotnik (*Tringa ochropus*), sierpówka (*Streptopelia decaocto*), sieweczka morska (*Charadrius alexandrius*), sieweczka obroźna (*Charadrius hiaticula*), sieweczka rzeczna (*Charadrius dubius*), siewka złota (*Pluvialis apricaria*), siewnica (*Pluvialis squatarola*), sikora uboga (*Poecile palustris*), siniak (*Columba oenas*), siwerniak (*Anthus spinoletta*), skowronek (*Alauda arvensis*), słonka (*Scolopax rusticola*), słowik rdzawy (*Luscinia megarhynchos*), słowik szary (*Luscinia luscinia*), sokół wędrowny (*Falco peregrinus*), sosnowka (*Periparus ater*), sójka (*Garrulus glandarius*), sroka (*Pica pica*), srokosz (*Lanius excubitor*), strumieniówka (*Locustella fluviatilis*), strzyżyk (*Troglodytes troglodytes*), szablodziób (*Recurvirostra avosetta*), szczudłak (*Himantopus himantopus*), szczygieł (*Carduelis carduelis*), szlachar (*Mergus*

serrator), szpak (*Sturnus vulgaris*), ślepowron (*Nycticorax nycticorax*), śmieszka (*Chroicocephalus ridibundus*), śnieguła (*Plectrophenax nivalis*), śnieżycza duża (*Anser caerulescens*), śpiewak (*Turdus philomelos*), świergotek łąkowy (*Anthus pratensis*), świergotek drzewny (*Anthus trivialis*), świerszczak (*Locustella naevia*), świstun (*Mareca penelope*), świstunka leśna (*Phylloscopus sibilatrix*), trzciniak (*Acrocephalus arundinaceus*), trzcinniczek (*Acrocephalus scirpaceus*), trzmielojad (*Pernis apivorus*), trznadel (*Emberiza citrinella*), turkawka (*Streptopelia turtur*), uszatka (*Asio otus*), uszatka błotna (*Asio flammeus*), warzęcha (*Platalea leucorodia*), wąsatka (*Panurus biarmicus*), wilga (*Oriolus oriolus*), wodniczka (*Acrocephalus paludicola*), wodnik (*Rallus aquaticus*), wrona siwa (*Corvus cornix*), wróbel (*Passer domesticus*), zaganiacz (*Hippolais icterina*), zausznik (*Podiceps nigricollis*), zielonka (*Zapornia parva*), zięba (*Fringilla coelebs*), zimorodek (*Alcedo atthis*), zniczek (*Regulus ignicapilla*), żoła (*Merops apiaster*), żuraw (*Grus grus*); ssaki: nocek duży (*Myotis myotis*), nocek rudy (*Myotis daubentonii*), nocek Natterera (*Myotis nattereri*), nocek Brandta (*Myotis brandti*), borowiec wielki (*Nyctalus noctula*), mroczek późny (*Eptesicus serotinus*), karlik malutki (*Pipistrellus pipistrellus*), karlik drobny (*Pipistrellus pygmaeus*), karlik większy (*Pipistrellus nathusii*), gacek brunatny (*Plecotus auritus*), gacek szary (*Plecotus austriacus*), mopek (*Barbastella barbastellus*), kret (*Talpa europea*), ryjówka malutka (*Sorex minutus*), ryjówka aksamitna (*Sorex araneus*), rzęsorek rzeczek (*Neomys fodiens*), zębielek karliczek (*Crocidura suaveolens*), jeż zachodni (*Erinaceus europaeus*) gronostaj (*Mustela erminea*), łasica (*Mustela nivalis*), badylarka (*Micromys minutus*), karczownik (*Arvicola terrestris*), mysz zaroślowa (*Apodemus sylvaticus*), bóbr (*Castor fiber*), wydra (*Lutra lutra*), wilk szary (*Canis lupus*), żubr europejski (*Bison bonasus*).

2.11. Na obszarze Parku występują następujące rodzaje krajobrazów: krajobraz dolin rzecznych - 100%.

2.12. Charakterystyka przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 PLC080001 Ujście Warty w części pokrywającej się z granicami Parku:

1) siedliska przyrodnicze:

Lp.	Nazwa typu siedliska przyrodniczego	Kod Natura 2000	Powierzchnia wg danych z inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych [ha]
1.	Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z <i>Littorelletea</i> , <i>Isoëto-Nanojuncetea</i>	3130	38,17
2.	Starorzecza i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne	3150	364,37
3.	Ciepłolubne śródładowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	6120*	28,78
4.	Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>)	6210*	0,08
5.	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	6430	9,10
6.	Łąki selernicowe (<i>Cnidion dubii</i>)	6440	83,35
7.	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	6510	174,66
8.	Łęgi wierzbowe, topolowe olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	91E0*	283,81
Razem			982,32

2) gatunki zwierząt:

Lp.	Nazwa gatunkowa	Kod Natura 2000	Oszacowana liczebność w obszarze Natura 2000 PLC080001 Ujście Warty w części pokrywającej się z granicami Parku
1	Ryby		
1.1	Kiełb białopłetwy (<i>Romanogobio albipinnatus</i>)	6144	brak danych
1.2	Różanka (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>)	5339	8 stanowisk, kilkadziesiąt tysięcy
1.3	Boleń (<i>Aspius aspius</i>)	1130	dość częsty, głównie na Warcie
1.4	Koza (<i>Cobitis taenia</i>)	1149	bardzo liczna
1.5	Piskorz (<i>Misgurnus fossilis</i>)	1145	liczny, głównie kanały i rowy melioracji szczegółowej
2	Ptaki		
2.1	Ślepowron (<i>Nycticorax nycticorax</i>) – lęg.	A023	1-3 par
2.2	Czapla biała (<i>Ardea alba</i>) – lęg.	A027	1-4 par
2.3	Czapla biała (<i>Ardea alba</i>) – migr.	A027	do 500 os.
2.4	Łabędź krzykliwy (<i>Cygnus cygnus</i>) – migr.	A038	do 1200 os.
2.5	Łabędź krzykliwy (<i>Cygnus cygnus</i>) – zim.	A038	1000-2800 os.
2.6	Gęś zbożowa (<i>Anser fabalis</i>) – migr.	A039	do 1000 os.
2.7	Gęś białoczelna (<i>Anser albifrons</i>) – migr.	A041	do 45000 os.
2.8	Gęś białoczelna (<i>Anser albifrons</i>) – zim.	A041	do 5000 os.
2.9	Gęgawa (<i>Anser anser</i>) – lęg.	A043	150-750 os.
2.10	Gęgawa (<i>Anser anser</i>) – migr.	A043	do 5000 os.
2.11	Ohar (<i>Tadorna tadorna</i>) – lęg.	A048	1-4 pary
2.12	Świstun (<i>Mareca penelope</i>) – migr.	A050	do 4800 os.
2.13	Krakwa (<i>Mareca strepera</i>) – lęg.	A051	30-104 par
2.14	Cyraneczka (<i>Anas crecca</i>) – migr.	A052	do 3800 os.
2.15	Krzyżówka (<i>Anas platyrhynchos</i>) – lęg.	A053	50-200 par
2.16	Krzyżówka (<i>Anas platyrhynchos</i>) – migr.	A053	do 12700 os.
2.17	Krzyżówka (<i>Anas platyrhynchos</i>) – zim.	A053	do 9200 os.
2.18	Cyranek (<i>Spatula querquedula</i>) – lęg.	A055	11-35 par
2.19	Płaskonos (<i>Spatula clypeata</i>) – lęg.	A056	2-10 par
2.20	Płaskonos (<i>Spatula clypeata</i>) – migr.	A056	do 300 os.
2.21	Głowienka (<i>Aythya ferina</i>) – lęg.	A059	1-63 pary
2.22	Głowienka (<i>Aythya ferina</i>) – migr.	A059	do 1200 os.
2.23	Czernica (<i>Aythya fuligula</i>) – lęg.	A061	3-30 par
2.24	Czernica (<i>Aythya fuligula</i>) – migr.	A061	do 2100 os.
2.25	Kania czarna (<i>Milvus migrans</i>) – lęg.	A073	0-1 par
2.26	Bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>) – lęg.	A075	1-2 pary
2.27	Bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>) – zim.	A075	do 50 os.
2.28	Kropiatka (<i>Porzana porzana</i>) – lęg.	A119	0-43 samców
2.29	Derkacz (<i>Crex crex</i>) – lęg.	A122	30-70 samców

Lp.	Nazwa gatunkowa	Kod Natura 2000	Oszacowana liczebność w obszarze Natura 2000 PLC080001 Ujście Warty w części pokrywającej się z granicami Parku
2.30	Łyska (<i>Fulica atra</i>) – lęg.	A125	54-242 pary
2.31	Łyska (<i>Fulica atra</i>) – migr.	A125	do 1500 os.
2.32	Żuraw (<i>Grus grus</i>) – migr.	A127	do 19000 os.
2.33	Batalion (<i>Calidris pugnax</i>) – migr.	A151	do 1000 os.
2.34	Kszyk (<i>Gallinago gallinago</i>) – lęg.	A153	18-98 par
2.35	Kulik wielki (<i>Numenius arquata</i>) – lęg.	A160	0-4 pary
2.36	Krwawodziób (<i>Tringa totanus</i>) – lęg.	A162	13-47 par
2.37	Śmieszka (<i>Chroicocephalus ridibundus</i>) – lęg.	A179	382-1500 par
2.38	Rybitwa rzeczna (<i>Sterna hirundo</i>) – lęg.	A193	5-150 par
2.39	Rybitwa białoczerna (<i>Sternula albifrons</i>) – lęg.	A195	0-14 par
2.40	Rybitwa białowąsa (<i>Chlidonias hybrida</i>) – lęg.	A196	8-60 par
2.41	Rybitwa czarna (<i>Chlidonias niger</i>) – lęg.	A197	23-68 par
2.42	Rybitwa białoskrzydła (<i>Chlidonias leucopterus</i>) – lęg.	A198	2-258 par
2.43	Wodniczka (<i>Acrocephalus paludicola</i>) – lęg.	A294	0-8 śpiewających samców
2.44	Jarzębatka (<i>Curruca nisoria</i>) – lęg.	A307	1-10 par
3	Ssaki		
3.1	Wydra (<i>Lutra lutra</i>)	1355	5-15 os.
3.2	Bóbr europejski (<i>Castor fiber</i>)	1337	103 stanowiska, min. 400 osobników

3. Społeczne uwarunkowania realizacji celów ochrony:

3.1. Położenie gruntów Parku:

Województwo	Gmina	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni Parku [%]
Lubuskie	Górzycyca	7,29	0,09
	Kostrzyn nad Odrą	56,65	0,70
	Słońsk	4534,06	56,18
	Witnica	3472,97	43,03
Razem		8070,97 ⁷	100,00

3.2. Wykaz rodzajów użytków gruntowych na terenie Parku (na podstawie ewidencji gruntów):

Lp.	Rodzaj użytku gruntowego	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni Parku [%]
1	Łąki trwałe	6091,12	75,47
2	Nieużytki	759,07	9,4
3	Wody	605,17	7,5

⁷ Działki w zarządzie Parku, nie włączone do Parku na dzień sporządzenia Planu ochrony: gm. Słońsk 4,72 ha + gm. Kostrzyn nad Odrą 0,43 ha + gm. Witnica 0,10 ha

4	Grunty zadrzewione i zakrzewione	224,03	2,78
5	Drogi	119,57	1,48
6	Pastwiska trwałe	93,79	1,16
7	Lasy	79,59	0,99
8	Tereny różne, tereny inne	61,32	0,76
9	Tereny zabudowane i niezabudowane	36,66	0,45
10	Grunty rolne	0,65	0,01
Razem		8070,97	100

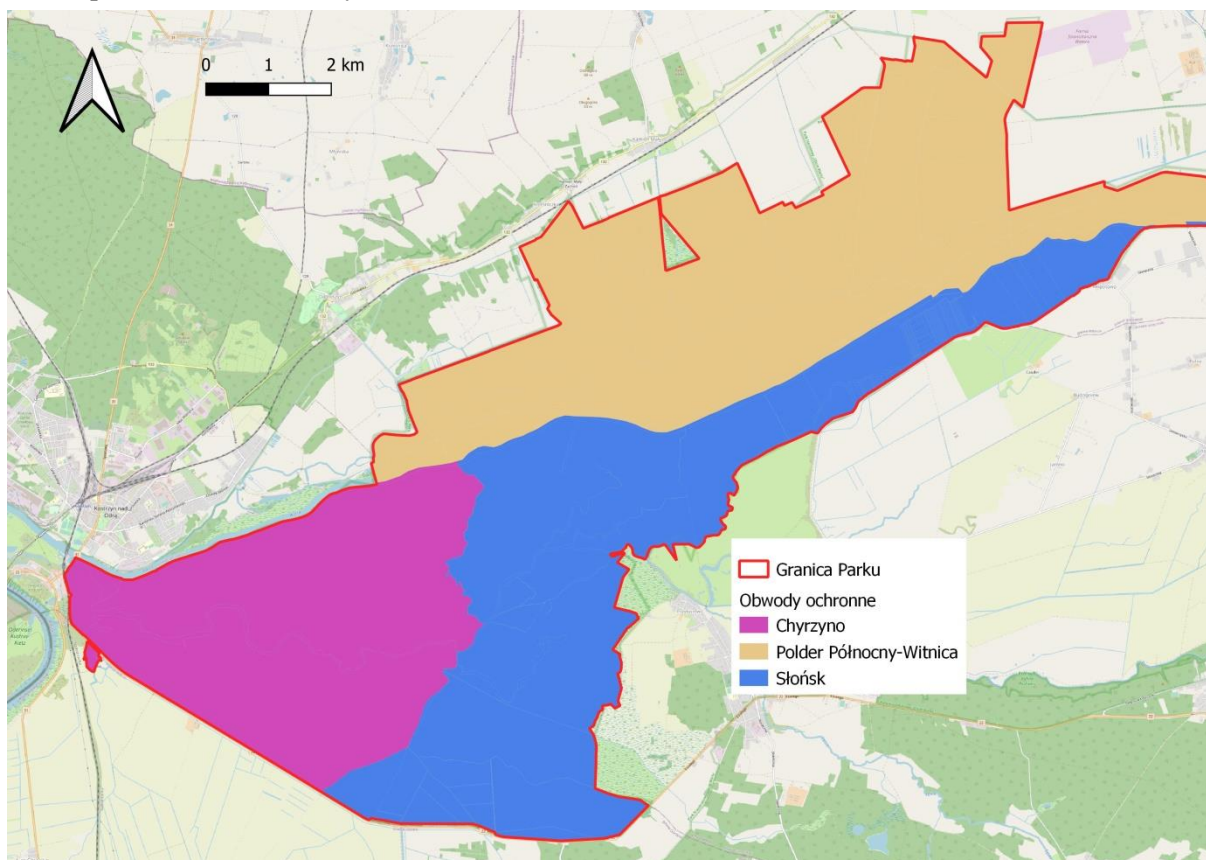
3.3. Podział Parku na obwody ochronne

Obwód ochronny	Numery działek ewidencyjnych	Pow. [ha]
Polder Północny-Witnica	5-258, 5-284, 5-285, 5-286, 5-294, 5-295, 5-195/4, 5-196/2 część, 5-197/2, 5-276/1, 5-279/1, 5-287 część, 5-288 część, 5-289 część, 5-292/3, 10-448, 10-449, 10-450, 10-450, 10-451, 10-452, 10-453, 10-454, 10-548, 10-549, 10-550, 10-551, 10-552, 10-554, 10-555, 10-556, 10-557, 10-558, 10-447/1, 10-546 część, 11-240, 11-243, 11-244, 11-241/2, 11-242 część, 12-776, 12-777, 12-778, 12-779, 12-780, 12-781, 12-782, 12-784, 12-785, 12-786, 12-787, 12-788, 12-789, 12-790, 12-792, 12-793, 12-794, 12-795, 12-796, 12-822, 12-823, 12-824, 12-825, 12-826, 12-827, 12-828, 12-769/2, 12-770/1, 12-770/10, 12-770/11, 12-770/12, 12-770/13, 12-770/14, 12-770/3, 12-770/5, 12-770/9, 12-771 część, 12-772/2, 12-773/2, 12-774/2, 12-775/1, 12-775/11, 12-775/12, 12-775/2, 12-775/3, 12-775/4, 12-775/5, 12-775/7, 12-775/9, 12-783/1, 12-783/2, 12-783/4, 12-783/5, 12-783/6, 12-783/8, 12-783/9, 12-791/1, 12-791/2, 12-797/2, 12-833/1, 12-833/2, 13-447, 13-413/1, 13-436 część, 13-438/1, 13-441 część, 13-445/2, 13-445/3, 13-445/4, 13-448/1	3242,52
Chyrzyno (kompleks główny + dyrekcja Parku)	1-8/8, 1-8/12, 6-2/2, 6-2/4, 6-2/5, 36-285 część, 36-286 część, 36-287, 37-306 część	2023,45
Słońsk	16-33, 16-78, 16-115, 16-143, 16-144, 16-145, 16-146, 16-147, 16-148, 16-114 część, 16-79/2, 16-79/3, 28-36, 28-37, 28-48, 28-49, 28-50, 28-51, 28-52, 28-53, 28-54, 28-55, 28-56, 28-57, 28-58, 28-61, 28-62, 28-65, 28-66, 28-67, 28-68, 28-69, 28-70, 28-71, 28-72, 28-73, 28-74, 28-75, 28-76, 28-77, 28-78, 28-79, 28-80, 28-81, 28-82, 28-83, 28-84, 28-85, 28-86, 28-95, 28-96, 28-97, 28-100, 28-101, 28-102, 28-103, 28-104, 28-105, 28-106, 28-107, 28-108, 28-109, 28-110, 28-111, 28-112, 28-113, 28-114, 28-115, 28-116, 28-117, 28-118, 28-119, 28-120, 28-121, 28-122, 28-5/1, 28-5/2, 28-5/3, 28-5/4, 28-5/5, 28-38/1, 28-42/1, 28-42/2, 28-43/1, 28-43/2, 28-44/1, 28-44/2, 28-45/1, 28-45/2, 28-46/1, 28-46/2, 28-47/1, 28-47/2, 28-59/1, 28-63/1, 28-87/1, 28-87/2, 28-88/1, 28-88/2, 28-89/1, 28-89/2, 28-90/1, 28-90/2, 28-93/2, 28-93/3, 28-99/1, 36-288, 36-289, 36-290, 36-291, 36-292, 36-294, 36-295, 36-296, 36-297, 36-298, 36-299, 36-300, 36-301, 36-302, 36-303, 36-304, 36-305, 36-307, 36-308, 36-309, 36-310, 36-311, 36-312, 36-313, 36-314, 36-315, 36-316, 36-318, 36-319, 36-320, 36-327, 36-328, 36-329, 36-330, 36-331, 36-285 część, 36-286 część, 36-293/1, 36-293/2, 36-317 część, 37-1847, 37-1848, 37-1849, 37-1850, 37-1851, 37-1852, 37-1853, 37-1915, 37-1854 część, 37-306 część	2805,01

Obwód ochronny	Numery działek ewidencyjnych	Pow. [ha]
Razem	-	8070,97

3.4 Mapa obwodów ochronnych Parku

3.5. Powierzchnia Parku wynosi 8070,97 ha na którą składają się (wg stanu na 30.06.2023):

- 1) grunty Skarbu Państwa –7895,17 ha, (w tym grunty użytkowane wieczysto, grunty reprezentowane przez organ państwowy, grunty gospodarowane zasobem Skarbu Państwa przez Jednostki Samorządu Terytorialnego, grunty gospodarowane przez państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, której oddano nieruchomości w trwałe zarząd):
  - a) Parku Narodowego „Ujścia Warty” –7643,57 ha;
  - b) Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu) – 171,97 ha;
  - c) Marszałka Województwa Lubuskiego – 8,18 ha;
  - d) Starostwa w Gorzowie Wielkopolskim – 61,50 ha;
  - e) Starostwa w Sulęcinie – 8,05 ha;
  - f) inne grunty Skarbu Państwa w procesie pierwokupu – 1,90 ha;
- 2) grunty prywatne – 64,28 ha;
- 3) grunty Kółka Rolniczego Lubno – 75,06 ha;
- 4) grunty spółki „Darol” – 22,68 ha;
- 5) grunty Gminy Słońsk – 8,37 ha;
- 6) grunty Gminy Witnica – 5,41 ha.

3.6. Powierzchnia otuliny Parku wynosi 11050,17 ha.

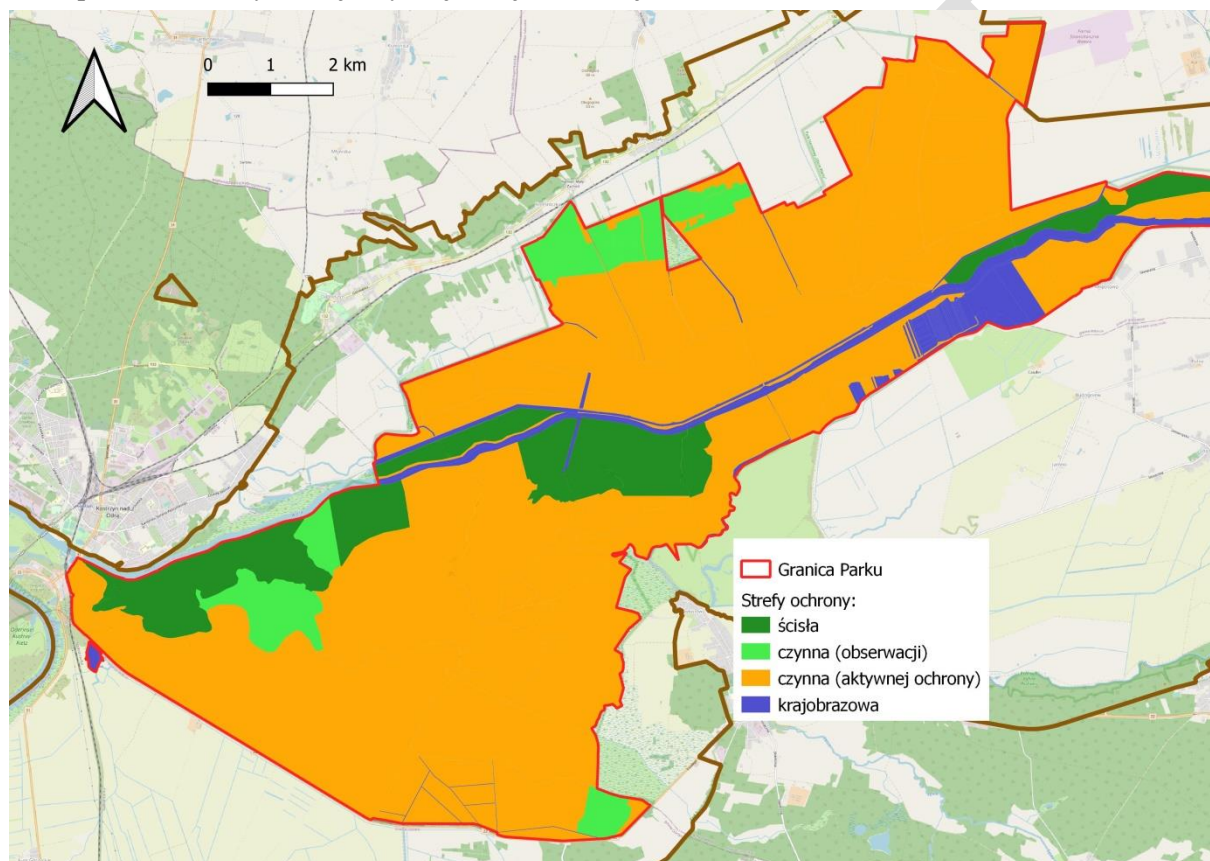
Rozdział 2

OBSZARY OCHRONY ŚCISŁEJ, CZYNNEJ I KRAJOBRAZOWEJ

1. Podział Parku na strefy ochrony ścisłej, czynnej i krajobrazowej

Lp.	Rodzaj ochrony	Lokalizacja	Pow. [ha]
1	Ścisła		840,21
2	Czynna		6805,28
3	Krajobrazowa		425,47
Razem			8070,97

2. Mapa stref ochrony ścisłej, czynnej i krajobrazowej Parku

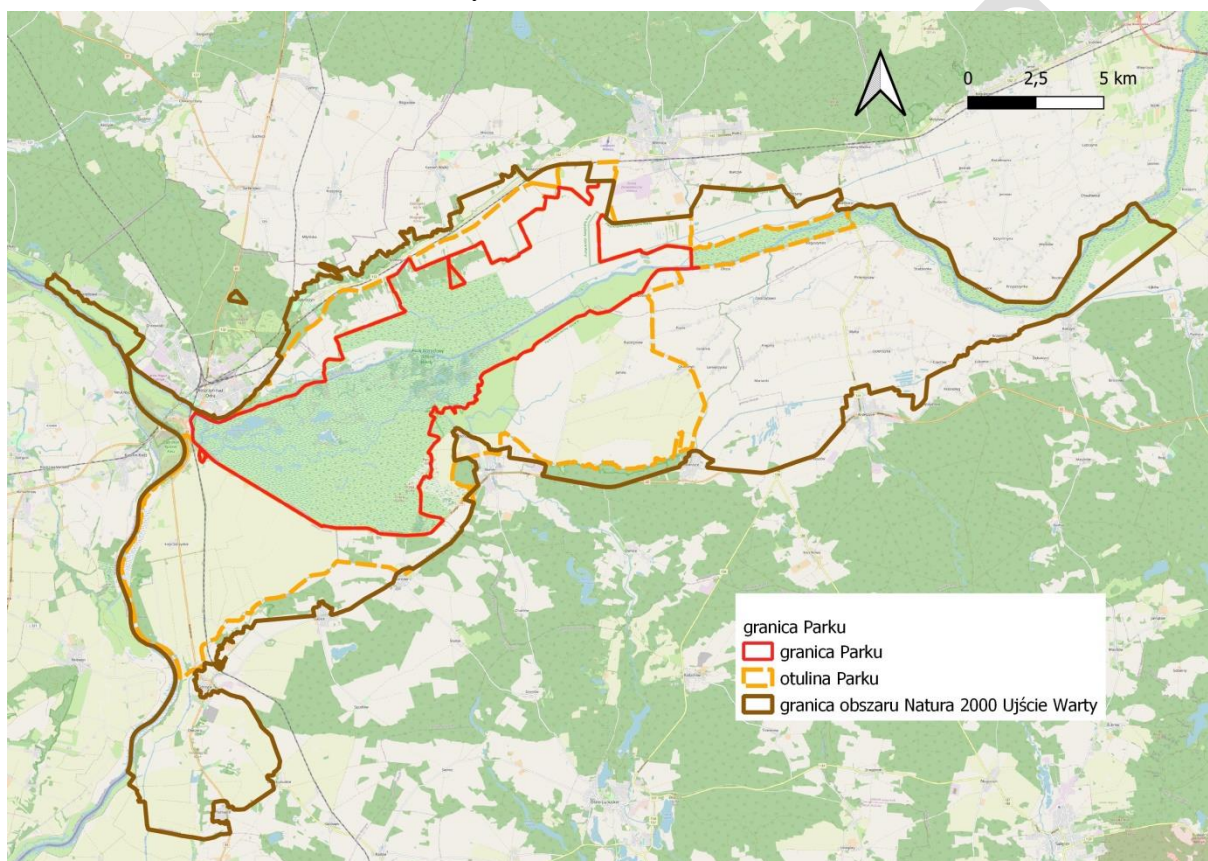
Rozdział 3

OPIS GRANIC, MAPA OBSZARU NATURA 2000 PLC080001 UJŚCIE WARTY W CZĘŚCI POKRYWAJĄCEJ SIĘ Z GRANICAMI PARKU

1. Granice obszaru Natura 2000 PLC080001 Ujście Warty w części pokrywającej się z granicami Parku opisują następujące kompleksy (zawierające się w konturach, których wierzchołki stanowią pary współrzędnych)¹⁾:

Współrzędne punktów załamania granic zostaną dopisane w późniejszym etapie

MAPA OBSZARU NATURA 2000 PLC080001 UJŚCIE WARTY W CZĘŚCI POKRYWAJĄCEJ SIĘ Z GRANICAMI PARKU

¹⁾ Opisanie granic obszaru w formie wektorowej warstwy informacyjnej, w układzie współrzędnych, o którym mowa w § 3 pkt 1 ust 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz.U. 2012 r. poz. 1247).

Rozdział 4

IDENTYFIKACJA ORAZ OKREŚLENIE SPOSOBÓW ELIMINACJI LUB OGRANICZANIA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH ORAZ ICH SKUTKÓW NA OBSZARZE PARKU, W TYM IDENTYFIKACJA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ DLA ZACHOWANIA WŁAŚCIWEGO STANU OCHRONY SIEDLISK PRZYRODNICZYCH ORAZ GATUNKÓW ROŚLIN I ZWIERZĄT I ICH SIEDLISK NA OBSZARZE NATURA 2000 PLC080001 UJŚCIE WARTY W CZĘŚCI POKRYWAJĄCEJ SIĘ Z GRANICAMI PARKU

1. Zagrożenia wewnętrzne istniejące

Lp.	Identyfikacja zagrożenia	Zasoby przyrodnicze, kulturowe i krajobrazowe Parku, w tym przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 PLC080001 Ujście Warty w części pokrywającej się z granicami Parku	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożenia oraz ich skutków
1.	Prace utrzymaniowe i regulacyjne Warty oraz inne działania związane z ochroną przeciwpowodziową mogące wpływać niekorzystnie na stosunki wodne na terenach zalewowych międzywala, w tym na stan siedlisk i gatunków	Zbiorowiska i gatunki zależne od wód, w tym w szczególności: siedliska przyrodnicze: 3150 starorzecza i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne, 91E0* łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe), 3130 brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z <i>Littorelletea</i> , <i>Isoëto-Nanojuncetea</i> , 6430 ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>), gatunki zwierząt: A193 rybitwa rzeczna (<i>Sterna hirundo</i>), A196 rybitwa białowąsa (<i>Chlidonias hybrida</i>), A055 cyranka (<i>Spatula querquedula</i>), A056 płaskonos (<i>Spatula clypeata</i>), A008 zausznik (<i>Podiceps nigricollis</i>), A006 perkoz rdzawoszyi (<i>Podiceps griseigena</i>), A043 gęgawa (<i>Anser anser</i>), A048 ohar (<i>Tadorna tadorna</i>), A051 krakwa (<i>Mareca strepera</i>), A053 krzyżówka (<i>Anas platyrhynchos</i>), A054 rożeniec (<i>Anas acuta</i>), A059	Realizacja prac utrzymaniowych i regulacyjnych oraz innych działań związanych z ochroną przeciwpowodziową na terenie Parku w sposób gwarantujący zachowanie łączności hydrologicznej Warty z terenami zalewowymi oraz trwałymi i okresowymi ciekami w międzywalu, na całej długości Warty w granicach Parku oraz na lewym brzegu rzeki do ujścia Postomi

		<p>głowienka (<i>Aythya ferina</i>), A061 czernica (<i>Aythya fuligula</i>), A176 mewa czarnogłowa (<i>Ichthyaetus melanocephalus</i>), A179 śmieszka (<i>Chroicocephalus ridibundus</i>), A195 rybitwa białoczarna (<i>Sternula albifrons</i>), A197 rybitwa czarna (<i>Chlidonias niger</i>), A198 rybitwa białoskrzydła (<i>Chlidonias leucopterus</i>), 1355 wydra (<i>Lutra lutra</i>), 1337 bóbr (<i>Castor fiber</i>)</p>	
2.	<p>Sukcesja na nieużytkowanych łąkach i pastwiskach, prowadząca do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) utraty różnorodności florystycznej i faunistycznej związanej z ekosystemami półnaturalnymi; 2) pogarszania się stanu ochrony półnaturalnych siedlisk przyrodniczych; 3) pogarszania się stanu zachowania siedlisk lęgowych ptaków; 4) pogarszania się stanu żerowisk ptaków 	<p>Zbiorowiska i gatunki muraw, łąk i pastwisk, w tym w szczególności:</p> <p>siedliska przyrodnicze: 6120* ciepłolubne śródładowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>), 6440 łąki selernicowe (<i>Cnidion dubii</i>), 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>);</p> <p>gatunki zwierząt: A122 derkacz (<i>Crex crex</i>), A119 kropiatka (<i>Porzana porzana</i>), A055 cyranka (<i>Spatula querquedula</i>), A056 płaskonos (<i>Spatula clypeata</i>), A153 kszyc (<i>Gallinago gallinago</i>), A295 rokitniczka (<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>), A294 wodniczka (<i>Acrocephalus paludicola</i>), A073 kania czarna (<i>Milvus migrans</i>), A043 gęgawa (<i>Anser anser</i>), kania ruda A074 (<i>Milvus milvus</i>), żuraw A127 (<i>Grus grus</i>)</p>	<p>Usuwanie drzew i krzewów oraz koszenie i wypas łąk i pastwisk w celu ich trwałego zachowania, z zastosowaniem metod i szczegółowych sposobów koszenia i wypasu minimalizujących ich negatywny wpływ na różnorodność biologiczną, w tym gatunki i ekosystemy stanowiące przedmioty ochrony</p>
3.	<p>Rozprzestrzenianie się obcych gatunków zwierząt zagrażających rodzimym gatunkom ptaków i ssaków, w tym zwłaszcza inwazyjnych gatunków obcych (IGO): szopa pracza (<i>Procyon lotor</i>) i jenota (<i>Nyctereutes</i>)</p>	<p>Wszystkie gatunki zwierząt</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Maksymalne ograniczanie liczebności wizona (norki) amerykańskiego, szopa pracza i jenota, w tym w ramach współpracy z PZŁ. 2. Monitoring występowania obcych gatunków zwierząt na terenie Parku, ze szczególnym uwzględnieniem stanowisk inwazyjnych gatunków obcych

	<i>procyonoides</i>) oraz innych gatunków obcych: wizona (norki) amerykańskiego (<i>Neovison vison</i>)		<p>oraz obserwacji stanowisk gatunków mogących wykazywać tendencje inwazyjne.</p> <p>3. Wzrost świadomości społecznej w zakresie zagrożeń powodowanych przez obce gatunki zwierząt oraz konieczności ich eliminacji oraz zakazu wprowadzania ich do środowiska.</p> <p>4. Rejestrowanie miejsc występowania osobników należących do obcych gatunków zwierząt</p>
4.	Rozprzestrzenianie się obcych gatunków roślin zagrażających rodzimym gatunkom i ekosystemom, w tym inwazyjnych gatunków obcych (IGO): kolczurki klapowanej (<i>Echinocystis lobata</i>), oraz innych gatunków obcych: klonu jesionolistnego (<i>Acer negundo</i>), rzepienia włoskiego (<i>Xanthium albinum</i>), robinii akacjowej (<i>Robinia pseudoacacia</i>), nawłoci kanadyjskiej (<i>Solidago canadensis</i>)	Wszystkie siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin	<p>1. Prowadzenie tradycyjnego użytkowania, głównie kośnego w miejscach zagrożonych występowaniem obcych gatunków roślin.</p> <p>2. Likwidacja lub ograniczenie liczebności populacji obcych gatunków roślin, w tym zwłaszcza inwazyjnych gatunków obcych, dla których istnieją sprawdzone metody skutecznej eliminacji.</p> <p>3. Kontrola czystości zwierząt wchodzących do Parku na okres wypasowy pod kątem obecności diaspor gatunków obcych i działania na rzecz ich minimalizacji.</p> <p>4. Wykonywanie działań ochronnych oraz innych prac w granicach Parku (remonty dróg i wałów, prace utrzymaniowe na Warcie i Odrze), w sposób minimalizujący wprowadzanie i rozprzestrzenianie gatunków obcych.</p> <p>5. Monitoring występowania obcych gatunków roślin na terenie Parku, ze szczególnym uwzględnieniem stanowisk inwazyjnych gatunków obcych oraz obserwacji stanowisk gatunków mogących wykazywać tendencje inwazyjne.</p> <p>6. Wzrost świadomości społecznej w zakresie zagrożeń powodowanych przez obce</p>

			<p>gatunki roślin oraz konieczności ich eliminacji oraz zakazu wprowadzania ich do środowiska.</p> <p>7. Rejestrowanie miejsc występowania osobników należących do obcych gatunków roślin oraz dróg wprowadzania i rozprzestrzeniania się z obszarów sąsiadujących</p>
5.	Rozprzestrzenianie się chorób zwierząt dzikożyjących	Dzik (<i>Sus scrofa</i>)	Ograniczenie, w miarę potrzeb, liczebności dzika, odstrzały redukcyjne i sanitarne, w tym w ramach współpracy z PZŁ
6.	Presja wędkarska na określone gatunki ryb mogąca wpływać na ich sukces reprodukcyjny	Gatunki zwierząt: sum (<i>Silurus glanis</i>), sandacz (<i>Sander lucioperca</i>), szczupak (<i>Esox lucius</i>), łosoś (<i>Salmo salar</i>), troć wędrowną (<i>Salmo trutta m. trutta</i>)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przestrzeganie zarządzenia Dyrektora w sprawie udostępniania obszaru Parku dla potrzeb amatorskiego połowu ryb oraz innych aktów prawnych w zakresie ograniczeń ilościowych i jakościowych (wymiarów ochronne, okresy ochronne) w odłowach wędkarskich oraz w zakresie miejsc udostępnionych do połowów. 2. Prowadzenie zarybień poza Parkiem przez PZW w sposób sprzyjający zachowaniu właściwej struktury gatunkowej ryb w Parku. 3. Upowszechnienie wśród wędkarzy zachowań typu „złów i wypuść” oraz rzetelne wypełnianie obowiązków sprawozdawczych w zakresie ewidencji połowów
7.	Utrudnienia w migracjach organizmów wodnych w związku z brakiem lub niewłaściwym funkcjonowaniem przepławek na ciekach i rowach Polderu Północnego-Witnica	Wszystkie gatunki zwierząt wodnych	Dostosowanie obiektów hydrotechnicznych do potrzeb migracji organizmów wodnych
8.	Presja drapieżnicza wolno wypuszczanych psów i kotów na zwierzęta dzikożyjące w tym zwłaszcza ptaki i ssaki	Wszystkie gatunki zwierząt	Wzrost świadomości społecznej w zakresie zagrożeń powodowanych przez wolno wypuszczane psy i koty dla zwierząt dzikożyjących

9.	Degradacja gleb i siedlisk wrażliwych na zgrzyzanie i wydeptywanie położonych na obszarach wypasanych, co przesądza o niewłaściwym lub złym stanie ochrony siedliska oraz ogranicza możliwość optymalnego rozwoju siedlisk	Siedliska przyrodnicze: 91E0* łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe), 6120* ciepłolubne śródładowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Eliminacja wypasu z obszarów objętych ochroną ścisłą oraz przestrzeganie niedostępności tych terenów dla bydła. 2. Dostosowanie pory, obsady i obciążenia wypasanych zwierząt do potrzeb ochrony stanowisk chronionych siedlisk zalewowych. 3. Okresowe ograniczanie wypasu we fragmentach siedlisk poddanych intensywnemu wypasowi zagrażającemu pogorszeniu ich stanów ochrony
10.	Penetracja ludzka terenu Parku mogąca wpływać na zachowania zwierząt i ich sukces reprodukcyjny oraz ograniczać dostępność dla zwierząt obszarów w sąsiedztwie miejsc udostępnionych do turystyki i rekreacji oraz amatorskiego połowu ryb	Wszystkie gatunki zwierząt	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przestrzeganie zarządzeń Dyrektora w sprawie udostępniania obszaru Parku dla potrzeb turystyki i rekreacji oraz amatorskiego połowu ryb. 2. Wzrost świadomości turystów w zakresie zagrożeń związanych z płożeniem zwierząt. 3. Koncentrowanie atrakcji i wydarzeń turystycznych poza głównym kompleksem Parku, w tym w budynku Dyrekcji w Chyrzynie oraz Ośrodka Muzealno-Edukacyjnym w Słońsku. 4. Monitoring natężenia ruchu turystycznego oraz podejmowanie, w sytuacjach tego wymagających, działań ograniczających nadmierny wpływ turystyki na zasoby Parku
11.	Wydeptywanie roślinności i pokrywy glebowej, uszkodzenie brzegów rzek w miejscach udostępnionych do wędkowania	Siedliska przyrodnicze: 3150 starorzecza i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne	Przestrzeganie zarządzenia Dyrektora w sprawie udostępniania obszaru Parku dla potrzeb amatorskiego połowu ryb
12.	Nie zgodne z prawem korzystanie z zasobów Parku, m. in. w wyniku: <ol style="list-style-type: none"> 1) kłusownictwa, w tym rybackiego, 2) celowe niszczenie stanowisk występowania gatunków i siedlisk 	Wszystkie siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin, grzybów i zwierząt	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost świadomości społecznej w zakresie przepisów obowiązujących w Parku. 2. Patrolowanie zagrożonych obszarów i obiektów Parku. 3. Usuwanie urządzeń kłusowniczych. 4. Prewencja i ściganie

	<p>przyrodniczych;</p> <p>3) nielegalnego zbioru chronionych gatunków roślin i pozyskiwania zwierząt lub ich części;</p> <p>4) ruchu pieszego i pływania sprzętem pływającym w niedopuszczonych miejscach lub terminach;</p> <p>5) ruchu pojazdów samochodowych po niedopuszczonych do ruchu drogach i wałach przeciwpowodziowych</p>		<p>wykroczeń i przestępstw w odniesieniu do gatunków chronionych.</p> <p>5. Wzrost umiejętności rozpoznawania gatunków grzybów, flory i fauny objętych ochroną wśród pracowników Parku, funkcjonariuszy Policji oraz członków PZW, Społecznej Straży Rybackiej i PZŁ</p>
13.	Hałas i falowanie powodowane przez szybko płynące łodzie i statki powodujące płoszenie zwierząt	Wszystkie gatunki zwierząt, w tym głównie ptaki	Oznakowanie drogi wodnej oraz Prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie obowiązującego Ograniczenie prędkości łodzi i statków oraz falowania na Warcie od ujścia Postomi do przeprawy promowej Kłopotowo
14.	Nadmierny hałas i płoszenie zwierząt w związku z jazdą motorami crossowymi i kładami po drogach publicznych lub innych drogach (gminnych lub parkowych) udostępnionych do ruchu samochodowego	Wszystkie gatunki zwierząt, w tym głównie ptaki	Przestrzeganie przepisów prawa w zakresie poruszania się pojazdów po drogach publicznych
15.	Brak dostępności fragmentów Parku dla potrzeb wykonywania działań ochronnych i ochrony przeciwpożarowej	Wszystkie siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin, grzybów i zwierząt	Poprawa stanu technicznego dróg i mostów niezbędnych dla funkcjonowania Parku
16.	Zanikanie śladów dawnej kultury materialnej w postaci pozostałości zabudowań osadnictwa fryderycjańskiego (podmurówki), wraz z towarzyszącą typową roślinnością synantropijną oraz kultury niematerialnej	Zasoby kulturowe	<p>1. Zachowanie, w miarę możliwości, śladów osadnictwa fryderycjańskiego lub umieszczenie informacji wizualnych o nich.</p> <p>2. Wzrost świadomości społecznej w zakresie lokalnego dziedzictwa kulturowego i potrzeby ochrony jego materialnych i</p>

			<p>niematerialnych elementów oraz ochrony i kontynuacji lokalnej tradycji związanej z osadnictwem i kulturą związaną z rolnictwem.</p> <p>3. Odtwarzanie, wykorzystywanie i promowanie elementów kultury niematerialnej</p>
--	--	--	---

2. Zagrożenia wewnętrzne potencjalne

Lp.,	Identyfikacja zagrożenia	Zasoby przyrodnicze, kulturowe i krajobrazowe Parku, w tym przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 PLC080001 Ujście Warty w części pokrywającej się z granicami Parku	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożenia oraz ich skutków
1.	Podpalenie lub zaprószenie ognia i rozwój pożarów mogących spowodować wielkoobszarowe zniszczenia i gwałtowne zmiany siedlisk roślin, grzybów i zwierząt	Wszystkie siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin, grzybów i zwierząt	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja planu ochrony przeciwpożarowej Parku oraz instrukcji postępowania na wypadek powstania pożaru. 2. Wzrost świadomości społecznej w zakresie zagrożeń powodowanych przez pożary i nieostrożne obchodzenie się z ogniem
2.	Epidemie wśród zwierząt gospodarskich skutkujące eliminacją stad lub niemożnością wypasu w granicach Parku	<p>Zbiorowiska i gatunki muraw, łąk i pastwisk, w tym w szczególności:</p> <p>siedliska przyrodnicze: 6120* ciepłolubne śródładowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>), 6440 łąki selernicowe (<i>Cnidion dubii</i>), 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>);</p> <p>gatunki zwierząt: A122 derkacz (<i>Crex crex</i>), A119 kropiatka (<i>Porzana porzana</i>), A055 cyranki (<i>Spatula querquedula</i>), A056 płaskonos (<i>Spatula clypeata</i>), A153 kszyc (<i>Gallinago gallinago</i>), A295 rokitniczka (<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>), A294 wodniczka (<i>Acrocephalus paludicola</i>), A073 kania czarna (<i>Milvus migrans</i>), A043 gęgawa (<i>Anser anser</i>), kania ruda</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie koszenia mechanicznego lub ręcznego w przypadku dłuższych okresów z brakiem wypasu. 2. Przestrzeganie przepisów weterynaryjnych w zakresie chorób zwalczanych z urzędu

		A074 (<i>Milvus milvus</i>), żuraw A127 (<i>Grus grus</i>)	
3.	Obniżenie wartości krajobrazowych w wyniku odstąpienia od ekstensywnego użytkowania kośno-pastwiskowego, np. w efekcie zmian uwarunkowań ekonomicznych lub klimatycznych	Krajobraz	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost udziału gruntów Skarbu Państwa w powierzchni Parku. 2. Utrzymanie korzystnych mechanizmów finansowych wspierających dotychczasowe użytkownie kośno-pastwiskowe uwzględniających lokalne uwarunkowania Parku, w tym w szczególności możliwość wydłużenia okresu pastwiskowego lub tworzenia pastwisk zimowych

3. Zagrożenia zewnętrzne istniejące i potencjalne

Lp.	Identyfikacja zagrożenia	Zasoby przyrodnicze, kulturowe i krajobrazowe Parku, w tym przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 PLC080001 Ujście Warty w części pokrywającej się z granicami Parku	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożenia oraz ich skutków
1.	Zmiany klimatyczne, w szczególności skutkujące wzrostem częstotliwości występowania ekstremalnych stanów pogodowych oraz zmianą pogód zimowych, mogące wpływać w szczególności na ekosystemy hydrogeniczne i związane z nimi gatunki, w tym na siedliska przyrodnicze i siedliska gatunków	Zbiorowiska i gatunki zależne od wód, w tym w szczególności: siedliska przyrodnicze: 3130 brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z <i>Littorelletea</i> , <i>Isoëto-Nanojuncetea</i> , 3150 starorzecza i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne, 91E0* łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe), 6430 ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>), gatunki zwierząt: A193 rybitwa rzeczna (<i>Sterna hirundo</i>), A196 rybitwa białowąsa (<i>Chlidonias hybrida</i>), A055 cyranka (<i>Spatula querquedula</i>), A056 płaskonos (<i>Spatula clypeata</i>), A008 zausznik (<i>Podiceps nigricollis</i>), A006 perkoz rdzawoszyi (<i>Podiceps griseigena</i>), A043 gęgawa	Adaptacja ekosystemów Parku do zmian klimatycznych poprzez: <ol style="list-style-type: none"> 1) maksymalne wyeliminowanie lub ograniczenie presji antropogenicznych na ekosystemy wrażliwe; 2) ograniczenie parowania; 3) spowolnienie odpływu wód kanałami i rowami; 4) wzrost retencji korytowej; 5) usprawnienie sposobów gospodarowania wodami na obszarze Parku i jego otuliny

		<p>(<i>Anser anser</i>), A048 ohar (<i>Tadorna tadorna</i>), A051 krakwa (<i>Mareca strepera</i>), A053 krzyżówka (<i>Anas platyrhynchos</i>), A054 rożeniec (<i>Anas acuta</i>), A059 głowienka (<i>Aythya ferina</i>), A061 czernica (<i>Aythya fuligula</i>), A176 mewa czarnogłowa (<i>Ichthyaetus melanocephalus</i>), A179 śmieszka (<i>Chroicocephalus ridibundus</i>), A195 rybitwa białoczelną (<i>Sternula albifrons</i>), A197 rybitwa czarna (<i>Chlidonias niger</i>), A198 rybitwa białoskrzydła (<i>Chlidonias leucopterus</i>), 1355 wydra (<i>Lutra lutra</i>), 1337 bóbr (<i>Castor fiber</i>)</p>	
2.	<p>Obniżenie stanów lub przyspieszenie przepływów w Warcie oraz środkowej i dolnej Odrze, a tym samym ograniczenie dopływu wód do ekosystemów hydrogenicznyc Parku</p>	<p>Zbiorowiska i gatunki zależne od wód, w tym w szczególności: siedliska przyrodnicze: 3130 brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z <i>Littorelletea</i>, <i>Isoëto-Nanojuncetea</i>, 3150 starorzecza i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne, 91E0* łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albobfragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>, olsy źródliskowe), 6430 ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>), gatunki zwierząt: A193 rybitwa rzeczna (<i>Sterna hirundo</i>), A196 rybitwa białowąsa (<i>Chlidonias hybrida</i>), A055 cyranka (<i>Spatula querquedula</i>), A056 płaskonos (<i>Spatula clypeata</i>), A008 zausznik (<i>Podiceps nigricollis</i>), A006 perkoz rdzawoszyi (<i>Podiceps griseigena</i>), A043 gęgawa (<i>Anser anser</i>), A048 ohar (<i>Tadorna tadorna</i>), A051 krakwa (<i>Mareca strepera</i>),</p>	<p>Uwzględnienie potrzeb ochrony ekosystemów hydrogenicznyc Parku w planach gospodarowania wodami dorzecza Odry, w szczególności w zakresie poboru wód ze zlewni Warty na potrzeby zalewania wyrobisk pokopalnianyc</p>

		<p>A053 krzyżówka (<i>Anas platyrhynchos</i>), A054 rożeniec (<i>Anas acuta</i>), A059 głowienka (<i>Aythya ferina</i>), A061 czernica (<i>Aythya fuligula</i>), A176 mewa czarnogłowa (<i>Ichthyaetus melanocephalus</i>), A179 śmieszka (<i>Chroicocephalus ridibundus</i>), A195 rybitwa białoczelną (<i>Sternula albifrons</i>), A197 rybitwa czarna (<i>Chlidonias niger</i>), A198 rybitwa białoskrzydła (<i>Chlidonias leucopterus</i>), 1355 wydra (<i>Lutra lutra</i>), 1337 bóbr (<i>Castor fiber</i>)</p>	
3.	<p>Budowa wałów przeciwpowodziowych dla ochrony terenów zainwestowanych Kostrzyna na północ od Warty mogących wpłynąć na stosunki wodne w Parku</p>	<p>Zbiorowiska i gatunki zależne od wód, w tym w szczególności:</p> <p>siedliska przyrodnicze: 3150 starorzeczka i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne, 91E0* łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>, olsy źródłiskowe), 6430 ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>),</p> <p>gatunki zwierząt: A193 rybitwa rzeczna (<i>Sterna hirundo</i>), A196 rybitwa białowąsa (<i>Chlidonias hybrida</i>), A055 cyranka (<i>Spatula querquedula</i>), A056 płaskonos (<i>Spatula clypeata</i>), A008 zausznik (<i>Podiceps nigricollis</i>), A006 perkoz rdzawoszyi (<i>Podiceps griseigena</i>), A043 gęgawa (<i>Anser anser</i>), A048 ohar (<i>Tadorna tadorna</i>), A051 krakwa (<i>Mareca strepera</i>), A053 krzyżówka (<i>Anas platyrhynchos</i>), A054 rożeniec (<i>Anas acuta</i>), A059 głowienka (<i>Aythya ferina</i>), A061 czernica (<i>Aythya fuligula</i>), A176 mewa czarnogłowa (<i>Ichthyaetus melanocephalus</i>), A179</p>	<p>Odstąpienie od wprowadzenia nowej zabudowy na tereny zalewowe</p>

		śmieszka (<i>Chroicocephalus ridibundus</i>), A195 rybitwa białoczelna (<i>Sternula albifrons</i>), A197 rybitwa czarna (<i>Chlidonias niger</i>), A198 rybitwa białoskrzydła (<i>Chlidonias leucopterus</i>), 1355 wydra (<i>Lutra lutra</i>), 1337 bóbr (<i>Castor fiber</i>)	
4.	Dopływ zanieczyszczeń antropogenicznych, w tym z terenów rolniczych, wnoszonych do Parku przez cieki wpływające na jego teren	Siedliska przyrodnicze: 3130 brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z <i>Littorelletea</i> , <i>Isoëto-Nanojuncetea</i> , 3150 starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphenion</i> , <i>Potamion</i> , Wszystkie gatunki roślin i zwierząt wodnych	Ograniczenie antropopresji na wody powierzchniowe i podziemne
5.	Gospodarka łowiecka w otoczeniu Parku, wpływająca na kształtowanie się populacji ptaków chronionych na terenie Parku, w tym organizacja polowań przy granicy Parku na ptaki wylatujące z jego obszaru, ograniczająca możliwość funkcjonowania Parku jako bezpiecznego miejsca okresowego przebywania ptaków (noclegowiska, żerowiska)	Wszystkie gatunki ptaków	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tworzenie i zatwierdzanie wieloletnich planów łowiecko-hodowlanych i rocznych planów łowieckich dla terenów sąsiadujących z Parkiem, uwzględniających potrzebę ochrony ptaków. 2. Realizacja polowań w sąsiedztwie Parku w sposób zapewniający spokój chronionym gatunkom ptaków korzystającym z noclegowisk i miejsc odpoczynku podczas migracji. 3. Przestrzeganie przepisów dotyczących granic obszarów wyłączonych z polowań (Park, strefa ochrony zwierzyny łownej) w szczególności w stosunku do polowań zewnętrznych. 4. Wzrost świadomości myśliwych w zakresie obowiązku stosowania amunicji bezołowiowej na obszarach wodno-błotnych
6.	Zagrożenie kłusownictwem lub celowe niszczenie stanowisk występowania poza terenem Parku zwierząt pochodzących z terenu Parku	Gatunki zwierząt: sum (<i>Silurus glanis</i>), sandacz (<i>Sander lucioperca</i>), szczupak (<i>Esox lucius</i>), łosoś (<i>Salmo salar</i>), troć wędrowną (<i>Salmo trutta m. trutta</i>), A017	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prewencja i ściganie wykroczeń i przestępstw w odniesieniu do gatunków chronionych. 2. Wzrost świadomości społecznej w zakresie

		kormoran (<i>Phalacrocorax carbo</i>), A075 bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>), 1355 wydra (<i>Lutra lutra</i>), 1337 bóbr (<i>Castor fiber</i>), zwierzyzna łowna	przepisów dotyczących gatunków chronionych
7.	Brak działań eliminujących inwazyjne gatunki obce (IGO) i inne gatunki obce oddziałujące na przedmioty ochrony Parku	Wszystkie siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin, grzybów i zwierząt	Wzrost świadomości społecznej w zakresie sposobów postępowania z inwazyjnymi gatunkami obcymi i innymi gatunkami obcymi, w tym obowiązku ich eliminacji
8.	Brak mechanizmów finansowych wspierających możliwość wydłużenia okresu pastwiskowego lub tworzenia pastwisk zimowych	Zbiorowiska i gatunki muraw, łąk i pastwisk, w tym w szczególności: siedliska przyrodnicze: 6120* ciepłolubne śródładowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>), 6440 łąki selernicowe (<i>Cnidion dubii</i>), 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>); gatunki zwierząt: A122 derkacz (<i>Crex crex</i>), A119 kropiatka (<i>Porzana porzana</i>), A055 cyranki (<i>Spatula querquedula</i>), A056 płaskonos (<i>Spatula clypeata</i>), A153 kszyk (<i>Gallinago gallinago</i>), A295 rokitniczka (<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>), A294 wodniczka (<i>Acrocephalus paludicola</i>), A073 kania czarna (<i>Milvus migrans</i>), A043 gęgawa (<i>Anser anser</i>), kania ruda A074 (<i>Milvus milvus</i>), żuraw A127 (<i>Grus grus</i>)	Wydłużenie okresu pastwiskowego lub wprowadzenia możliwości tworzenia pastwisk zimowych w nowotworzonych pakietach rolno-środowiskowo-klimatycznych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich
9.	Zmiana sposobu użytkowania cennych przyrodniczo, terenów otwartych, w szczególności łąk i bagien w otulinie Parku, ograniczająca możliwości żerowania zwierząt z Parku poza jego granicami oraz generująca konflikty związane z żerowaniem na gruntach	Wszystkie gatunki ptaków	Realizacja przedsięwzięć służących ochronie mokradeł, łąk i pastwisk oraz promowania i wdrażania dostępnych mechanizmów wsparcia ekstensywnej gospodarki na tych terenach, mających na celu m.in. odstąpienie od ich zmiany w grunty orne

	użytkowanych rolniczo		
10.	Zanik powiązań przyrodniczych Parku i jego otoczenia	Wszystkie siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin, grzybów i zwierząt	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tworzenia form ochrony przyrody, składające się na lokalny system obszarów chronionych. 2. Modyfikowanie sposobów prowadzenia gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej oraz sposobów utrzymywania wód i utrzymywania zadrzewień w celu utrzymania lub stworzenia przyrodniczych powiązań ekologicznych pomiędzy Parkiem a jego otoczeniem. 3. Wzrost świadomości społecznej w zakresie potrzeby kontynuowania tradycyjnego gospodarowania rolniczego w otoczeniu Parku. 4. Współdziałanie w planowaniu ochrony obszaru Natura 2000 Ujście Warty, Parku Krajobrazowego „Ujście Warty” oraz opracowywaniu programów ochrony przyrody nadleśnictw
11.	Brak możliwości migracji organizmów wodnych na Postomi powyżej Parku	Wszystkie gatunki ryb	Dostosowanie obiektów hydrotechnicznych na Postomi powyżej Parku do potrzeb migracji organizmów wodnych
12.	Wycinka starych drzew poza terenami leśnymi oraz starodrzewi stanowiących miejsca lęgowe dużych ptaków szponiastych i bociana czarnego	A073 kania czarna (<i>Milvus migrans</i>), kania ruda A074 (<i>Milvus milvus</i>), A075 bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>), orlik krzykliwy (<i>Clanga pomarina</i>), bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pozostawianie starych drzew przydrożnych, śródpolnych, nadwodnych itp., za wyjątkiem stwarzających zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi i mienia. 2. Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej w lasach państwowych i prywatnych na terenie otuliny Parku, która gwarantuje trwałość ich istnienia i funkcjonowania oraz różnorodność biologiczną, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb zachowywania fragmentów starodrzewi stanowiących miejsca lęgowe dużych ptaków szponiastych i bociana czarnego

13.	Możliwość ucieczek wizonów (nerek) amerykańskich (<i>Neovison vison</i>) z funkcjonujących ferm w otoczeniu Parku	Wszystkie gatunki ptaków	<ol style="list-style-type: none"> 1. Odstąpienie od lokalizacji nowych ferm wizonów (nerek) amerykańskich w otoczeniu Parku. 2. Skuteczne zabezpieczenie ferm wizonów (nerek) amerykańskich przed uciezkami zwierząt
14.	Możliwość kolizji zwierząt z pojazdami	Wszystkie gatunki zwierząt	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawianie tablic informacyjnych oraz wprowadzenie ograniczeń prędkości w miejscach koncentracji wypadków ze zwierzętami. 2. Budowa przejść dla zwierząt przy modernizacjach, remontach lub przebudowach dróg w otoczeniu Parku, na których dochodzi do częstych kolizji pojazdów ze zwierzętami
15.	Możliwość kolizji ptaków, w tym szczególnie gatunków silnie narażonych na kolizje, z napowietrznymi liniami energetycznymi w bezpośrednim sąsiedztwie Parku	Wszystkie gatunki ptaków	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zastąpienie w trakcie modernizacji i remontów napowietrznych linii energetycznych w sąsiedztwie Parku na linie kablowe w miejscach szczególnego nasilenia śmiertelności ptaków wyniku kolizji. 2. Stosowanie odchylaczy lotu na liniach elektroenergetycznych zlokalizowanych w sąsiedztwie Parku na głównych kierunkach wylotu ptaków
16.	Wycinka drzew przydrożnych oraz zwiększona śmiertelność zwierząt w wyniku kolizji z pojazdami w przypadku modernizacji drogi krajowej nr 22	Ssaki, ptaki, płazy, krajobraz	Wprowadzenie nasadzeń wzdłuż modernizowanej drogi
17.	Zakłócenie panoram widokowych widocznych z terenu Parku w wyniku lokalizacji w jego sąsiedztwie nowych elementów dysharmonizujących krajobraz, w szczególności dominujących obiektów wysokościowych oraz infrastruktury technicznej	Krajobraz	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uwzględnianie potrzeby ochrony walorów krajobrazowych widocznych z terenu Parku w aktach planowania przestrzennego. 2. Zastępowanie, tam gdzie jest to możliwe, napowietrznych linii energetycznych liniami kablowymi. 3. Zasłanianie zielenią wysoką obiektów dysharmonijnych

18.	Rozwój urbanizacyjny miejscowości w sąsiedztwie Parku, mogący zwiększyć antropopresję na teren Parku w wyniku: 1) zanieczyszczenia powietrza, gleby i wód; 2) wzrostu wykorzystania rekreacyjnego Parku	Wszystkie siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin, grzybów i zwierząt	1. Ograniczanie zanieczyszczeń powietrza, wód i gleby. 2. Przestrzeganie zarządzeń Dyrektora w sprawie udostępniania obszaru Parku dla potrzeb turystyki i rekreacji oraz amatorskiego połowu ryb
19.	Budowa lub rozbudowa inwestycji infrastrukturalnych, mogących stanowić bariery ekologiczne upośledzające powiązania ekologiczne Parku z obszarami sąsiednimi, w tym dla gatunków ptaków i ssaków przemieszczających się na żerowiska i noclegowiska, silnie narażonych na kolizje	Wszystkie siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin, grzybów i zwierząt	Zachowania lub tworzenia powiązań ekologicznych Parku w trakcie planowania budowy i/lub modernizacji oraz procedowania realizacji inwestycji liniowych i wielkopowierzchniowych (w tym farm fotowoltaicznych i wiatrowych) w otulinie Parku zlokalizowanych w obrębie korytarzy ekologicznych łączących Park z obszarami sąsiednimi

Rozdział 4

OKREŚLENIE WARUNKÓW UTRZYMANIA LUB ODTWORZENIA WŁAŚCIWEGO STANU OCHRONY PRZEDMIOTÓW OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 PLC080001 UJŚCIE WARTY W CZĘŚCI POKRYWAJĄCEJ SIĘ Z GRANICAMI PARKU, ZACHOWANIA INTEGRALNOŚCI TEGO OBSZARU ORAZ SPÓJNOŚCI SIECI OBSZARÓW NATURA 2000

1. Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony dla następujących przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 PLC080001 Ujście Warty występujących na obszarze Parku:

1) dla siedlisk przyrodniczych:

a) 3130 Brzegi lub osuszone dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto-Nanojuncetea*:

– utrzymywanie zmiennego poziomu wody w cyklu rocznym i wieloletnim,

b) 3150 Starorzecza i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne:

- utrzymanie warunków wodnych właściwych dla siedliska, tj. naturalnych lub zbliżonych do naturalnych rytmów zalewów, gwarantującej coroczne zalewanie, co najmniej 50% powierzchni siedliska przez łączny okres co najmniej 2 miesiące,
- zapewnienie parametrów wód dopływających do starorzeczy lub je zalewających, co najmniej na poziomie parametrów dla dobrego stanu ekologicznego wg przepisów odrębnych,
- usuwanie inwazyjnych gatunków obcych i innych gatunków obcych zagrażających stanowi ochrony siedliska;

c) 6120* Ciepłolubne śródładowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*):

- utrzymanie bądź przywrócenie ekstensywnego wypasu,
- przeciwdziałanie sukcesji,

- usuwanie inwazyjnych gatunków obcych i innych gatunków obcych zagrażających stanowi ochrony siedliska;
- d) 6210* Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*):
- utrzymanie bądź przywrócenie ekstensywnego wypasu,
  - przeciwdziałanie sukcesji,
  - usuwanie inwazyjnych gatunków obcych i innych gatunków obcych zagrażających stanowi ochrony siedliska;
- e) 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*):
- utrzymanie warunków wodnych właściwych dla siedliska, tj. naturalnych lub zbliżonych do naturalnych rytmów zalewów,
  - zachowanie istniejącego zróżnicowania fizjonomicznego i przestrzennego,
  - usuwanie inwazyjnych gatunków obcych i innych gatunków obcych zagrażających stanowi ochrony siedliska;
- f) 6440 Łąki selernicowe (*Cnidion dubii*):
- zapewnienie właściwych dla siedliska warunków wodnych, tj. okresowych zalewów bądź podtopień,
  - utrzymanie lub przywrócenie ekstensywnego koszenia,
  - usuwanie inwazyjnych gatunków obcych i innych gatunków obcych zagrażających stanowi ochrony siedliska;
- g) 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*):
- utrzymanie lub przywrócenie ekstensywnego koszenia,
  - przeciwdziałanie sukcesji,
  - usuwanie inwazyjnych gatunków obcych i innych gatunków obcych zagrażających stanowi ochrony siedliska;
- h) 91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe olszowe i jesionowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe):
- utrzymanie warunków wodnych właściwych dla siedliska, tj. naturalnych lub zbliżonych do naturalnych rytmów zalewów,
  - umożliwienie spontanicznego przebiegu procesów lasotwórczych, w tym wydzielania się i rozkładu martwego drewna, następstwa pokoleń pochodzących z samoodnowienia, tworzenia luk i polan śródleśnych oraz naturalnych procesów sukcesji organizmów leśnych ze wszystkich grup systematycznych poprzez ochronę bierną,
  - usuwanie inwazyjnych gatunków obcych i innych gatunków obcych zagrażających stanowi ochrony siedliska;
- 5) dla gatunków ryb: 6144 kielbia białopłetwego (*RomanoRomanogobio albipinnatus*), 5339 różanki (*Rhodeus sericeus amarus*), 1149 kozy (*Cobitis taenia*), 1130 bolenia (*Aspius aspius*), 1145 piskorza (*Misgurnus fossilis*) - w części południowej Parku utrzymanie dynamiki zalewów poprzez utrzymanie trwałych powiązań hydrologicznych Obwodów Ochronnych Słońsk i Chyrzyno z Wartą przy stanach wód wyższych od średniej ze średnich w wieloleciu wartości stanu wody (SSW), a w części północnej zapewnienie warunków poboru wód z Warty gwarantujących utrzymanie w rowach przez cały rok minimalnego stanu wody na poziomie co najmniej 30 cm, odtworzenie lub utrzymanie dobrego stanu ekologicznego cieków, w tym czystości wód;
- 2) dla gatunków ptaków:
- a) A023 ślepowrona (*Nycticorax nycticorax*), A027 czapli białej (*Ardea alba*), A038 łabędzia krzykliwego (*Cygnus cygnus*), A039 gęsi zbożowej (*Anser fabalis*), A041 gęsi białoczelnej (*Anser albifrons*), A043 gęgawy (*Anser anser*), A048 ohara (*Tadorna tadorna*), A050 świstuna (*Mareca penelope*), A051 krakwy (*Mareca strepera*), A052 cyraneczki (*Anas*

crecca), A053 krzyżówki (*Anas platyrhynchos*), A055 cyranki (*Spatula querquedula*), A056 płaskonoska (*Spatula clypeata*), A059 głowienki (*Aythya ferina*), A061 czernicy (*Aythya fuligula*), A073 kani czarnej (*Milvus migrans*), A075 bielika (*Haliaeetus albicilla*), A119 kropiatki (*Porzana porzana*), A122 derkacza (*Crex crex*), A125 łyski (*Fulica atra*), A127 żuraw (*Grus grus*), A151 bataliona (*Calidris pugnax*), A153 kszczyka (*Gallinago gallinago*), A160 kulika wielkiego (*Numenius arquata*), A162 krwawodzioba (*Tringa totanus*), A179 śmieszki (*Chroicocephalus ridibundus*), A193 rybitwy rzecznej (*Sterna hirundo*), A195 rybitwy białoczelnej (*Sternula albifrons*), A196 rybitwy białowąsowej (*Chlidonias hybrida*), A197 rybitwy czarnej (*Chlidonias niger*), A198 rybitwy białoskrzydłej (*Chlidonias leucopterus*), A294 wodniczki (*Acrocephalus paludicola*): utrzymanie otwartego charakteru siedlisk stanowiących miejsca lęgów, odpoczynku bądź żerowisk w wyniku ekstensywnego wypasu, wykaszania lub innych zabiegów ochrony czynnej w okresie po wyprowadzeniu lęgów, a także: w części południowej zachowanie dynamiki zalewów poprzez utrzymanie trwałych powiązań hydrologicznych Obwodów Ochronnych Słońsk i Chyrzyno z Wartą przy stanach wód wyższych od średniej ze średnich w wieloleciu wartości stanu wody (SSW), a w części północnej zapewnienie warunków poboru wód z Warty przy stanach wód wyższych od najmniejszych w wieloleciu wartości stanu wody (NNW) gwarantującego właściwe uwodnienie siedlisk,

- b) A043 gęgawy (*Anser anser*), A048 ohara (*Tadorna tadorna*), A051 krakwy (*Mareca strepera*), A053 krzyżówki (*Anas platyrhynchos*), A055 cyranki (*Spatula querquedula*), A056 płaskonoska (*Spatula clypeata*), A059 głowienki (*Aythya ferina*), A061 czernicy (*Aythya fuligula*), A179 śmieszki (*Chroicocephalus ridibundus*), A193 rybitwy rzecznej (*Sterna hirundo*), A195 rybitwy białoczelnej (*Sternula albifrons*), A196 rybitwy białowąsowej (*Chlidonias hybrida*), A197 rybitwy czarnej (*Chlidonias niger*), A198 rybitwy białoskrzydłej (*Chlidonias leucopterus*) – ograniczenie liczebności inwazyjnych gatunków obcych drapieżników: wizona (norki) amerykańskiego (*Neovison vison*), szopa pracza (*Procyon lotor*); jenota (*Nyctereutes procyonoides*) oraz ich presji na łęgi, poprzez ich eliminację,
- c) A073 kani czarnej (*Milvus migrans*), 075 bielika (*Haliaeetus albicilla*) - zachowanie obszarów leśnych z udziałem starodrzewi i systematyczne powiększanie ich powierzchni oraz wdrożenie ich skutecznej ochrony przed penetracją ludzką,
- d) A055 cyranki (*Spatula querquedula*), A056 płaskonoska (*Spatula clypeata*), A119 kropiatki (*Porzana porzana*), A122 derkacza (*Crex crex*), A153 kszczyka (*Gallinago gallinago*), A294 wodniczki (*Acrocephalus paludicola*) – zachowanie i odtwarzanie podmokłych, ekstensywnie użytkowanych turzycowisk, zachowanie starorzeczy oraz utrzymanie strefy szuwarów na obrzeżu małych zbiorników wodnych i cieków,
- e) A307 jarzębatki (*Curruca nisoria*) – utrzymanie zakrzewień wzdłuż granicy lasu i kęp krzewów na terenach użytkowanych rolniczo,
- f) A039 gęsi zbożowej (*Anser fabalis*), A041 gęsi białoczelnej (*Anser albifrons*), A043 gęgawy (*Anser anser*), A052 cyraneczki (*Anas crecca*), A053 krzyżówki (*Anas platyrhynchos*), A059 głowienki (*Aythya ferina*), A061 czernicy (*Aythya fuligula*), A125 łyski (*Fulica atra*) – utrzymanie wyłączenia z polowań na ptaki obszaru Parku oraz strefy ochrony zwierzyny łownej oraz odsunięcie polowań od granic Parku;

3) dla gatunków ssaków:

- a) 1337 bobra europejskiego (*Castor fiber*) – ochrona czynnych stanowisk występowania, zapobieganie niszczeniu siedlisk, poprawa i utrzymanie dobrej jakości wód powierzchniowych,
- b) 1355 wydry (*Lutra lutra*) – poprawa i utrzymanie dobrej jakości wód powierzchniowych.

2. Warunki zachowania integralności obszaru Natura 2000 PLC080001 Ujście Warty oraz ogólnej spójności sieci obszarów Natura 2000:

- 1) utrzymanie reżimu zalewania doliny wodami rzek, szczególnie Warty, gwarantującego zachodzenie corocznych, wielkoobszarowych i długookresowych zalewów;

- 2) utrzymanie na obszarze Parku we właściwym stanie ochrony siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków stanowiących przedmioty ochrony Natura 2000, poprzez ochronę czynników i procesów kluczowych dla ich funkcjonowania;
- 3) utrzymanie naturalnej dynamiki położenia zwierciadła wód gruntowych na obrzeżach Parku;
- 4) utrzymanie obszarów kluczowych dla zachowania korytarzy ekologicznych umożliwiających migrację gatunków między obszarem Natura 2000 PLC080001 Ujście Warty i sąsiadującymi obszarami Natura 2000;
- 5) popularyzowanie wiedzy o siedliskach przyrodniczych oraz gatunkach będących przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 i kluczowych dla nich siedliskach.

Rozdział 5

WSKAŹNIKI WŁAŚCIWEGO STANU OCHRONY SIEDLISK PRZYRODNICZYCH LUB GATUNKÓW ROŚLIN I ZWIERZĄT I ICH SIEDLISK, BĘDĄCYCH PRZEDMIOTAMI OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 PLC080001 UJŚCIE WARTY W CZĘŚCI OBJĘTEJ GRANICAMI PARKU

1. Wskaźniki właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 PLC080001 Ujście Warty w części pokrywającej się z granicami Parku:

Lp.	Nazwa siedliska przyrodniczego	Kod	Wskaźnik właściwego stanu ochrony siedliska ⁸
1.	Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z <i>Littorelletea</i> , <i>Isoëto-Nanojuncetea</i>	3130	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zachowanie siedliska na powierzchni nie mniejszej niż 38 ha z uwzględnieniem naturalnych fluktuacji powierzchni siedliska zależnych od warunków klimatycznych i hydrologicznych. 2. Zachowanie lub poprawa stanu siedliska w zakresie wskaźników: <ol style="list-style-type: none"> 1) gatunki charakterystyczne: na stanowisku występują więcej niż 3 gatunki charakterystyczne dla siedliska (w przypadku zbiorowisk z klasy <i>Littorelletea</i> 2 gatunki); 2) gatunki dominujące: w płatach dominują wyłącznie gatunki charakterystyczne; 3) obce gatunki inwazyjne: brak gatunków inwazyjnych lub gatunki obce obecne, ale zajmują one nie więcej niż 25% powierzchni siedliska, brak okazów <i>Spiraea tomentosa</i>; 4) udział dobrze zachowanych płatów siedliska: płaty dobrze zachowane zajmują więcej niż 80% powierzchni zajętej przez siedlisko na stanowisku
2.	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami <i>Nymphenion</i> , <i>Potamion</i>	3150	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zachowanie siedliska na powierzchni nie mniejszej niż 364 ha z uwzględnieniem naturalnych fluktuacji powierzchni siedliska zależnych od warunków klimatycznych i hydrologicznych. 2. Zachowanie lub poprawa stanu siedliska w zakresie wskaźników: <ol style="list-style-type: none"> 1) charakterystyczna kombinacja zbiorowisk w obrębie transektu: duża różnorodność fitocenotyczna zbiorowisk, obecne nimfeidy i elodeidy; pleustofity drobne obecne lub nie (jeśli obecne to w starorzeczach do 50% pokrycia powierzchni);

⁸ Opis i waloryzacja wskaźników zgodnie z metodykami Państwowego Monitoringu Środowiska

			<ul style="list-style-type: none"> 2) gatunki wskazujące na degradację: brak gatunków obcych i inwazyjnych (dopuszcza się obecność moczarki kanadyjskiej <i>Elodea canadensis</i>); 3) barwa wody: słabo zielona, słabo przezroczysta, brązowawo-przezroczysta; 4) przewodność (przewodnictwo elektrolityczne): < wartość niższa lub równa 600 $\mu\text{S}/\text{cm}^{-1}$ 5) przezroczystość wody: widzialność krążka Secchiego do dna lub powyżej 2,5 m
3.	Ciepłolubne śródładowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	6120*	<ul style="list-style-type: none"> 1. Zachowanie siedliska na powierzchni nie mniejszej niż 28 ha. 2. Zachowanie lub poprawa stanu siedliska w zakresie wskaźników: <ul style="list-style-type: none"> 1) gatunki charakterystyczne: występuje co najmniej 5 gatunków gatunków charakterystycznych roślin naczyniowych; 2) obce gatunki inwazyjne: brak; 3) rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych: brak, ewentualnie jeden gatunek występujący pojedynczo; 4) ekspansja krzewów i podrostu drzew: brak lub niewielkie pokrycie drzew i krzewów poniżej 10% powierzchni, występujących sporadycznie i w znacznym rozproszeniu; 5) struktura przestrzenna płatów muraw: płaty muraw ze związku <i>Koelerion glaucae</i> tworzą mozaikę ze zbiorowiskami muraw szczytlichowych (<i>Corynephorion canescentis</i>) lub bliźniczkowych (<i>Nardion</i>)
4.	Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>)	6210*	<ul style="list-style-type: none"> 1. Zachowanie siedliska na powierzchni nie mniejszej niż 0,08 ha z uwzględnieniem naturalnych fluktuacji powierzchni siedliska zależnych od warunków klimatycznych i hydrologicznych. 2. Zachowanie lub poprawa stanu siedliska w zakresie wskaźników: <ul style="list-style-type: none"> 1) gatunki charakterystyczne: występuje co najmniej pięć gatunków roślin naczyniowych spośród wymienionych gatunków charakterystycznych; 2) obce gatunki inwazyjne: brak; 3) rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych: brak, ewentualnie 1 gatunek występujący pojedynczo; 4) 3) ekspansja krzewów i podrostu drzew: brak lub niewielkie pokrycie drzew i krzewów poniżej 10% powierzchni, występujących sporadycznie

5.	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	6430	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zachowanie siedliska na powierzchni nie mniejszej niż 9 ha z uwzględnieniem naturalnych fluktuacji powierzchni siedliska zależnych od warunków klimatycznych i hydrologicznych. 2. Zachowanie lub poprawa stanu siedliska w zakresie wskaźników: <ol style="list-style-type: none"> 1) gatunki charakterystyczne: 4 gatunki charakterystyczne i więcej; 2) obce gatunki inwazyjne: brak
6.	Łąki selernicowe <i>Cnidion</i>	6440	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zachowanie siedliska na powierzchni nie mniejszej niż 83 ha z uwzględnieniem naturalnych fluktuacji powierzchni siedliska zależnych od warunków klimatycznych i hydrologicznych. 2. Zachowanie lub poprawa stanu siedliska w zakresie wskaźników: <ol style="list-style-type: none"> 1) gatunki charakterystyczne: dwa lub więcej gatunków charakterystycznych, zwykle jeden z nich rośnie licznie (>25%); 2) obce gatunki inwazyjne: brak; 3) gatunki ekspansywne roślin zielnych: brak albo pojedyncze gatunki ekspansywne, ich łączny udział <10%); wśród nich głównie gatunki łąkowe; 4) ekspansja krzewów i podrostu drzew: brak albo pojedyncze wystąpienia w runi
7.	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	6510	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zachowanie siedliska na powierzchni nie mniejszej niż 158 ha. 2. Zachowanie lub poprawa stanu siedliska w zakresie wskaźników: <ol style="list-style-type: none"> 1) gatunki charakterystyczne: w przypadku <i>Arrhenatheretum elatioris</i> więcej niż 4 gatunki charakterystyczne dla siedliska; dla zbiorowiska <i>Poa pratensis-Festuca rubra</i> 3-4 gatunki; 2) obce gatunki inwazyjne: brak lub pojedyncze osobniki gatunków o niskim stopniu inwazyjności, tj. niezagrażające różnorodności biologicznej; 3) gatunki ekspansywne roślin zielnych: brak gatunków silnie ekspansywnych i łączne pokrycie gatunków ekspansywnych <20%; 4) ekspansja krzewów i podrostu drzew: łączne pokrycie na transekcji <1%
8.	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	91E0*	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zachowanie siedliska na powierzchni nie mniejszej niż 608 ha z uwzględnieniem naturalnych fluktuacji powierzchni siedliska zależnych od warunków klimatycznych i hydrologicznych. 2. Zachowanie lub poprawa stanu siedliska w zakresie wskaźników: <ol style="list-style-type: none"> 1) gatunki charakterystyczne: kombinacja florystyczna typowa dla łągu; 2) gatunki dominujące: we wszystkich warstwach

			<p>dominują gatunki typowe dla siedliska, przy czym są naturalne stosunki ilościowe (nie ma dominacji facjalnej);</p> <p>3) obce gatunki inwazyjne: obecny najwyżej 1 gatunek, nieliczny – sporadyczny;</p> <p>4) martwe drewno: >20 m³/ha;</p> <p>5) martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >30 cm grubości: > 5 szt./ha;</p> <p>6) reżim wodny: dynamika zalewów i przewodnienie podłoża normalne z punktu widzenia odpowiedniego ekosystemu / zbiorowiska roślinnego</p>
--	--	--	--

2. Wskaźniki właściwego stanu ochrony zwierząt wymienionych w załączniku nr II dyrektywy Rady 92/43/EWG, będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 PLC080001 Ujście Warty w części pokrywającej się z granicami Parku:

Lp.	Nazwa gatunkowa	Kod Natura 2000	Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunku ⁹
1	Ryby		
1.1	Różanka (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>)	5339	<p>Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników:</p> <p>1) względna liczebność: >0,1 os./m²;</p> <p>2) struktura wiekowa: >25%;</p> <p>3) udział gatunku w zespole ryb i minogów: >20%</p> <p>Zachowanie lub poprawa stanu siedliska w zakresie wskaźników:</p> <p>1) względna liczebność małży <i>Unio sp.</i> i <i>Anodonta sp.</i> skójkowatych >0,1 os./m²;</p> <p>2) stopień zarośnięcia wody przez roślinność: > 50%</p>
1.2	Boleń (<i>Aspius aspius</i>)	1130	<p>Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników:</p> <p>1) względna liczebność: > >0,1 os./m²;</p> <p>2) struktura wiekowa: >25%;</p> <p>3) udział gatunku w zespole ryb i minogów: >20%</p> <p>Zachowanie lub poprawa stanu siedliska w zakresie wskaźników:</p> <p>1) względna liczebność małży <i>Unio sp.</i> i <i>Anodonta sp.</i> skójkowatych >0,1 os./m²;</p> <p>2) stopień zarośnięcia wody przez roślinność: > 50%</p>

⁹ Opis i waloryzacja wskaźników zgodnie z metodykami Państwowego Monitoringu Środowiska

1.3	Koza (<i>Cobitis taenia</i>)	1149	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: 1) względna liczebność: >0,01 os./m ² ; 2) obecne wszystkie kategorie wiekowe; YOY+ JUV >50%; 3) udział gatunku w zespole ryb i minogów: > 5%
			Zachowanie lub poprawa stanu siedliska w zakresie wskaźników: 1) EFI+: 1 i 2; 2) jakość hydromorfologiczna: 1,0-2,5
1.4	Piskorz (<i>Misgurnus fossilis</i>)	1145	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: 1) względna liczebność: >0,01 os./m ² ; 2) obecne wszystkie kategorie wiekowe; YOY+ JUV >50%; 3) udział gatunku w zespole ryb i minogów: > 3%
			Zachowanie lub poprawa stanu siedliska w zakresie wskaźników: 1) EFI+: 1 i 2; 2) jakość hydromorfologiczna: 1,0-2,5
1.5	Kiełb białopłetwy (<i>Romanogobio albipinnatus</i>)	6144	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: 1) względna liczebność: >0,005 os./m ² ; 2) obecne wszystkie kategorie wiekowe; 3) udział gatunku w zespole ryb i minogów: > 1%
			Zachowanie lub poprawa stanu siedliska w zakresie wskaźników: 1) EFI+: 1 i 2; 2) jakość hydromorfologiczna: 1,0-2,5
2	Ssaki		
2.1	Wydra (<i>Lutra lutra</i>)	1355	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: 1) udział pozytywnych stwierdzeń gatunku: wartość liczbowa wskaźnika > 60; 2) indeks populacyjny: wartość liczbowa wskaźnika > 15; 3) roczny wskaźnik trendu populacji: wartość liczbowa wskaźnika $r \geq 0$; 4) zagęszczenie populacji: wartość liczbowa wskaźnika $\geq 2/10$ km
			Zachowanie lub poprawa stanu siedliska w zakresie wskaźników: 1) baza pokarmowa: wartość liczbowa wskaźnika >0,80; 2) udział siedliska kluczowego dla gatunku: wartość liczbowa wskaźnika >0,65; 3) charakter strefy brzegowej: wartość liczbowa wskaźnika >0,85;

			4) stopień antropopresji: wartość liczbową wskaźnika >0,70
2.2	Bóbr europejski (<i>Castor fiber</i>)	1337	<p>Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) procent pozytywnych stwierdzeń gatunku: wartość liczbową wskaźnika >40; 2) indeks populacyjny: wartość liczbową wskaźnika > 60; 3) roczny wskaźnik trendu populacji: wartość liczbową wskaźnika $r \geq 0$; 4) zagęszczenie rodzin: wartość liczbową wskaźnika >3 <p>Zachowanie lub poprawa stanu siedliska w zakresie wskaźników:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) baza pokarmowa: wartość liczbową wskaźnika > 0,80; 2) udział siedliska kluczowego dla gatunku: wartość liczbową wskaźnika > 0,65; 3) charakter strefy brzegowej: wartość liczbową wskaźnika > 0,80; 4) stopień antropopresji: wartość liczbową wskaźnika > 0,75

3. Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków ptaków wymienionych w załączniku nr I dyrektywy Rady 2009/147/WE będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 PLC080001 Ujście Warty w części pokrywającej się z granicami Parku:

	Nazwa gatunkowa	Kod Natura 2000	Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunku ¹⁰
1.	Ślepowron (<i>Nycticorax nycticorax</i>) – lęg.	A023	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji lęgowej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 3 pary. Sukces lęgowy w cyklu wieloletnim na poziomie gwarantującym samodzielne przetrwanie populacji
2.	Czapla biała (<i>Ardea alba</i>) – lęg.	A027	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji lęgowej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 4 pary. Sukces lęgowy w cyklu wieloletnim na poziomie gwarantującym samodzielne przetrwanie populacji
3.	Czapla biała (<i>Ardea alba</i>) – migr.	A027	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji migrującej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 500 os. z uwzględnieniem możliwości wystąpienia znacznych wahań liczebności spowodowanych czynnikami naturalnymi i antropogenicznymi, w szczególności uwarunkowaniami klimatycznymi oraz

¹⁰ Ocena stanu populacji odnosi się do maksymalnych liczebności stwierdzonych na terenie PNUW. Opis i waloryzacja wskaźników stanu siedliska podano dla gatunków ptaków, dla których opracowano metodyki Państwowego Monitoringu Środowiska

			oddziaływaniami na trasach migracji położonych poza obszarami Natura 2000 i terytorium Polski, tj. czynników pozostających poza możliwością regulacji na gruncie krajowym
4.	Łabędź krzykliwy (<i>Cygnus cygnus</i>) – migr.	A038	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji migrującej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 1200 os. z uwzględnieniem możliwości wystąpienia znacznych wahań liczebności spowodowanych czynnikami naturalnymi i antropogenicznymi, w szczególności uwarunkowaniami klimatycznymi oraz oddziaływaniami na trasach migracji położonych poza obszarami Natura 2000 i terytorium Polski, tj. czynników pozostających poza możliwością regulacji na gruncie krajowym
5.	Łabędź krzykliwy (<i>Cygnus cygnus</i>) – zim.	A038	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji zimującej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 1000 os. z uwzględnieniem możliwości wystąpienia znacznych wahań liczebności spowodowanych czynnikami naturalnymi i antropogenicznymi, w szczególności uwarunkowaniami klimatycznymi oraz oddziaływaniami na trasach migracji położonych poza obszarami Natura 2000 i terytorium Polski, tj. czynników pozostających poza możliwością regulacji na gruncie krajowym
6.	Gęś zbożowa (<i>Anser fabalis</i>) – migr.	A039	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji niełęgowej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 1000 os. z uwzględnieniem możliwości wystąpienia znacznych wahań liczebności spowodowanych czynnikami naturalnymi i antropogenicznymi, w szczególności uwarunkowaniami klimatycznymi oraz oddziaływaniami na trasach migracji położonych poza obszarami Natura 2000 i terytorium Polski, tj. czynników pozostających poza możliwością regulacji na gruncie krajowym
7.	Gęś białoczarna (<i>Anser albifrons</i>) – migr.	A041	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji migrującej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 45000 os. z uwzględnieniem możliwości wystąpienia znacznych wahań liczebności spowodowanych czynnikami naturalnymi i antropogenicznymi, w szczególności uwarunkowaniami klimatycznymi oraz oddziaływaniami na trasach migracji położonych poza obszarami Natura 2000 i terytorium Polski, tj. czynników pozostających poza możliwością regulacji na gruncie krajowym

8.	Gęś białoczarna (<i>Anser albifrons</i>) – zim.	A041	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji migrującej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 5000 os. z uwzględnieniem możliwości wystąpienia znacznych wahań liczebności spowodowanych czynnikami naturalnymi i antropogenicznymi, w szczególności uwarunkowaniami klimatycznymi oraz oddziaływaniami na lęgowiskach oraz trasach migracji położonych poza obszarami Natura 2000 i terytorium Polski, tj. czynników pozostających poza możliwością regulacji na gruncie krajowym
9.	Gęgawa (<i>Anser anser</i>) – lęg.	A043	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji lęgowej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 750 os. Sukces lęgowy w cyklu wieloletnim na poziomie gwarantującym samodzielne przetrwanie populacji
10.	Gęgawa (<i>Anser anser</i>) – migr.	A043	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji niełęgowej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 5000 os. z uwzględnieniem możliwości wystąpienia znacznych wahań liczebności spowodowanych czynnikami naturalnymi i antropogenicznymi, w szczególności uwarunkowaniami klimatycznymi oraz oddziaływaniami na trasach migracji położonych poza obszarami Natura 2000 i terytorium Polski, tj. czynników pozostających poza możliwością regulacji na gruncie krajowym
11.	Ohar (<i>Tadorna tadorna</i>) – lęg.	A048	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji niełęgowej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 4 pary. Sukces lęgowy w cyklu wieloletnim na poziomie gwarantującym samodzielne przetrwanie populacji. Sukces lęgowy w cyklu wieloletnim na poziomie gwarantującym samodzielne przetrwanie populacji
12.	Świstun (<i>Mareca penelope</i>) – migr.	A050	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji niełęgowej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 4000 os. z uwzględnieniem możliwości wystąpienia znacznych wahań liczebności spowodowanych czynnikami naturalnymi i antropogenicznymi, w szczególności uwarunkowaniami klimatycznymi oraz oddziaływaniami na trasach migracji położonych poza obszarami Natura 2000 i terytorium Polski, tj. czynników pozostających poza możliwością regulacji na gruncie krajowym

13.	Krakwa (<i>Mareca strepera</i>) – lęg.	A051	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji lęgowej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 100 par. Sukces lęgowy w cyklu wieloletnim na poziomie gwarantującym samodzielne przetrwanie populacji
14.	Cyraneczka (<i>Anas crecca</i>) – migr.	A052	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji niełęgowej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 3000 os. z uwzględnieniem możliwości wystąpienia znacznych wahań liczebności spowodowanych czynnikami naturalnymi i antropogenicznymi, w szczególności uwarunkowaniami klimatycznymi oraz oddziaływaniami na trasach migracji położonych poza obszarami Natura 2000 i terytorium Polski, tj. czynników pozostających poza możliwością regulacji na gruncie krajowym
15.	Krzyżówka (<i>Anas platyrhynchos</i>) – lęg.	A053	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji lęgowej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 200 par. Sukces lęgowy w cyklu wieloletnim na poziomie gwarantującym samodzielne przetrwanie populacji
16.	Krzyżówka (<i>Anas platyrhynchos</i>) – migr.	A053	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji migrującej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 12700 os. z uwzględnieniem możliwości wystąpienia znacznych wahań liczebności spowodowanych czynnikami naturalnymi i antropogenicznymi, w szczególności uwarunkowaniami klimatycznymi oraz oddziaływaniami na trasach migracji położonych poza obszarami Natura 2000 i terytorium Polski, tj. czynników pozostających poza możliwością regulacji na gruncie krajowym
17.	Krzyżówka (<i>Anas platyrhynchos</i>) – zim.	A053	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji zimującej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 9200 os. z uwzględnieniem możliwości wystąpienia znacznych wahań liczebności spowodowanych czynnikami naturalnymi i antropogenicznymi, w szczególności uwarunkowaniami klimatycznymi oraz oddziaływaniami na trasach migracji położonych poza obszarami Natura 2000 i terytorium Polski, tj. czynników pozostających poza możliwością regulacji na gruncie krajowym
18.	Cyranka (<i>Spatula querquedula</i>) – lęg.	A055	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji lęgowej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 35 par. Sukces lęgowy w cyklu wieloletnim na poziomie gwarantującym samodzielne przetrwanie populacji

19.	Płaskonos (<i>Spatula clypeata</i>) – lęg.	A056	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji lęgowej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 10 par. Sukces lęgowy w cyklu wieloletnim na poziomie gwarantującym samodzielne przetrwanie populacji
20.	Płaskonos (<i>Spatula clypeata</i>) – migr.	A056	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji niełęgowej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 300 os. z uwzględnieniem możliwości wystąpienia znacznych wahań liczebności spowodowanych czynnikami naturalnymi i antropogenicznymi, w szczególności uwarunkowaniami klimatycznymi oraz oddziaływaniami na trasach migracji położonych poza obszarami Natura 2000 i terytorium Polski, tj. czynników pozostających poza możliwością regulacji na gruncie krajowym
21.	Głowienka (<i>Aythya ferina</i>) – lęg.	A059	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji lęgowej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 100 par. Sukces lęgowy w cyklu wieloletnim na poziomie gwarantującym samodzielne przetrwanie populacji
22.	Głowienka (<i>Aythya ferina</i>) – migr.	A059	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji niełęgowej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 1400 os. z uwzględnieniem możliwości wystąpienia znacznych wahań liczebności spowodowanych czynnikami naturalnymi i antropogenicznymi, w szczególności uwarunkowaniami klimatycznymi oraz oddziaływaniami na trasach migracji położonych poza obszarami Natura 2000 i terytorium Polski, tj. czynników pozostających poza możliwością regulacji na gruncie krajowym
23.	Czernica (<i>Aythya fuligula</i>) – lęg.	A061	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji lęgowej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 30 par. Sukces lęgowy w cyklu wieloletnim na poziomie gwarantującym samodzielne przetrwanie populacji
24.	Czernica (<i>Aythya fuligula</i>) – migr.	A061	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji niełęgowej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 2500 os. z uwzględnieniem możliwości wystąpienia znacznych wahań liczebności spowodowanych czynnikami naturalnymi i antropogenicznymi, w szczególności uwarunkowaniami klimatycznymi oraz oddziaływaniami na trasach migracji położonych poza obszarami Natura 2000 i terytorium Polski, tj. czynników pozostających poza możliwością regulacji na gruncie krajowym

25.	Kania czarna (<i>Milvus migrans</i>) – lęg.	A073	<p>Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji lęgowej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) minimum 1 para. Sukces lęgowy w cyklu wieloletnim na poziomie gwarantującym samodzielne przetrwanie populacji.</p> <p>Zachowanie lub poprawa stanu siedliska w zakresie wskaźników: Przypadający na 1 terytorium drzewostan o powierzchni 50–100 ha i szerokości co najmniej 100 m, w wieku powyżej 100 lat, graniczący ze zbiornikiem wodnym bogatym w ryby i ptaki wodne, z półwyspami i wyspami na jeziorach, lub zakolami rzeki, w których kania chętnie lokuje gniazda. Teren o niskim stopniu penetracji przez ludzi (brak użytkowania rekreacyjnego, turystycznego i gospodarczego lub jest ono niewielkie)</p>
26.	Bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>) – lęg.	A075	<p>Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji lęgowej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 2 pary. Sukces lęgowy w cyklu wieloletnim na poziomie gwarantującym samodzielne przetrwanie populacji.</p> <p>Zachowanie lub poprawa stanu siedliska w zakresie wskaźników: Utrzymanie na 1 terytorium drzewostanu w wieku 70–90 lat (olsza) o powierzchni 50 ha, z miejscami trudno dostępnymi (z gęstym podrostem, zalanyymi wodą); obecność w odległości do 10 km od gniazda, w pasie przestrzeni powietrznej o szerokości 2 km, rozległych terenów otwartych: zbiorników wodnych, dolin rzecznych, wilgotnych łąk</p>
27.	Bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>) – zim.	A075	<p>Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji nielęgowej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 50 os</p>
28.	Kropiatka (<i>Porzana porzana</i>) – lęg.	A119	<p>Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji lęgowej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 20 samców. Sukces lęgowy w cyklu wieloletnim na poziomie gwarantującym samodzielne przetrwanie populacji</p>
29.	Derkacz (<i>Crex crex</i>) – lęg.	A122	<p>Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji lęgowej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 70 samców. Sukces lęgowy w cyklu wieloletnim na poziomie gwarantującym samodzielne przetrwanie populacji</p>
30.	Łyska (<i>Fulica atra</i>) – lęg.	A125	<p>Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji lęgowej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 300 par. Sukces lęgowy w cyklu wieloletnim na poziomie gwarantującym samodzielne przetrwanie populacji</p>

31.	Łyska (<i>Fulica atra</i>) – migr.	A125	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji niełęgowej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 1500 os. z uwzględnieniem możliwości wystąpienia znacznych wahań liczebności spowodowanych czynnikami naturalnymi i antropogenicznymi, w szczególności uwarunkowaniami klimatycznymi oraz oddziaływaniami na trasach migracji położonych poza obszarami Natura 2000 i terytorium Polski, tj. czynników pozostających poza możliwością regulacji na gruncie krajowym
32.	Żuraw (<i>Grus grus</i>) – migr.	A127	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji niełęgowej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 19000 os. z uwzględnieniem możliwości wystąpienia znacznych wahań liczebności spowodowanych czynnikami naturalnymi i antropogenicznymi, w szczególności uwarunkowaniami klimatycznymi oraz oddziaływaniami na trasach migracji położonych poza obszarami Natura 2000 i terytorium Polski, tj. czynników pozostających poza możliwością regulacji na gruncie krajowym
33.	Batalion (<i>Calidris pugnax</i>) – migr.	A151	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji niełęgowej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 1000 os. z uwzględnieniem możliwości wystąpienia znacznych wahań liczebności spowodowanych czynnikami naturalnymi i antropogenicznymi, w szczególności uwarunkowaniami klimatycznymi oraz oddziaływaniami na trasach migracji położonych poza obszarami Natura 2000 i terytorium Polski, tj. czynników pozostających poza możliwością regulacji na gruncie krajowym
34.	Kszyk (<i>Gallinago gallinago</i>) – lęg.	A153	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji lęgowej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 95 par. Sukces lęgowy w cyklu wieloletnim na poziomie gwarantującym samodzielne przetrwanie populacji
35.	Kulik wielki (<i>Numenius arquata</i>) – lęg.	A160	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji lęgowej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 3 pary. Sukces lęgowy w cyklu wieloletnim na poziomie gwarantującym samodzielne przetrwanie populacji. Zachowanie lub poprawa stanu siedliska w zakresie wskaźników: Utrzymanie rozległych kompleksów (powyżej 100 ha) podmokłych częściowo zakrzewionych i zadrzewionych łąk (powierzchnia zakrzewień i zadrzewień 5–20% w formie rozproszonych kęp), zwłaszcza na podłożu

			torfowiskowym. Łąki użytkowane ekstensywnie - termin koszenia po 1 sierpnia, bez nawożenia mineralnego, bez prowadzenia prac agrotechnicznych w okresie lęgowym (marzec-czerwiec)
36.	Krwawodziób (<i>Tringa totanus</i>) – lęg.	A162	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji lęgowej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 45 par. Sukces lęgowy w cyklu wieloletnim na poziomie gwarantującym samodzielne przetrwanie populacji
37.	Śmieszka (<i>Chroicocephalus ridibundus</i>) – lęg.	A179	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji lęgowej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 1500 par. Sukces lęgowy w cyklu wieloletnim na poziomie gwarantującym samodzielne przetrwanie populacji
38.	Rybitwa rzeczna (<i>Sterna hirundo</i>) – lęg.	A193	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji lęgowej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 150 par. Sukces lęgowy w cyklu wieloletnim na poziomie gwarantującym samodzielne przetrwanie populacji
39.	Rybitwa białoczarna (<i>Sternula albifrons</i>) – lęg.	A195	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji lęgowej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 14 par. Sukces lęgowy w cyklu wieloletnim na poziomie gwarantującym samodzielne przetrwanie populacji
40.	Rybitwa białowąsa (<i>Chlidonias hybrida</i>) – lęg.	A196	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji lęgowej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 60 par. Sukces lęgowy w cyklu wieloletnim na poziomie gwarantującym samodzielne przetrwanie populacji
41.	Rybitwa czarna (<i>Chlidonias niger</i>) – lęg.	A197	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji lęgowej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 65 par. Sukces lęgowy w cyklu wieloletnim na poziomie gwarantującym samodzielne przetrwanie populacji.
42.	Rybitwa białoskrzydła (<i>Chlidonias leucopterus</i>) – lęg.	A198	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji lęgowej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 100 par. Sukces lęgowy w cyklu wieloletnim na poziomie gwarantującym samodzielne przetrwanie populacji
43.	Wodniczka (<i>Acrocephalus paludicola</i>) – lęg.	A294	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji lęgowej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 8 śpiewających samców. Sukces lęgowy w cyklu wieloletnim na poziomie gwarantującym samodzielne przetrwanie populacji

44.	Jarzębatka (<i>Curruca nisoria</i>) – lęg.	A307	Zachowanie lub poprawa stanu populacji w zakresie wskaźników: Liczebność populacji lęgowej w Obszarze w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 20 par. Zachowanie lub poprawa stanu siedliska w zakresie wskaźników: Utrzymanie mozaiki trawiastych terenów otwartych oraz różnorodnych zakrzewień o zróżnicowanej wysokości i o udziale powierzchniowym wynoszącym 10–20%
-----	--	------	---

Rozdział 6

OKREŚLENIE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH NA OBSZARACH OCHRONY ŚCISŁEJ, CZYNNEJ I KRAJOBRAZOWEJ, Z PODANIEM RODZAJU, ZAKRESU I LOKALIZACJI TYCH DZIAŁAŃ, A TAKŻE DZIAŁANIA OCHRONNE DLA UTRZYMANIA LUB ODTWORZENIA WŁAŚCIWEGO STANU OCHRONY PRZEDMIOTÓW OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 PLC080001 UJŚCIE WARTY W CZĘŚCI POKRYWAJĄCEJ SIĘ Z GRANICAMI PARKU, ZE WSKAZANIEM PODMIOTÓW ODPOWIEDZIALNYCH ZA ICH REALIZACJĘ

1. Działania ochronne realizowane są na obszarach ochrony ścisłej, czynnej i krajobrazowej.
2. Działania ochronne na obszarach ochrony ścisłej obejmują:
  - 1) ochronę naturalnych procesów przyrodniczych;
  - 2) utrzymanie miejsc rozrodu i bytowania gatunków fauny, szczególnie ptaków;
  - 3) usuwanie inwazyjnych gatunków obcych i innych gatunków obcych zagrażających przedmiotom ochrony;
  - 4) utrzymanie dróg na potrzeby ochrony przeciwpożarowej;
  - 5) badania naukowe i monitoring stanu przyrody, w tym zagrożeń mogących powodować zaburzenie przebiegu procesów przyrodniczych lub zagrożić trwałości siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
  - 6) utrzymanie i remonty infrastruktury turystycznej, informacyjnej i edukacyjnej związanej z udostępnieniem terenu;
  - 7) ochronę przed nieuprawnioną penetracją ludzką, penetracją przez zwierzęta gospodarskie i szkodnictwem;
  - 8) usuwanie z miejsc udostępnionych do przebywania ludzi, drzew stanowiących zagrożenie dla ich życia lub zdrowia;
  - 9) usuwanie odpadów.
3. Działania ochronne na obszarach ochrony czynnej mają na celu utrzymanie lub przywracanie rodzimej różnorodności biologicznej, w tym pożądanego stanu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk roślin, zwierząt i grzybów, w tym w szczególności będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 PLC080001 Ujście Warty i obejmują:
  - 1) w zakresie gospodarowania wodami:
    - a) zapewnienie właściwego uwodnienia siedlisk Parku poprzez:
      - umożliwienie dynamiki zalewów w wyniku utrzymania trwałych powiązań hydrologicznych z Wartą w południowej części Parku,
      - zapewnienie warunków poboru wód z Warty do północnej części Parku,
    - b) budowę, modernizację i utrzymywanie urządzeń hydrotechnicznych mających na celu zapewnienie właściwego uwodnienia siedlisk Parku, w tym powstrzymania przedwczesnego, szkodliwego dla utrzymania wartości przyrodniczej, odpływu wód urządzeniami melioracyjnymi,
    - c) remonty i utrzymanie infrastruktury służącej ochronie przeciwpowodziowej i utrzymaniu szlaku wodnego Warty pod warunkiem zgodności z celami ochrony Parku;

- 2) w zakresie lądowych ekosystemów nieleśnych:
    - a) utrzymywanie nieleśnych zbiorowisk roślinnych poprzez wykaszanie lub wypas dostosowane do typu zbiorowisk roślinnych i biologicznych właściwości gatunków będących przedmiotem ochrony,
    - b) hamowanie sukcesji w ekosystemach nieleśnych poprzez usuwanie drzew i krzewów,
    - c) ochronę różnorodności gatunkowej (genetycznej) i międzygatunkowej w ekosystemach, w tym utrzymanie populacji gatunków rzadkich i zagrożonych gatunków dziko występujących roślin, grzybów i zwierząt na obszarze Parku wymagających zabiegów ochrony czynnej,
    - d) usuwanie inwazyjnych gatunków obcych i innych gatunków obcych zagrażających przedmiotom ochrony;
  - 3) w zakresie lądowych ekosystemów leśnych:
    - a) pozostawienie bez ingerencji w celu umożliwienia procesów regeneracji, sukcesji i/lub unaturalniania się ekosystemów oraz utrzymania lub przywracania różnorodności biologicznej,
    - b) usuwanie inwazyjnych gatunków obcych i innych gatunków obcych zagrażających przedmiotom ochrony;
  - 4) w zakresie ekosystemów wodnych:
    - a) eliminowanie zagrożeń antropogenicznych skutkujących zanieczyszczeniem wód powierzchniowych i podziemnych,
    - b) ochronę brzegów rzek, kanałów i zbiorników wodnych,
    - c) usuwanie inwazyjnych gatunków obcych i innych gatunków obcych zagrażających przedmiotom ochrony,
  - 5) w zakresie ochrony gatunków roślin, zwierząt i grzybów:
    - a) utrzymywanie lub odtwarzanie siedlisk roślin, zwierząt i grzybów,
    - b) eliminowanie zagrożeń dla gatunków roślin, zwierząt i grzybów, w tym ze strony inwazyjnych gatunków obcych;
    - c) ochronę korytarzy ekologicznych umożliwiających migracje zwierząt,
    - d) zapobieganie chorobom o charakterze epizoozji,
    - e) przeciwdziałanie kłusownictwu i kolekcjonerstwu,
    - f) czynne i bieżące reagowanie na rzecz utrzymania wartości przyrodniczej, w tym wsparcie gatunków w zakresie potrzeb lęgowych sztucznymi konstrukcjami, ochrona lęgówisk antydrapieżniczymi ogrodzeniami;
  - 6) w zakresie ochrony walorów krajobrazowych i wartości kulturowych:
    - a) ochrona walorów krajobrazowych łąk i pastwisk w dolinie Warty poprzez ekstensywne użytkowanie kośno-pastwiskowe oraz przeciwdziałanie naturalnej sukcesji,
    - b) promowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego i potrzeb ochrony jego materialnych i niematerialnych elementów;
  - 7) w zakresie wykonywania badań naukowych, monitorowania i udostępniania zasobów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych:
    - a) badania naukowe i monitoring stanu przyrody, w tym zagrożeń mogących powodować zaburzenie przebiegu procesów przyrodniczych lub zagrozić trwałości siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk gatunków roślin, zwierząt i grzybów,
    - b) utrzymanie infrastruktury związanej z edukacyjnym, rekreacyjnym i turystycznym udostępnieniem Parku.
4. Działania ochronne na obszarach ochrony krajobrazowej obejmują zachowanie cech charakterystycznych otwartych krajobrazów doliny Warty, przy jednoczesnym umożliwieniu gospodarczego wykorzystania terenu poprzez:
- 1) ochronę ekosystemów łąkowych w efekcie zachowanie tradycyjnego, ekstensywnego sposobu ich użytkowania kośno-pastwiskowego;

2) usuwanie inwazyjnych gatunków obcych i innych gatunków obcych zagrażających przedmiotom ochrony.

5. Określa się następujący rodzaj, zakres i lokalizację działań ochronnych na terenie Parku i obszaru Natura 2000 PLC080001 Ujście Warty w części pokrywającej się z granicami Parku:

1) działania ochronne wspólne dla obszarów ochrony ścisłej, czynnej i krajobrazowej:

Lp.	Rodzaj działania	Zakres działania	Lokalizacja działania
1.1.	<p>Usuwanie inwazyjnych gatunków obcych i innych gatunków obcych zagrażających przedmiotom ochrony, w tym zwłaszcza:</p> <p>1) gatunków zwierząt - wizona (norki) amerykańskiego (<i>Neovison vison</i>), szopa pracza (<i>Procyon lotor</i>); jenota (<i>Nyctereutes procyonoides</i>), nutrii (<i>Myocastor coypus</i>), piżmaka (<i>Ondatra zibethicus</i>), raka pręgowanego (<i>Orconectes limosus</i>), kraba wetłnistorękiego (<i>Eriocheir sinensis</i>), czebaczka amurskiego (<i>Pseudorasbora parva</i>), sumika karłowatego (<i>Ameiurus nebulosus</i>), szczeżui chińskiej (<i>Sinanodonta woodiana</i>), <i>Corbicula fluminalis</i>, <i>Corbicula fluminea</i>, gęsiówki egipskiej (<i>Alopothen aegyptiaca</i>) i bernikli kanadyjskiej (<i>Branta canadensis</i>),</p> <p>2) gatunków roślin - klonu jesionolistnego (<i>Acer negundo</i>), uczepu amerykańskiego (<i>Bidens frondosa</i>), kolczurki klapowanej (<i>Echinocystis lobata</i>), moczarki delikatnej (<i>Elodea nuttallii</i>), tzw. barszczy kaukaskich (<i>Heracleum</i> spp.), niecierpka gruczołowatego (<i>Impatiens glandulifera</i>), niecierpka drobnokwiatowego (<i>Impatiens parviflora</i>), winobluszczy (<i>Parthenocissus</i> spp.), robinii akacjowej (<i>Robinia pseudoacacia</i>), nawłoci kanadyjskiej (<i>Solidago canadensis</i>) i rzepienia włoskiego (<i>Xanthium albinum</i>)</p>	<p>1. Usuwanie okazów/osobników przez zabiegi dostosowane do specyfiki gatunków – według potrzeb.</p> <p>2. Współpraca z PZW i PZŁ w zakresie eliminacji inwazyjnych gatunków obcych i innych gatunków obcych.</p> <p>3. Prowadzenie działań edukacyjnych dotyczących obowiązku eliminacji inwazyjnych gatunków obcych występujących poza terenem Parku, a które mogą rozprzestrzenić się na teren Parku</p>	Obszar Parku

1.2.	Przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się inwazyjnych gatunków obcych zagrażających gatunkom rodzimym	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie działań edukacyjnych dotyczących zagrożeń powodowanych przez inwazyjne gatunki obce oraz konieczności ich eliminacji. 2. Wdrożenie narzędzi umożliwiających zgłaszanie do Parku faktów obserwacji i miejsc występowania osobników należących do inwazyjnych gatunków obcych 	Obszar Parku
1.3.	Monitoring występowania inwazyjnych gatunków obcych i innych gatunków obcych zagrażających przedmiotom ochrony, ze szczególnym uwzględnieniem obserwacji stanowisk gatunków mogących wykazywać tendencje inwazyjne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie prac monitoringowych i inwentaryzacyjnych występowania inwazyjnych gatunków obcych i innych gatunków obcych przez pracowników Służby Parku Narodowego oraz inne osoby/podmioty. 2. Wdrożenie rozwiązań umożliwiających zgłaszanie przez osoby zainteresowane obserwacji oraz prowadzenie rejestru i gromadzenie materiałów dokumentacyjnych występowania inwazyjnych gatunków obcych i innych gatunków obcych 3. Szkolenie pracowników Parku w zakresie identyfikacji inwazyjnych gatunków obcych i innych gatunków obcych, które mogą stanowić zagrożenie dla rodzimej różnorodności biologicznej Parku, obowiązujących przepisów prawnych w tym zakresie i możliwych działań zaradczych 	Obszar Parku

1.4.	Ochrona przeciwpożarowa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Patrowanie i obserwowanie terenu w celu wykrywania pożarów we wczesnym stadium ich rozwoju. 2. Zapewnienie i utrzymywanie we właściwym stanie technicznym dróg/dojazdów pożarowych. 3. Zapewnienie i utrzymywanie odpowiedniego zaopatrzenia w wodę do celów przeciwpożarowych, w tym źródeł wody do celów przeciwpożarowych, stanowisk czerpania wody wraz z dojazdami oraz punktów poboru wody. 4. Zapewnienie sprzętu do gaszenia pożarów. 5. Gaszenie pożarów w przypadku ich powstania, w możliwie wczesnym stadium ich rozwoju. 6. Dozorowanie pożarzysk 	Obszar Parku
1.5.	Profilaktyka przeciwpożarowa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie edukacji przeciwpożarowej. 2. Zabezpieczenie miejsc wyznaczonych na ogniska 	Obszar Parku
1.6.	Poprawa stanu technicznego dróg i mostów niezbędnych dla funkcjonowania Parku	Remonty, modernizacja i bieżące utrzymywanie dróg i mostów według potrzeb	Obszar Parku
1.7.	Ochrona stanowisk siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin, zwierząt i grzybów przed nadmierną ingerencją człowieka	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontrola i egzekwowanie zasad udostępnienia Parku dla celów edukacyjnych, rekreacyjnych, turystycznych oraz amatorskiego połowu ryb. 2. Kontrola i egzekwowanie przepisów dotyczących poruszania się pojazdów po drogach publicznych 	Obszar Parku
1.8.	Prowadzenie monitoringu i badań naukowych, w tym w szczególności dotyczących rozpoznawania bogactwa gatunkowego roślin, zwierząt i grzybów, zachodzących procesów przyrodniczych oraz zagrożeń mogących powodować zaburzenie przebiegu procesów przyrodniczych lub zagrozić trwałości siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk gatunków roślin, zwierząt i grzybów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie prac monitoringowych i inwentaryzacyjnych przez pracowników Służby Parku Narodowego oraz inne osoby/podmioty, zgodnie z określonymi w zarządzeniu Dyrektora Parku zasadami udostępniania obszaru Parku dla celów naukowych. 2. Prowadzenie rejestru obserwacji i gromadzenie materiałów dokumentacyjnych 	Obszar Parku

1.9.	Utrzymywanie infrastruktury turystycznej i edukacyjnej	Uzupełnienie, remonty, przebudowa i konserwacja infrastruktury turystycznej i edukacyjnej – według potrzeb	Obszar Parku
1.10.	Przeciwdziałanie niezgodnemu z prawem korzystaniu z zasobów Parku m.in. (kłusownictwo, w tym rybackie, kolekcjonerstwo, nielegalny zbiór okazów gatunków chronionych oraz ich części, itp.)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udostępnianie i rozpowszechnianie informacji o przepisach obowiązujących w Parku. 2. Patrowanie zagrożonych obszarów i obiektów Parku. 3. Usuwanie urządzeń kłusowniczych; 4. Współpraca z Policją, PGL LP, PZW, PZŁ samorządami lokalnymi oraz lokalnymi organizacjami turystycznymi w zakresie prewencji. 5. Prowadzenie działań edukacyjnych adresowanych do społeczności lokalnej w kierunku budowy postaw nieakceptowania przestępstw i wykroczeń wobec gatunków chronionych. 6. Prowadzenie działań edukacyjnych adresowanych do społeczności lokalnej poprawiających akceptację gatunków chronionych, także jeżeli powodują pewne uciążliwości. 7. Szkolenie pracowników Parku i PGL LP oraz funkcjonariuszy Policji, PZW i PZŁ w zakresie umiejętności rozpoznawania gatunków grzybów, flory i fauny objętych ochroną oraz obowiązującego prawa 	Obszar Parku
1.11.	Zachowanie bezpieczeństwa w miejscach udostępnionych do przebywania ludzi	Przecinanie i usuwanie drzew blokujących przejazd lub przejście z dróg udostępnionych do ruchu oraz stwarzających bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia i życia ludzkiego – według potrzeb	Obszar Parku

1.12.	Przeciwdziałanie dopływowi zanieczyszczeń antropogenicznych, w tym z terenów rolniczych, wnoszonych do Parku przez ciekły wpływające na jego teren	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współdziałanie z jednostkami samorządu terytorialnego, organami ochrony środowiska, organami inspekcji ochrony środowiska, regionalną izbą rolniczą oraz z zarządzającymi wodami w celu eliminacji presji na wody powierzchniowe i podziemne, w szczególności w zakresie: <ol style="list-style-type: none"> 1) okresowej kontroli szczelności zbiorników bezodpływowych na ścieki w otulinie Parku; 2) ograniczenia możliwości stosowania oczyszczalni indywidualnych w otulinie Parku; 3) monitoringu czystości wód powierzchniowych na obszarze Parku. 2. Współdziałanie z samorządem gminy Witnica w zakresie odprowadzenia wód z oczyszczalni w Witnicy bezpośrednio do rzeki Warty, w sposób eliminujący możliwość zanieczyszczenia wód Parku w wyniku awarii 	Obszar Parku
1.13.	Ograniczanie presji drapieżniczej wolno wypuszczanych psów i kotów na zwierzęta dzikożyjące, w tym zwłaszcza ptaki i ssaki	Prowadzenie działań edukacyjnych dotyczących zagrożeń powodowanych przez wolno wypuszczane psy i koty dla zwierząt dzikożyjących	Obszar Parku
1.14.	Ograniczenie, w miarę potrzeb, liczebności dzika	Odstrzały redukcyjne i sanitarne, w tym w ramach współpracy z PZŁ i Państwową Inspekcją Weterynaryjną	Obszar Parku
1.15.	Oczyszczanie z odpadów	Zbiór i wywożenie odpadów – według potrzeb	Obszar Parku
1.16.	Ochrona dziedzictwa niematerialnego	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gromadzenie dokumentacji i ikonografii w zbiorach własnych. 2. Prowadzenie działań edukacyjnych służących podtrzymywaniu i upowszechnianiu kultury niematerialnej (dawne nazwy, legendy, tradycja związana z dawnymi zawodami) w wydawnictwach i podczas działań edukacyjnych, w tym przywracanie i używanie historycznego nazewnictwa terenowego 	Obszar Parku

1.17.	Ochrona dziedzictwa materialnego w postaci pozostałości zabudowań osadnictwa fryderycjańskiego (podmurówki), wraz z towarzyszącą typową roślinnością synantropijną	Wnioskowanie do Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu o pozostawianie śladów osadnictwa fryderycjańskiego lub umieszczenie informacji wizualnych, w przypadku modernizacji wałów przeciwpowodziowych	Obszar Parku
1.18.	Ochrona walorów widokowych	Monitorowanie zasięgu panoram z punktów widokowych, określenie trendu zmian, wskazanie w zasięgu widoku nowych elementów antropogenicznych, dysharmonii w krajobrazie i innych czynników obniżających walory widokowe – według potrzeb	Obszar Parku

2) działania ochronne dla obszarów ochrony ścisłej:

Lp.	Rodzaj działania	Zakres działania	Lokalizacja działania
2.1.	Pozostawienie bez ingerencji w celu umożliwienia procesów regeneracji, sukcesji i/lub unaturalniania się ekosystemów oraz utrzymania lub przywracania różnorodności biologicznej	Ochrona bierna	Zgodnie z podziałem w rozdziale 2, pkt1, lp. 1
2.2.	Ochrona przed nieuprawnioną penetracją ludzką, penetracją przez zwierzęta gospodarskie i szkodnictwem	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontrola i egzekwowanie przestrzegania przepisów dotyczących poruszania się po Parku. 2. Kontrola wypasu zwierząt gospodarskich w strefach graniczących z obszarami wyłączonymi z użytkowania pastwiskowego. 3. Wygradzanie miejsc szczególnie narażonych na nieuprawnioną penetrację przez zwierzęta gospodarskie 	Zgodnie z podziałem w rozdziale 2, pkt1, lp. 1

3) działania ochronne dla obszarów ochrony czynnej:

Lp.	Rodzaj działania	Zakres działania	Lokalizacja działania
Gospodarowanie wodami			
3.1.	Uwzględnienie potrzeb realizacji celów ochrony Parku w trakcie prac hydrotechnicznych na rzekach i kanałach pozostających poza zarządem dyrektora Parku	Współpraca z Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Poznaniu w zakresie uzgadniania wszelkich prac prowadzonych na terenie Parku i w granicach obszarów oddziałujących na system hydrologiczny Parku, pod kątem ich oddziaływania na cele ochrony Parku, w tym m.in. prowadzenia prac w strefie brzegowej w okresie od 1 sierpnia do 31 stycznia	Warta oraz kanały inne niż pozostające w zarządzie Dyrektora Parku

Lp.	Rodzaj działania	Zakres działania	Lokalizacja działania
3.2.	Utrzymanie łączności hydrologicznej terenów zalewowych OO Słońsk i Chyrzyno z Wartą	<p>Lobbowanie i współpraca z Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Poznaniu w zakresie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zachowania lub odtworzenia co najmniej 3 otwartych połączeń (przerw w opasce brzegowej) na lewym brzegu Warty zapewniających zasilanie terenów zalewowych Obwodów Ochronnych Słońsk i Chyrzyno z Warty przy stanach wód wyższych od średniej ze średnich w wieloleciu wartości stanu wody (SSW), na łącznym poziomie co najmniej 20 m³/s; 2) niepodwyższania korony umocnień brzegowych lewego brzegu Warty za wyjątkiem ich zabezpieczenia w miejscu wystąpienia uszkodzenia, z zastrzeżeniem, że odtwarzany poziom korony umocnień nie może przekraczać istniejących rzędnych brzegu przed jego rozmyciem lub średnich stanów wody. Montowanie w odtwarzanej koronie umocnień trwałych przelewów rurowych o średnicy co najmniej 0,5 m i poziomie dna na wysokości średnich z najmniejszych w wieloleciu wartości stanu wody (SNW); 3) generowania, w ramach działalności zbiornika Jeziorsko, przy dłuższych okresach suszy sztucznej fali wezbraniowej umożliwiającej zasilenie obszarów zalewowych poza sezonem lęgowym ptaków 	Warta w granicach Parku na odcinku między 10 a 20 km rzeki
3.3.	Zasilanie wodami Warty terenów OO Polder Północny-Witnica	<p>Lobbowanie i współpraca z Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Poznaniu w zakresie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) budowy wpustu wałowego na prawym brzegu Warty umożliwiającego zasilanie terenów Obwodu Ochronnego Polder Północny-Witnica z Warty przy stanach wód wyższych od najmniejszych w wieloleciu wartości stanu wody (NNW); 	Rzeka Warta w granicach Parku około 17 km rzeki (lokalizacji „Prądy”)

Lp.	Rodzaj działania	Zakres działania	Lokalizacja działania
		2) zmiany zasad funkcjonowania pompowni Witnica umożliwiającej przekierowywania wody z Warty do Kanału Małego i dalej systemem kanałów i rowów OO Polder Północny-Witnica	
3.4.	Retencjonowanie wody i spowolnienie spływu wód powierzchniowych	<p>1. Prowadzenie stałych działań związanych z utrzymaniem i konserwacją kanałów i urządzeń hydrotechnicznych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) remont i konserwacja istniejących grobli, mnychów, przetamowań i innych urządzeń poprawiających gospodarowanie wodą; 2) konserwacja rowów i kanałów obejmująca: koszenie skarp, odmulanie dna rowów i hakowanie (usunięcie z dna rowu roślinności, gałęzi, liści oraz innych zanieczyszczeń). <p>2. Rozbudowa i utrzymanie systemu urządzeń hydrotechnicznych Obwodu Ochronnego Polder Północny-Witnica:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) udrożnienie wybranych odcinków starych koryt w zlewni kanału Maszówek; 2) odtworzenie piętrzeń i adaptacja istniejącej infrastruktury hydrotechnicznej na potrzeby piętrzenia obejmująca: piętrzenie na ujściu Kanału Kamienieckiego, piętrzenie na jazie na Kanale Małym, piętrzenie na rzece Witnej, redukcję przekroju na wlocie do doprowadzalnika wody do pompowni Witnica, prace adaptacyjne przy jazie 2; 3) blokowanie odpływu na rowach melioracyjnych poprzez odstąpienie od konserwacji rowów szczegółowych zasilających rowy zbierające: R29/kp8, 	Zgodnie z podziałem w rozdziale 2 pkt 1 lp. 2

Lp.	Rodzaj działania	Zakres działania	Lokalizacja działania
		<p>R36/kp13, R18/kp18, R16/kp25, R19/kp27 oraz odtworzenie piętrzenia na przepustach 7PP/kp18, 5PP/kp27, 3P/kp27;</p> <p>4) blokowanie odpływu na kanałach Kamienieckim, Kobowa i Głucha.</p> <p>3. Odbudowa grobli Wyspy Królewskiej i przepustu 1PP/kp136 w Obwodzie Ochronnym Chyrzyno.</p> <p>4. Pozostawienie zadrzewień śródpolnych i nadbrzeżnych, o ile nie stoi to w sprzeczności z potrzebami ochrony ptaków wodno-błotnych.</p>	
Ochrona lądowych ekosystemów nieleśnych			
3.5.	Ekstensywne użytkowanie łąk oraz terenów okresowo zalewanych	<p>1. Ekstensywne użytkowanie:</p> <p>a) pastwiskowe:</p> <p>a) wypas nie wcześniej niż 16 czerwca, ale po zakończeniu sezonu lęgowego ptaków lub 2 tygodnie po zejściu wód, maksymalnie do 31 grudnia,</p> <p>b) wykaszanie niedojadów i wywóz biomasy maksymalnie do 15 listopada;</p> <p>b) lub kośno-pastwiskowe:</p> <p>a) wypas nie wcześniej niż 16 czerwca, ale po zakończeniu sezonu lęgowego ptaków lub 2 tygodnie po zejściu wód, maksymalnie do 31 grudnia,</p> <p>b) koszenie nie wcześniej niż 15 sierpnia,</p> <p>lub</p> <p>c) koszenie nie wcześniej niż 16 czerwca lub po skończeniu sezonu lęgowego ptaków,</p> <p>d) wypas po koszeniu, do 31 grudnia,</p> <p>e) wykaszanie niedojadów i wywóz biomasy maksymalnie do 30 września,</p> <p>lub</p>	Zgodnie z podziałem w rozdziale 2 pkt 1 lp. 2

Lp.	Rodzaj działania	Zakres działania	Lokalizacja działania
		<ul style="list-style-type: none"> f) wypas nie wcześniej niż 16 czerwca, ale po zakończeniu sezonu lęgowego ptaków lub 2 tygodnie po zejściu wód, maksymalnie do 31 grudnia, g) wykaszanie niedojadów i wywóz biomasy maksymalnie do 15 listopada; c) lub kośne: <ul style="list-style-type: none"> a) koszenie maksymalnie 2 razy do roku, b) pierwszy pokos nie wcześniej niż 16 czerwca lub po zakończeniu sezonu lęgowego ptaków lub 2 tygodnie po zejściu wód, c) drugi pokos nie wcześniej niż 15 sierpnia, d) wywóz biomasy maksymalnie do 2 tygodni po wykonaniu zabiegu. 2. Pozostawianie nie wykoszonego pasa roślinności szuwarowej o szerokości co najmniej 2 m wzdłuż co najmniej 50% linii brzegowej siedliska przyrodniczego 3150 starorzecza i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne. 3. Wyłączenie z użytkowania siedliska przyrodniczego 6430 ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>) 	
3.6.	Przeciwdziałanie sukcesji wtórnej łąk oraz terenów okresowo zalewanych	Usuwanie nalotu drzew i krzewów w okresie od początku sierpnia do 31 stycznia – w miarę potrzeb. Zachowanie zarośli wierzbowych i stadiów sukcesyjnych lasów łągowych w wieku powyżej 30 lat	Zgodnie z podziałem w rozdziale 2 pkt 1 lp. 2
3.7.	Ekstensywne użytkowanie muraw	<ul style="list-style-type: none"> 1. Ekstensywne użytkowanie pastwiskowe przy obsadzie zwierząt do 0,2 DJP/ha. 2. Wykaszanie niedojadów po zakończeniu wypasu, ale nie później niż do 31 października 	Zgodnie z podziałem w rozdziale 2 pkt 1 lp. 2
3.8.	Przeciwdziałanie sukcesji wtórnej muraw	<ul style="list-style-type: none"> 1. Ręczne lub mechaniczne usuwanie nalotu drzew i krzewów; dopuszcza się 	Zgodnie z podziałem w rozdziale 2

Lp.	Rodzaj działania	Zakres działania	Lokalizacja działania
		pozostawienie rodzimych gatunków drzewiastych o pierśnicy ponad 20 cm. 2. Usuwanie całej pozyskanej biomasy z powierzchni murawy oraz jej zutilizowanie zgodnie z obowiązującymi przepisami	pkt 1 lp. 2
3.9.	Ograniczenie degradacji gleb i siedlisk wrażliwych na zgryzanie i wydeptywanie położonych na obszarach wypasanych	1. Dostosowanie pory, obsady i obciążenia wypasanych zwierząt do potrzeb ochrony stanowisk chronionych siedlisk zalewowych. 2. Okresowe ograniczanie wypasu we fragmentach siedlisk poddanych intensywnemu wypasowi zagrażającemu pogorszeniu ich stanów ochrony	Zgodnie z podziałem w rozdziale 2 pkt 1 lp. 2
3.10.	Wspieranie dotychczasowego użytkownika kośno-pastwiskowego uwzględniającego lokalne uwarunkowania Parku	Lobbowanie w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi na rzecz utrzymania korzystnych mechanizmów finansowych wspierających dotychczasowe użytkowniki kośno-pastwiskowe oraz uwzględniających lokalne uwarunkowania Parku, w tym w szczególności możliwość wydłużenia okresu pastwiskowego lub tworzenia pastwisk zimowych	Zgodnie z podziałem w rozdziale 2 pkt 1 lp. 2
Ochrona ekosystemów leśnych			
3.11	Ochrona zachowawcza siedliska łągów 91E0*	Pozostawianie bez ingerencji i ochrona zachowawcza. Zachowanie zarośli wierzbowych i stadiów sukcesyjnych lasów łągów w wieku powyżej 30 lat	Zgodnie z podziałem w rozdziale 2 pkt 1 lp. 2
Ochrona ekosystemów wodnych			
3.12.	Przeciwdziałanie eutrofizacji zbiorników wodnych	Pozostawianie nie wykoszonego pasa roślinności szuwarowej o szerokości co najmniej 2 m wzdłuż co najmniej 50% linii brzegowej siedliska przyrodniczego 3150 starorzecza i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne	Otoczenie siedliska 3150
3.13.	Ochrona zachowawcza zadrzewień oraz obrzeży cieków zasiedlonych przez bobra	Wzdłuż obrzeży cieków i rowów melioracyjnych pozostawianie chronionych biernie stref buforowych o szerokości 3 m i długości 50 m w górę i w dół cieku od nor i żeremi	Zgodnie z podziałem w rozdziale 2 pkt 1 lp. 2

Lp.	Rodzaj działania	Zakres działania	Lokalizacja działania
Ochrona gatunków roślin, zwierząt i grzybów			
3.14.	Przeciwdziałanie uciezkom wizonów (nerek) amerykańskich (<i>Neovison vison</i>) z funkcjonujących ferm w sąsiedztwie Parku	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współdziałanie z jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie wprowadzenia do dokumentów planistycznych gmin zapisów uniemożliwiających lokalizację ferm wizonów (nerek) amerykańskich w sąsiedztwie Parku. 2. Współdziałanie z inspekcją ochrony środowiska oraz inspekcją weterynaryjną w zakresie kontroli funkcjonowania zabezpieczeń przed uciezkami w istniejących fermach 	Istniejące fermy wizonów (nerek) amerykańskich w otoczeniu Parku
3.15	Wspomaganie tworzenia i zabezpieczania miejsc lęgów dla ptaków wodnych, szczególnie mew i rybitw	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pozostawianie kęp (kopczyków) skoszonej trzciny jako substratu do budowy gniazd przez ptaki wodne. 2. Instalowanie sztucznych platform lęgowych z naturalnego budulca. 3. Wprowadzanie zabezpieczeń stanowisk lęgowych silnie narażonych na drapieżnictwo 	Zgodnie z podziałem w rozdziale 2 pkt 1 lp. 2
3.16.	Budowa i utrzymanie platform pod gniazda ptaków drapieżnych i bociana czarnego	Zbudowanie i utrzymanie 6 platform pod gniazda ptaków drapieżnych o wymiarach ok. 1 x 1 m, na drzewach, na wys. co najmniej 8 m	Zgodnie z podziałem w rozdziale 2 pkt 1 lp. 2
3.17.	Czynna ochrona i kształtowanie miejsc kluczowych dla lęgów ptaków wodnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wycinka nalotów krzewów oraz/lub dwukrotne ręczne wykaszanie roślinności z terenu wysp i wyniesień wśród rozlewisk na początku sierpnia i w końcu września. 2. Stosowanie ogrodzeń antydrapieżniczych 	Zgodnie z podziałem w rozdziale 2 pkt 1 lp. 2
3.18.	Zabezpieczeniem urządzeń hydrotechnicznych przed niszczeniem przez zwierzęta	Współpraca z odpowiednimi organami w zakresie uwzględniania w postępowaniach administracyjnych wymogu projektowania remontów, odbudowy i budowy urządzeń hydrotechnicznych z zastosowaniem technologii gwarantujących trwałe zabezpieczenie przed rozkopywaniem przez bobry, wydry i inne zwierzęta	Zgodnie z podziałem w rozdziale 2 pkt 1 lp. 2

Lp.	Rodzaj działania	Zakres działania	Lokalizacja działania
3.19.	Poprawa warunków migracji organizmów wodnych	Kontrola funkcjonowania, a w miarę potrzeby podjęcia działań na rzecz poprawy skuteczności istniejących przepławek na Kanale Maszówek/Starej Warcie	Istniejące przepławki na Kanale Maszówek/Starej Warcie w OO Polder Północny-Witnica
3.20.	Przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się inwazyjnych gatunków obcych zagrażających gatunkom rodzimym	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontrola czystości zwierząt wchodzących do Parku na okres wypasowy po kątem obecności diaspor gatunków inwazyjnych. 2. Kontrola i czyszczenie sprzętu rolniczego, a na terenie wód także sprzętu pływającego pod kątem obecności diaspor gatunków inwazyjnych. 3. Wykonywanie działań ochronnych oraz innych prac w granicach Parku (remonty dróg i wałów, prace utrzymaniowe na Warcie i Odrze), w sposób minimalizujący ryzyko sprowokowania wprowadzania i rozprzestrzenia gatunków obcych 	Zgodnie z podziałem w rozdziale 2 pkt 1 lp. 2
3.21.	Ograniczenie presji wędkarskiej na gatunki ryb drapieżnych, w tym zwłaszcza szczupaka, sandacza, bolenia i suma	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontrola i egzekwowanie przestrzegania zarządzenia Dyrektora w sprawie udostępniania obszaru Parku dla potrzeb amatorskiego połowu ryb oraz innych aktów prawnych w zakresie ograniczeń ilościowych i jakościowych (wymiaru ochronne, okresy ochronne) w odłowach wędkarskich oraz w zakresie miejsc udostępnionych. 2. Współpraca z PZW w zakresie prowadzenia zarybień poza Parkiem w sposób sprzyjający zachowaniu właściwej struktury gatunkowej ryb w Parku. 3. Współpraca z PZW i Społeczną Strażą Rybacką w zakresie przestrzegania przepisów prawa. 4. Prowadzenie działań edukacyjnych wśród wędkarzy mających na celu upowszechnienie zachowań typu „złów i wypuść” oraz rzetelne wypełnianie obowiązków 	Zgodnie z podziałem w rozdziale 2 pkt 1 lp. 2

Lp.	Rodzaj działania	Zakres działania	Lokalizacja działania
		sprawozdawczych w zakresie ewidencji połowów	
3.22.	Przeciwdziałanie płoszeniu zwierząt w związku z wykorzystywaniem turystycznym i rekreacyjnym oraz do celów amatorskiego połowu ryb obszaru Parku	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontrola i egzekwowanie przestrzegania przepisów dotyczących udostępniania obszaru Parku dla potrzeb turystyki i rekreacji oraz amatorskiego połowu ryb. 2. Prowadzenie działań edukacyjnych turystów w zakresie zachowań minimalizujących płoszenie zwierząt. 3. Organizacja atrakcji turystycznych i udostępnienie terenu Parku w obszarach recepcyjnych na gruntach Parku poza głównym kompleksem, w tym w budynku Dyrekcji w Chyrcynie oraz Ośrodka Muzealno-Edukacyjnym w Słońsku. 4. Monitoring natężenia ruchu turystycznego oraz podejmowanie działań ograniczających nadmierny wpływ turystyki na zasoby Parku 	Zgodnie z podziałem w rozdziale 2 pkt 1 lp. 2

4) działania ochronne dla obszarów ochrony krajobrazowej:

Lp.	Rodzaj działania	Zakres działania	Lokalizacja działania
4.1.	Ekstensywne użytkowanie łąk oraz terenów okresowo zalewanych	Utrzymywanie otwartego charakteru terenu poprzez ekstensywne użytkowanie łąkowo – pastwiskowe analogicznie do zasad opisanych w zadaniu 3.5 i 3.6 oraz 3.7 i 3.8 dla obszarów objętych ochroną czynną	Zgodnie z podziałem w rozdziale 2 pkt 1 lp. 3
4.2.	Ograniczenie występowania gruntów innej własności niż Skarbu Państwa w granicach Parku	Wykup i realizacja pierwokupów gruntów prywatnych przez Park oraz prowadzenie użytkowania sprzyjającego ochronie zasobów przyrodniczych i krajobrazowych Parku	Zgodnie z podziałem w rozdziale 2 pkt 1 lp. 3
4.3.	Przeciwdziałanie płoszeniu zwierząt w wyniku hałasu i falowania powodowanych przez szybko płynące łodzie i statki	Lobbowanie na rzecz oznakowania Warty znakami zakazu falowania i ograniczenia prędkości łodzi i statków na odcinku od ujścia Postomi do przeprawy promowej Kłopotowo	Zgodnie z podziałem w rozdziale 2 pkt 1 lp. 3
4.4.	Przeciwdziałanie płoszeniu zwierząt w wyniku hałasu generowanego przez motory crossowe i kłady poruszające się po drogach publicznych lub innych drogach (gminnych lub	Kontrola i egzekwowanie przepisów prawa w zakresie poruszania się pojazdów po drogach publicznych	Zgodnie z podziałem w rozdziale 2 pkt 1 lp. 3

Lp.	Rodzaj działania	Zakres działania	Lokalizacja działania
	parkowych) udostępnionych do ruchu samochodowego		

5.4. Działania ochronne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony – zadania obligatoryjne na terenie obszaru Natura 2000 PLC080001 Ujście Warty w części pokrywającej się z granicami Parku.

Podmiotem odpowiedzialnym za realizację działań ochronnych jest Dyrektor Parku jako sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 na gruntach będących w użytkowaniu wieczystym Parku lub będących jego własnością lub na podstawie porozumienia z władającym nieruchomością na gruntach niebędących w użytkowaniu wieczystym Parku lub niebędących jego własnością.

Lp.	Przedmiot i cele działań ochronnych	Działania ochronne, sposób ich wykonania i rozmiar	Lokalizacja działania
1.	Zbiorowiska i gatunki zależne od wód, w tym w szczególności: siedliska przyrodnicze: 3130 brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z <i>Littorelletea</i> , <i>Isoëto-Nanojuncetea</i> , 3150 starorzecza i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne, 91E0* łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe), 6430 ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>), gatunki zwierząt: A193 rybitwa rzeczna (<i>Sterna hirundo</i>), A196 rybitwa białowąsa (<i>Chlidonias hybrida</i>), A055 cyranka (<i>Spatula querquedula</i>), A056 płaskonos (<i>Spatula clypeata</i>), A008 zausznik (<i>Podiceps nigricollis</i>), A006 perkoz rdzawoszyi (<i>Podiceps griseigena</i>), A043 gęgawa (<i>Anser anser</i>), A048 ohar (<i>Tadorna tadorna</i>), A051 krakwa (<i>Mareca strepera</i>), A053 krzyżówka (<i>Anas platyrhynchos</i>), A054 rożeniec (<i>Anas acuta</i>), A059 głowienka (<i>Aythya ferina</i>), A061 czernica (<i>Aythya fuligula</i>), A176 mewa czarnogłowa (<i>Ichthyaetus melanocephalus</i>), A179 śmieszka (<i>Chroicocephalus ridibundus</i>), A195 rybitwa białoczelną (<i>Sternula albifrons</i>), A197 rybitwa czarna (<i>Chlidonias niger</i>), A198 rybitwa białoskrzydła (<i>Chlidonias leucopterus</i>), 1355 wydra (<i>Lutra</i>	Współpraca z Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Poznaniu w zakresie uwzględnienia potrzeb ochrony ekosystemów hydrogenicznych Parku w planach gospodarowania wodami dorzecza Odry	Obszar Parku

Lp.	Przedmiot i cele działań ochronnych	Działania ochronne, sposób ich wykonania i rozmiar	Lokalizacja działania
	<i>lutra</i>), 1337 bóbr (<i>Castor fiber</i>)		
2.	Zbiorowiska i gatunki zależne od wód, w tym w szczególności: siedliska przyrodnicze: 3130 brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z <i>Littorelletea</i> , <i>Isoëto-Nanojuncetea</i> , 3150 starorzecza i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne, 91E0* łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe), 6430 ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>), gatunki zwierząt: A193 rybitwa rzeczna (<i>Sterna hirundo</i>), A196 rybitwa białowąsa (<i>Chlidonias hybrida</i>), A055 cyranka (<i>Spatula querquedula</i>), A056 płaskonos (<i>Spatula clypeata</i>), A008 zausznik (<i>Podiceps nigricollis</i>), A006 perkoz rdzawoszyi (<i>Podiceps griseigena</i>), A043 gęgawa (<i>Anser anser</i>), A048 ohar (<i>Tadorna tadorna</i>), A051 krakwa (<i>Mareca strepera</i>), A053 krzyżówka (<i>Anas platyrhynchos</i>), A054 rożeniec (<i>Anas acuta</i>), A059 głowienka (<i>Aythya ferina</i>), A061 czernica (<i>Aythya fuligula</i>), A176 mewa czarnogłowa (<i>Ichthyaetus melanocephalus</i>), A179 śmieszka (<i>Chroicocephalus ridibundus</i>), A195 rybitwa białoczarna (<i>Sternula albifrons</i>), A197 rybitwa czarna (<i>Chlidonias niger</i>), A198 rybitwa białoskrzydła (<i>Chlidonias leucopterus</i>), 1355 wydra (<i>Lutra lutra</i>), 1337 bóbr (<i>Castor fiber</i>)	Współpraca z Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Poznaniu oraz organami właściwymi do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w zakresie potrzeb ochrony ekosystemów hydrogenicznym Parku przy projektowaniu i procedowaniu realizacji przedsięwzięć w zlewni Warty oraz na środkowej i dolnej Odrze mogących oddziaływać na stosunki wodne Parku, w tym w szczególności w zakresie poboru wód ze zlewni Warty na potrzeby zalewania wyrobisk pokopalnianych	Obszar Parku
3.	Utrzymanie i poprawa stanu ochrony siedliska 3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z <i>Littorelletea</i> , <i>Isoëto-Nanojuncetea</i>	Utrzymanie łagodnej topografii brzegów, tak aby maksymalnie rozszerzyć strefy korzystne dla rozwoju zbiorowisk ziemno-wodnych	Obszar Parku
4.	Utrzymanie i poprawa stanu ochrony siedliska 3150 Starorzecza i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne	Uwzględnienie w pracach utrzymaniowych i regulacyjnych cieków konieczności zachowania ich naturalnych połączeń ze starorzeczami	Obszar Parku

Lp.	Przedmiot i cele działań ochronnych	Działania ochronne, sposób ich wykonania i rozmiar	Lokalizacja działania
5.	Utrzymanie i poprawa stanu ochrony siedliska 6120* Ciepłolubne śródładowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	1. Działania obligatoryjne: 1) zachowanie siedliska przyrodniczego położonego na trwałych użytkach zielonych; 2) ekstensywne użytkowanie kośne, pastwiskowe lub kośno--pastwiskowe trwałych użytków zielonych analogicznie do zasad opisanych w zadaniu 3.7 dla obszarów objętych ochroną czynną. 2. Działania fakultatywne: 1) użytkowanie zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowo-klimatycznego w ramach obowiązującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, którego realizacja będzie zgodna z potrzebami ochrony siedliska; 2) usuwanie drzew i krzewów analogicznie do zasad opisanych w zadaniu 3.8 dla obszarów objętych ochroną czynną	Obszar Parku
6.	Utrzymanie i poprawa stanu ochrony siedliska 6210* Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>)	1. Działania obligatoryjne: 1) zachowanie siedliska przyrodniczego położonego na trwałych użytkach zielonych; 2) ekstensywne użytkowanie kośne, pastwiskowe lub kośno--pastwiskowe trwałych użytków zielonych analogicznie do zasad opisanych w zadaniu 3.7 dla obszarów objętych ochroną czynną. 2. Działania fakultatywne: 1) użytkowanie zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowo-klimatycznego w ramach obowiązującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, którego realizacja będzie zgodna z potrzebami ochrony siedliska; 2) usuwanie drzew i krzewów analogicznie do zasad opisanych w zadaniu 3.8 dla obszarów objętych ochroną czynną	Obszar Parku
7.	Utrzymanie i poprawa stanu ochrony siedliska 6440 Łąki selernicowe (<i>Cnidion dubii</i>)	1. Działania obligatoryjne: 1) zachowanie siedliska przyrodniczego położonego na trwałych użytkach zielonych; 2) ekstensywne użytkowanie kośne, pastwiskowe lub kośno--pastwiskowe	Obszar Parku

Lp.	Przedmiot i cele działań ochronnych	Działania ochronne, sposób ich wykonania i rozmiar	Lokalizacja działania
		<p>trwałych użytków zielonych analogicznie do zasad opisanych w zadaniu 3.5 dla obszarów objętych ochroną czynną.</p> <p>2. Działania fakultatywne:</p> <p>1) użytkowanie zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowo-klimatycznego w ramach obowiązującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, którego realizacja będzie zgodna z potrzebami ochrony siedliska;</p> <p>2) usuwanie drzew i krzewów analogicznie do zasad opisanych w zadaniu 3.6 dla obszarów objętych ochroną czynną</p> <p>3. Utrzymywanie za pośrednictwem systemu melioracyjnego, średniego poziomu wody w okresie do końca czerwca na poziomie nie niższym niż 30 cm poniżej poziomu gruntu</p>	
8.	<p>Utrzymanie i poprawa stanu ochrony siedliska 6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)</p>	<p>1. Uwzględnienie w pracach utrzymaniowych i regulacyjnych cieków konieczności zachowania płatów siedliska w nienaruszonym stanie.</p> <p>2. Wyłączenie płatów siedliska z użytkowania</p>	Obszar Parku
9.	<p>Utrzymanie i poprawa stanu ochrony siedliska 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)</p>	<p>1. Działania obligatoryjne:</p> <p>1) zachowanie siedliska przyrodniczego położonego na trwałych użytkach zielonych;</p> <p>2) ekstensywne użytkowanie kośne, pastwiskowe lub kośno--pastwiskowe trwałych użytków zielonych analogicznie do zasad opisanych w zadaniu 3.5 dla obszarów objętych ochroną czynną.</p> <p>2. Działania fakultatywne:</p> <p>1) użytkowanie zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowo-klimatycznego w ramach obowiązującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, którego realizacja będzie zgodna z potrzebami ochrony siedliska;</p> <p>2) usuwanie drzew i krzewów analogicznie do zasad opisanych w zadaniu 3.6 dla obszarów objętych ochroną czynną</p>	Obszar Parku

Lp.	Przedmiot i cele działań ochronnych	Działania ochronne, sposób ich wykonania i rozmiar	Lokalizacja działania
10.	Utrzymanie i poprawa stanu ochrony siedliska 91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pozostawianie bez ingerencji i ochrona zachowawcza. 2. Zachowanie zarośli wierzbowych i stadiów sukcesyjnych lasów łęgow w wieku powyżej 30 lat 	Obszar Parku
11.	Utrzymanie i poprawa stanu zachowania stanowisk gatunków ryb: 6144 kielbja białopłetwego (<i>RomanoRomanogobio albiginnatus</i>), 5339 różanki (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>), 1149 kozy (<i>Cobitis taenia</i>), 1130 bolenia (<i>Aspius aspius</i>), 1145 piskorza (<i>Misgurnus fossilis</i>)	<ol style="list-style-type: none"> 1. W części południowej Parku utrzymanie dynamiki zalewów poprzez utrzymanie trwałych powiązań hydrologicznych terenów Obwodów Ochronnych Słońsk i Chyrzyno z Wartą przy stanach wód wyższych od średniej ze średnich w wieloleciu wartości stanu wody (SSW), a w części północnej zapewnienie warunków poboru wód z rzeki Warty gwarantujących utrzymanie w rowach OO Polder Północny-Witnica przez cały rok minimalnego stanu wody na poziomie co najmniej 30 cm. 2. Współpraca z samorządami oraz innymi podmiotami na rzecz odtworzenia lub utrzymania dobrego stanu ekologicznego cieków, w tym czystości wód. 3. Kontrola funkcjonowania, a w miarę potrzeby podjęcia działań na rzecz poprawy skuteczności istniejących przepławek na Kanale Maszówek/Starej Warcie. 4. Lobbowanie w Regionalnym Zarządzie Gospodarki Wodnej w Poznaniu na rzecz budowy przepławek na jazach Postomi powyżej Parku 	Obszar Parku
12.	Utrzymanie i poprawa stanu zachowania stanowisk gatunków ptaków: A023 ślepowrona (<i>Nycticorax nycticorax</i>), A027 czapli białej (<i>Ardea alba</i>), A038 łabędzia krzykliwego (<i>Cygnus cygnus</i>), A039 gęsi zbożowej (<i>Anser fabalis</i>), A041 gęsi białoczelnej (<i>Anser albifrons</i>), A050 świstuna (<i>Mareca penelope</i>), A052 cyraneczki (<i>Anas crecca</i>), A073 kani czarnej (<i>Milvus migrans</i>), A075 bielika (<i>Haliaeetus albicilla</i>), A119 kropiatki	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utrzymanie otwartego charakteru siedlisk stanowiących miejsca łęgów, odpoczynku bądź żerowisk w wyniku ekstensywnego wypasu, wykaszania lub innych zabiegów ochrony czynnej w okresie po wyprowadzeniu łęgów. 2. W części południowej zachowanie dynamiki zalewów poprzez utrzymanie trwałych powiązań hydrologicznych Obwodów Ochronnych Słońsk i Chyrzyno z Wartą przy stanach wód wyższych od średniej ze średnich w wieloleciu wartości stanu wody (SSW), a w części północnej zapewnienie 	Obszar Parku

Lp.	Przedmiot i cele działań ochronnych	Działania ochronne, sposób ich wykonania i rozmiar	Lokalizacja działania
	(<i>Porzana porzana</i>), A122 derkacza (<i>Crex crex</i>), A125 łycki (<i>Fulica atra</i>), A127 żuraw (<i>Grus grus</i>), A151 bataliona (<i>Calidris pugnax</i>), A153 kszczyka (<i>Gallinago gallinago</i>), A160 kulika wielkiego (<i>Numenius arquata</i>), A162 krwawodzioba (<i>Tringa totanus</i>), A294 wodniczki (<i>Acrocephalus paludicola</i>)	warunków poboru wód z Warty przy stanach wód wyższych od najmniejszych w wieloleciu wartości stanu wody (NNW) gwarantującego właściwe	
13.	Utrzymanie i poprawa stanu zachowania stanowisk gatunków ptaków: A043 gęgawy (<i>Anser anser</i>), A048 ohara (<i>Tadorna tadorna</i>), A051 krakwy (<i>Mareca strepera</i>), A053 krzyżówki (<i>Anas platyrhynchos</i>), A055 cyranki (<i>Spatula querquedula</i>), A056 płaskonosa (<i>Spatula clypeata</i>), A059 głowienki (<i>Aythya ferina</i>), A061 czernicy (<i>Aythya fuligula</i>), A179 śmieszki (<i>Chroicocephalus ridibundus</i>), A193 rybitwy rzecznej (<i>Sterna hirundo</i>), A195 rybitwy białoczelnej (<i>Sternula albifrons</i>), A196 rybitwy białowąsej (<i>Chlidonias hybrida</i>), A197 rybitwy czarnej (<i>Chlidonias niger</i>), A198 rybitwy białoskrzydłej (<i>Chlidonias leucopterus</i>)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utrzymanie otwartego charakteru siedlisk stanowiących miejsca lęgów, odpoczynku bądź żerowisk w wyniku ekstensywnego wypasu, wykaszania lub innych zabiegów ochrony czynnej w okresie po wyprowadzeniu lęgów. 2. W części południowej zachowanie dynamiki zalewów poprzez utrzymanie trwałych powiązań hydrologicznych Obwodów Ochronnych Słońsk i Chyrzyno z Wartą przy stanach wód wyższych od średniej ze średnich w wieloleciu wartości stanu wody (SSW), a w części północnej zapewnienie warunków poboru wód z Warty przy stanach wód wyższych od najmniejszych w wieloleciu wartości stanu wody (NNW) gwarantującego właściwe uwodnienie siedlisk. 3. Ograniczenie liczebności inwazyjnych gatunków obcych drapieżników: wizona (norki) amerykańskiego (<i>Neovison vison</i>), szopa pracza (<i>Procyon lotor</i>); jenota (<i>Nyctereutes procyonoides</i>) oraz ich presji na łęgi, poprzez ich eliminację 	Obszar Parku
14.	Utrzymanie i poprawa stanu zachowania stanowisk gatunków ptaków: A073 kani czarnej (<i>Milvus migrans</i>), 075 bielika (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej w lasach państwowych i prywatnych na terenie otuliny Parku, która gwarantuje trwałość ich istnienia i funkcjonowania oraz różnorodność biologiczną, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb zachowywania fragmentów starodrzewi stanowiących miejsca lęgowe dużych ptaków. 2. Pozostawianie starych drzew poza terenami leśnymi, za wyjątkiem stwarzających zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi i mienia. 3. Tworzenie stref ochronnych wokół 	Obszar Parku i jego otuliny

Lp.	Przedmiot i cele działań ochronnych	Działania ochronne, sposób ich wykonania i rozmiar	Lokalizacja działania
		<p>gniazd gatunków strefowych w otulinie Parku.</p> <p>4. Zabezpieczenie, w zależności od potrzeb, gniazd przed drapieżnictwem ze strony inwazyjnych gatunków obcych drapieżników: wizona (norki) amerykańskiego (<i>Neovison vison</i>), szopa pracza (<i>Procyon lotor</i>); jenota (<i>Nyctereutes procyonoides</i>) (np. opaski i kołnierze zabezpieczające)</p>	
15.	<p>Utrzymanie i poprawa stanu zachowania stanowisk gatunków ptaków:</p> <p>A055 cyranki (<i>Spatula querquedula</i>), A056 płaskonosy (<i>Spatula clypeata</i>), A119 kropiatki (<i>Porzana porzana</i>), A122 derkacza (<i>Crex crex</i>), A153 kszczyka (<i>Gallinago gallinago</i>), A294 wodniczki (<i>Acrocephalus paludicola</i>)</p>	<p>Zachowanie i odtwarzanie podmokłych, ekstensywnie użytkowanych turzycowisk, zachowanie starorzeczy oraz utrzymanie strefy szuwarów na obrzeżu małych zbiorników wodnych i cieków</p>	Obszar Parku
16.	<p>Utrzymanie i poprawa stanu zachowania stanowisk A307 jarzębatki (<i>Curruca nisoria</i>)</p>	<p>Utrzymanie zakrzewień wzdłuż granicy lasu i kęp krzewów na terenach użytkowanych rolniczo</p>	Obszar Parku
17.	<p>Utrzymanie i poprawa stanu zachowania stanowisk gatunków ptaków:</p> <p>A039 gęsi zbożowej (<i>Anser fabalis</i>), A041 gęsi białoczelnej (<i>Anser albifrons</i>), A043 gęgawy (<i>Anser anser</i>), A052 cyraneczki (<i>Anas crecca</i>), A053 krzyżówki (<i>Anas platyrhynchos</i>), A059 głowienki (<i>Aythya ferina</i>), A061 czernicy (<i>Aythya fuligula</i>), A125 łąski (<i>Fulica atra</i>)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utrzymanie wyłączenia z polowań obszaru Parku oraz strefy ochrony zwierzyny łownej. 2. Wypracowanie we współpracy z kołami myśliwskimi i wdrożenie w ramach dobrych praktyk łowieckich zasad polowania na ptaki w poszczególnych obwodach łowieckich graniczących z Parkiem, w tym odsunięcia polowań na dystans zapewniający spokój gatunkom chronionym korzystającym z noclegowisk i miejsc odpoczynku podczas migracji. 3. Kontrola i egzekwowanie przepisów dotyczących granic obszarów wyłączonych z polowań (Park, strefy ochrony zwierzyny), w szczególności w stosunku do polowań zewnętrznych. 4. Prowadzenie działań edukacyjnych wśród myśliwych oraz kontrola i egzekwowanie zakazu stosowania amunicji ołowiowej na obszarach wodno-błotnych 	Obszar Parku

Lp.	Przedmiot i cele działań ochronnych	Działania ochronne, sposób ich wykonania i rozmiar	Lokalizacja działania
18.	<p>Utrzymanie i poprawa stanu zachowania stanowisk gatunków ptaków:</p> <p>A038 łabędzia krzykliwego (<i>Cygnus cygnus</i>), A039 gęsi zbożowej (<i>Anser fabalis</i>), A041 gęsi białoczelnej (<i>Anser albifrons</i>), A043 gęgawy (<i>Anser anser</i>), A073 kani czarnej (<i>Milvus migrans</i>), A075 bielika (<i>Haliaeetus albicilla</i>), żurawia A127 (<i>Grus grus</i>)</p>	<p>Lobbowanie i współpraca z operatorami sieciami energetycznymi na rzecz ograniczenia kolizji ptaków z napowietrznymi liniami energetycznymi w zakresie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zastąpienia w trakcie modernizacji i remontów napowietrznych linii energetycznych w sąsiedztwie Parku na linie kablowe w miejscach szczególnego nasilenia śmiertelności ptaków wyniku kolizji; 2) stosowania odchylaczy lotu na liniach elektroenergetycznych zlokalizowanych w sąsiedztwie Parku na głównych kierunkach wylotu ptaków 	Obszar Parku
19.	<p>Utrzymanie i poprawa stanu zachowania stanowisk 1337 bobra europejskiego (<i>Castor fiber</i>) i 1355 wydry (<i>Lutra lutra</i>)</p>	<p>Poprawa i utrzymanie jakości wód powierzchniowych</p>	Obszar Parku

Rozdział 7

OKREŚLENIE SPOSOBÓW MONITORINGU REALIZACJI ZADAŃ OCHRONNYCH ORAZ ICH SKUTKÓW W OBSZARZE NATURA 2000 PLC080001 UJŚCIE WARTY W CZĘŚCI POKRYWAJĄCEJ SIĘ Z GRANICAMI PARKU

1. Określa się następujące sposoby monitoringu realizacji zadań ochronnych oraz ich skutków:

Lp.	Przedmiot ochrony	Działanie ochronne	Zakres prac monitoringowych	Częstotliwość zbierania informacji
1.	3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z <i>Littorelletea</i> , <i>Isoëto-Nanojuncetea</i>	Utrzymanie łagodnej topografii brzegów, tak aby maksymalnie rozszerzyć strefy korzystne dla rozwoju zbiorowisk ziemno-wodnych	Ocena parametrów i wskaźników zgodnie z metodyką przyjętą na potrzeby Państwowego Monitoringu Środowiska	Co 5 lat w ramach monitoringu stanu ochrony
2.	3150 Starorzeczka i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne	Uwzględnienie w pracach utrzymaniowych i regulacyjnych cieków konieczności zachowania ich naturalnych połączeń ze starorzeczami	Ocena parametrów i wskaźników zgodnie z metodyką przyjętą na potrzeby Państwowego Monitoringu Środowiska	Co 5 lat w ramach monitoringu stanu ochrony
3.	6120* Ciepłolubne śródładowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ekstensywne użytkowanie kośne, pastwiskowe lub kośno--pastwiskowe trwałych użytków zielonych. 2. Usuwanie drzew i krzewów 	Ocena parametrów i wskaźników zgodnie z metodyką przyjętą na potrzeby Państwowego Monitoringu Środowiska	Co 5 lat w ramach monitoringu stanu ochrony

4.	6210* Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>)	<ol style="list-style-type: none"> Ekstensywne użytkowanie kośne, pastwiskowe lub kośno--pastwiskowe trwałych użytków zielonych. Usuwanie drzew i krzewów 	Ocena parametrów i wskaźników zgodnie z metodyką przyjętą na potrzeby Państwowego Monitoringu Środowiska	Co 5 lat w ramach monitoringu stanu ochrony
5.	6440 Łąki selernicowe (<i>Cnidion dubii</i>)	Ekstensywne użytkowanie kośne, pastwiskowe lub kośno-pastwiskowe trwałych użytków zielonych	Ocena parametrów i wskaźników zgodnie z metodyką przyjętą na potrzeby Państwowego Monitoringu Środowiska	Co 5 lat w ramach monitoringu stanu ochrony
6.	6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	<ol style="list-style-type: none"> Uwzględnienie w pracach utrzymaniowych i regulacyjnych cieków konieczności zachowania płatów siedliska w nienaruszonym stanie. Wyłączenie płatów siedliska z użytkowania 	Ocena parametrów i wskaźników zgodnie z metodyką przyjętą na potrzeby Państwowego Monitoringu Środowiska	Co 5 lat w ramach monitoringu stanu ochrony
7.	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	<ol style="list-style-type: none"> Ekstensywne użytkowanie kośne, pastwiskowe lub kośno--pastwiskowe trwałych użytków zielonych. Usuwanie drzew i krzewów 	Ocena parametrów i wskaźników zgodnie z metodyką przyjętą na potrzeby Państwowego Monitoringu Środowiska	Co 5 lat w ramach monitoringu stanu ochrony
8.	91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe)	<ol style="list-style-type: none"> Pozostawianie bez ingerencji i ochrona zachowawcza. Zachowanie zarośli wierzbowych i stadiów sukcesyjnych lasów łągów w wieku powyżej 30 lat 	Ocena parametrów i wskaźników zgodnie z metodyką przyjętą na potrzeby Państwowego Monitoringu Środowiska	Co 5 lat w ramach monitoringu stanu ochrony
9.	6144 kielb białopłetwy (<i>RomanoRomanogobio alpinus</i>), 5339 różanka (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>), 1149 koza (<i>Cobitis taenia</i>), 1130 boleń (<i>Aspius aspius</i>), 1145 piskorz (<i>Misgurnus fossilis</i>)	1. W części południowej Parku utrzymanie dynamiki zalewów poprzez utrzymanie trwałych powiązań hydrologicznych Obwodów Ochronnych Słońsk i Chyrzyno z Wartą przy stanach wód wyższych od średniej ze średnich w	Ocena parametrów i wskaźników zgodnie z metodyką przyjętą na potrzeby Państwowego Monitoringu Środowiska	Co 5 lat w ramach monitoringu stanu ochrony

		<p>wieloleciu wartości stanu wody (SSW), a w części północnej zapewnienie warunków poboru wód z Warty gwarantujących utrzymanie w rowach przez cały rok minimalnego stanu wody na poziomie co najmniej 30 cm.</p> <p>2. Kontrola funkcjonowania, a w miarę potrzeby podjęcia działań na rzecz poprawy skuteczności istniejących przepławek na Kanale Maszówek/Starej Warcie</p>		
10.	<p>A023 ślepowron (<i>Nycticorax nycticorax</i>), A027 czapla biała (<i>Ardea alba</i>) (łęg.), A073 kania czarna (<i>Milvus migrans</i>), A075 bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>) (łęg.), A125 łyska (<i>Fulica atra</i>) (łęg.), A153 kszczyk (<i>Gallinago gallinago</i>), A160 kulik wielki (<i>Numenius arquata</i>), A162 krwawodziób (<i>Tringa totanus</i>), A294 wodniczka (<i>Acrocephalus paludicola</i>)</p>	<p>1. Utrzymanie otwartego charakteru siedlisk stanowiących miejsca lęgów, odpoczynku bądź żerowisk w wyniku ekstensywnego wypasu, wykaszania lub innych zabiegów ochrony czynnej w okresie po wyprowadzeniu lęgów.</p> <p>2. W części południowej zachowanie dynamiki zalewów poprzez utrzymanie trwałych powiązań hydrologicznych Obwodów Ochronnych Słońsk i Chyrzyno z Wartą przy stanach wód wyższych od średniej ze średnich w wieloleciu wartości stanu wody (SSW), a w części północnej zapewnienie warunków poboru wód z Warty przy stanach wód wyższych od najmniejszych w wieloleciu wartości stanu wody (NNW) gwarantującego właściwe uwodnienie</p>	<p>1. Liczba par</p> <p>2. Monitoring poziomu wody, wielkości przepływów i jakości wód wprowadzanych do Parku</p>	<p>1. Corocznie w ramach monitoringu stanu ochrony</p> <p>2. Pomiar automatyczne poziomu wody oraz okresowe pomiary przepływów</p>

		siedlisk		
11.	A027 czapla biała (<i>Ardea alba</i>) (migr.), A038 łabędź krzykliwy (<i>Cygnus cygnus</i>), A039 gęś zbożowa (<i>Anser fabalis</i>), A041 gęś białoczerna (<i>Anser albifrons</i>), A050 świstun (<i>Mareca penelope</i>), A052 cyraneczka (<i>Anas crecca</i>), A075 bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>) (zim.), A125 łyska (<i>Fulica atra</i>) (migr.), A127 żuraw (<i>Grus grus</i>), A151 batalion (<i>Calidris pugnax</i>),	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utrzymanie otwartego charakteru siedlisk stanowiących miejsca lęgów, odpoczynku bądź żerowisk w wyniku ekstensywnego wypasu, wykaszania lub innych zabiegów ochrony czynnej w okresie po wyprowadzeniu lęgów. 2. W części południowej zachowanie dynamiki zalewów poprzez utrzymanie trwałych powiązań hydrologicznych Obwodów Ochronnych Słońsk i Chyrzyno z Wartą przy stanach wód wyższych od średniej ze średnich w wieloleciu wartości stanu wody (SSW), a w części północnej zapewnienie warunków poboru wód z Warty przy stanach wód wyższych od najmniejszych w wieloleciu wartości stanu wody (NNW) gwarantującego właściwe uwodnienie siedlisk 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osobników 2. Monitoring poziomu wody, wielkości przepływów i jakości wód wprowadzanych do Parku 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Corocznie w ramach monitoringu stanu ochrony 2. Pomiary automatyczne poziomu wody oraz okresowe pomiary przepływów
12.	A119 kropiatka (<i>Porzana porzana</i>), A122 derkacz (<i>Crex crex</i>)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utrzymanie otwartego charakteru siedlisk stanowiących miejsca lęgów, odpoczynku bądź żerowisk w wyniku ekstensywnego wypasu, wykaszania lub innych zabiegów ochrony czynnej w okresie po wyprowadzeniu lęgów. 2. W części południowej zachowanie dynamiki zalewów poprzez utrzymanie trwałych powiązań hydrologicznych Obwodów Ochronnych 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba odżywiających się samców 2. Monitoring poziomu wody, wielkości przepływów i jakości wód wprowadzanych do Parku 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Corocznie w ramach monitoringu stanu ochrony 2. Pomiary automatyczne poziomu wody oraz okresowe pomiary przepływów

		<p>Słońsk i Chyrzyno z Wartą przy stanach wód wyższych od średniej ze średnich w wieloleciu wartości stanu wody (SSW), a w części północnej zapewnienie warunków poboru wód z Warty przy stanach wód wyższych od najmniejszych w wieloleciu wartości stanu wody (NNW) gwarantującego właściwe uwodnienie siedlisk</p>		
13.	<p>A043 gęgawa (<i>Anser anser</i>) (lęg. i migr.), A053 krzyżówka (<i>Anas platyrhynchos</i>), A056 płaskonos (<i>Spatula clypeata</i>), A059 głowienka (<i>Aythya ferina</i>), A061 czernica (<i>Aythya fuligula</i>)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utrzymanie otwartego charakteru siedlisk stanowiących miejsca lęgów, odpoczynku bądź żerowisk w wyniku ekstensywnego wypasu, wykaszania lub innych zabiegów ochrony czynnej w okresie po wyprowadzeniu lęgów. 2. W części południowej zachowanie dynamiki zalewów poprzez utrzymanie trwałych powiązań hydrologicznych Obwodów Ochronnych Słońsk i Chyrzyno z Wartą przy stanach wód wyższych od średniej ze średnich w wieloleciu wartości stanu wody (SSW), a w części północnej zapewnienie warunków poboru wód z Warty przy stanach wód wyższych od najmniejszych w wieloleciu wartości stanu wody (NNW) gwarantującego właściwe uwodnienie siedlisk. 3. Ograniczenie liczebności inwazyjnych gatunków 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osobników. 2. Monitoring poziomu wody, wielkości przepływów i jakości wód wprowadzanych do Parku. 3. Rejestracja obecności osobników należących do inwazyjnych gatunków obcych 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Corocznie w ramach monitoringu stanu ochrony. 2. Pomiary automatyczne poziomu wody oraz okresowe pomiary przepływów. 3. Na bieżąco

		<p>obcych drapieżników: wizona (norki) amerykańskiego (<i>Neovison vison</i>), szopa pracza (<i>Procyon lotor</i>); jenota (<i>Nyctereutes procyonoides</i>) oraz ich presji na łęgi, poprzez ich eliminację</p>		
14.	<p>A048 ohar (<i>Tadorna tadorna</i>), A051 krakwa (<i>Mareca strepera</i>), A053 krzyżówka (<i>Anas platyrhynchos</i>) (łęgi), A055 cyranka (<i>Spatula querquedula</i>), A056 płaskonos (<i>Spatula clypeata</i>), A059 głowienka (<i>Aythya ferina</i>) (łęgi), A059 głowienka (<i>Aythya ferina</i>), A061 czernica (<i>Aythya fuligula</i>), A061 czernica (<i>Aythya fuligula</i>), A179 śmieszka (<i>Chroicocephalus ridibundus</i>), A193 rybitwa rzeczna (<i>Sterna hirundo</i>), A195 rybitwa białoczarna (<i>Sternula albifrons</i>), A196 rybitwa białowąsa (<i>Chlidonias hybrida</i>), A197 rybitwa czarna (<i>Chlidonias niger</i>), A198 rybitwa białoskrzydła (<i>Chlidonias leucopterus</i>)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utrzymanie otwartego charakteru siedlisk stanowiących miejsca lęgów, odpoczynku bądź żerowisk w wyniku ekstensywnego wypasu, wykaszania lub innych zabiegów ochrony czynnej w okresie po wyprowadzeniu lęgów. 2. W części południowej zachowanie dynamiki zalewów poprzez utrzymanie trwałych powiązań hydrologicznych Obwodów Ochronnych Słońsk i Chyrzyno z Wartą przy stanach wód wyższych od średniej ze średnich w wieloletniu wartości stanu wody (SSW), a w części północnej zapewnienie warunków poboru wód z Warty przy stanach wód wyższych od najmniejszych w wieloletniu wartości stanu wody (NNW) gwarantującego właściwe uwodnienie siedlisk. 3. Ograniczenie liczebności inwazyjnych gatunków obcych drapieżników: wizona (norki) amerykańskiego (<i>Neovison vison</i>), szopa pracza (<i>Procyon lotor</i>); jenota (<i>Nyctereutes procyonoides</i>) oraz ich presji na łęgi, poprzez 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba par. 2. Monitoring poziomu wody, wielkości przepływów i jakości wód wprowadzanych do Parku. 3. Rejestracja obecności osobników należących do inwazyjnych gatunków obcych 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Corocznie w ramach monitoringu stanu ochrony. 2. Pomiarów automatycznych poziomu wody oraz okresowe pomiary przepływów. 3. Na bieżąco

		ich eliminację		
15.	A073 kania czarna (<i>Milvus migrans</i>), 075 bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zachowanie obszarów leśnych z udziałem starodrzewi i systematyczne powiększanie ich powierzchni oraz zapewnienie skutecznej ochrony przed penetracją ludzką. 2. Pozostawianie starych drzew poza terenami leśnymi, za wyjątkiem stwarzających zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi i mienia. 3. Zabezpieczenie gniazd przed drapieżnictwem ze strony inwazyjnych gatunków obcych drapieżników: wizona (norki) amerykańskiego (<i>Neovison vison</i>), szopa pracza (<i>Procyon lotor</i>); jenota (<i>Nyctereutes procyonoides</i>) (np. opaski i kołnierze zabezpieczające) 	Liczba par	Corocznie w ramach monitoringu stanu ochrony
16.	A055 cyranka (<i>Spatula querquedula</i>), A056 płaskonos (<i>Spatula clypeata</i>) (lęg), A119 kropiatka (<i>Porzana porzana</i>), A122 derkacz (<i>Crex crex</i>), A153 kszyk (<i>Gallinago gallinago</i>), A294 wodniczka (<i>Acrocephalus paludicola</i>)	Zachowanie i odtwarzanie podmokłych, ekstensywnie użytkowanych turzycowisk, zachowanie starorzeczy oraz utrzymanie strefy szuwarów na obrzeżu małych zbiorników wodnych i cieków	Liczba par	Corocznie w ramach monitoringu stanu ochrony
17.	A056 płaskonos (<i>Spatula clypeata</i>) (migr.)	Zachowanie i odtwarzanie podmokłych, ekstensywnie użytkowanych turzycowisk, zachowanie starorzeczy oraz utrzymanie strefy szuwarów na obrzeżu małych zbiorników wodnych i cieków	Liczba osobników	Corocznie w ramach monitoringu stanu ochrony

18.	A307 jarzębatka (<i>Curruca nisoria</i>)	Utrzymanie zakrzewień wzdłuż granicy lasu i kęp krzewów na terenach użytkowanych rolniczo	Liczba par	Corocznie w ramach monitoringu stanu ochrony
19.	A039 gęś zbożowa (<i>Anser fabalis</i>), A041 gęś białoczelna (<i>Anser albifrons</i>), A043 gęgawa (<i>Anser anser</i>), A052 cyraneczka (<i>Anas crecca</i>), A053 krzyżówka (<i>Anas platyrhynchos</i>), A059 głowienka (<i>Aythya ferina</i>), A061 czernica (<i>Aythya fuligula</i>), A125 łyska (<i>Fulica atra</i>)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utrzymanie wyłączenia z polowań obszaru Parku oraz strefy ochrony zwierzyny łownej. 2. Wypracowanie we współpracy z kołami myśliwskimi i wdrożenie w ramach dobrych praktyk łowieckich zasad polowania na ptaki w poszczególnych obwodach łowieckich graniczących z Parkiem, w tym odsunięcia polowań na dystans zapewniający spokój gatunkom chronionym korzystającym z noclegowisk i miejsc odpoczynku podczas migracji. 3. Kontrola i egzekwowanie przepisów dotyczących granic obszarów wyłączonych z polowań (Park, strefa ochrony zwierzyny łownej), w szczególności w stosunku do polowań zewnętrznych. 4. Prowadzenie działań edukacyjnych wśród myśliwych i Kontrola i egzekwowanie zakazu stosowania amunicji ołowiowej na obszarach wodno-błotnych 	Liczba osobników	Corocznie w ramach monitoringu stanu ochrony
20.	A038 łabędź krzykliwy (<i>Cygnus cygnus</i>), A039 gęś zbożowa (<i>Anser fabalis</i>), A041 gęś białoczelna (<i>Anser albifrons</i>), A043 gęgawa (<i>Anser anser</i>), A073 kania czarna (<i>Milvus migrans</i>),	Lobbowanie i współpraca z operatorami sieci energetycznych na rzecz ograniczenia kolizji ptaków z napowietrznymi liniami energetycznymi w zakresie: <ol style="list-style-type: none"> 1) zastąpienia w trakcie modernizacji i remontów napowietrznych linii 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osobników 2. Rejestrowanie przypadków kolizji ptaków z liniami energetycznymi 	Bieżące rejestrowanie przypadków kolizji ptaków z liniami energetycznymi

	A075 bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>), żuraw A127 (<i>Grus grus</i>)	energetycznych w sąsiedztwie Parku na linie kablowe w miejscach szczególnego nasilenia śmiertelności ptaków wyniku kolizji; 2) stosowania odchylaczy lotu na liniach elektroenergetycznych zlokalizowanych w sąsiedztwie Parku na głównych kierunkach wylotu ptaków		
21.	1337 bóbr europejski (<i>Castor fiber</i>) i 1355 wydra (<i>Lutra lutra</i>)	Poprawa i utrzymanie jakości wód powierzchniowych	Ocena parametrów i wskaźników zgodnie z metodyką przyjętą na potrzeby Państwowego Monitoringu Środowiska	Co 5 lat w ramach monitoringu oceny stanu ochrony

Rozdział 7

OKREŚLENIE SPOSOBÓW MONITORINGU STANU OCHRONY SIEDLISK PRZYRODNICZYCH LUB GATUNKÓW ROŚLIN I ZWIERZĄT I ICH SIEDLISK, BĘDĄCYCH PRZEDMIOTAMI OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 080001 UJŚCIE WARTY W CZĘŚCI POKRYWAJĄCEJ SIĘ Z GRANICAMI PARKU

1. Określa się następujące sposoby monitoringu stanu ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 PLC080001 Ujście Warty w granicach Parku:

Lp.	Przedmiot ochrony	Kontrolowany parametr lub wskaźnik monitoringu	Częstotliwość monitoringu	Lokalizacja
1.	3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z <i>Littorelletea</i> , <i>Isoëto-Nanojuncetea</i>	Zgodnie z metodyką GIOŚ	Co 5 lat	Wybrane stanowiska w granicach Parku
2.	3150 starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami <i>Nymphenion</i> , <i>Potamion</i>	Zgodnie z metodyką GIOŚ	Co 5 lat	Wybrane stanowiska w granicach Parku
3.	6120* Ciepłolubne śródładowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	Zgodnie z metodyką GIOŚ	Co 5 lat	Wybrane stanowiska w granicach Parku
4.	6210* Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>)	Zgodnie z metodyką GIOŚ	Co 5 lat	Wybrane stanowiska w granicach Parku
5.	6430 ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	Zgodnie z metodyką GIOŚ	Co 5 lat	Wybrane stanowiska w granicach Parku

6.	6440 Łąki sełernicowe <i>Cnidion</i>	Zgodnie z metodyką GIOŚ	Co 5 lat	Wybrane stanowiska w granicach Parku
7.	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	Zgodnie z metodyką GIOŚ	Co 5 lat	Wybrane stanowiska w granicach Parku
8.	91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	Zgodnie z metodyką GIOŚ	Co 5 lat	Wybrane stanowiska w granicach Parku

2. Określa się następujące sposoby monitoringu stanu ochrony gatunków zwierząt wymienionych w załączniku nr II dyrektywy Rady 92/43/EWG i ich siedlisk będących przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 PLC080001 Ujście Warty w granicach Parku:

Lp.	Przedmiot ochrony	Kontrolowany parametr lub wskaźnik monitoringu	Częstotliwość monitoringu	Lokalizacja
1.	6144 Kiełb białopłetwy (<i>Romanogobio albipinnatus</i>)	Zgodnie z metodyką GIOŚ	Co 5 lat	Wybrane stanowiska w granicach Parku
2.	5339 Różanka (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>)	Zgodnie z metodyką GIOŚ	Co 5 lat	Wybrane stanowiska w granicach Parku
3.	1130 Boleń (<i>Aspius aspius</i>)	Zgodnie z metodyką GIOŚ	Co 5 lat	Wybrane stanowiska w granicach Parku
4.	1149 Koza (<i>Cobitis taenia</i>)	Zgodnie z metodyką GIOŚ	Co 5 lat	Wybrane stanowiska w granicach Parku
5.	1145 Piskorz (<i>Misgurnus fossilis</i>)	Zgodnie z metodyką GIOŚ	Co 5 lat	Wybrane stanowiska w granicach Parku

3. Określa się następujące sposoby monitoringu stanu ochrony gatunków ptaków wymienionych w załączniku nr I dyrektywy Rady 2009/147/WE będących przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 PLC080001 Ujście Warty w granicach Parku:

Lp.	Przedmiot ochrony	Kod Natura 2000	Wskaźnik monitoringu	Lokalizacja	Częstość kontroli	Terminy kontroli	Metoda i zakres monitoringu
1.	Ślepowron (<i>Nycticorax nycticorax</i>)	A023	Liczba par	Znane stanowiska, obszar Parku	Corocznie	I - koniec kwietnia; II - koniec czerwca	Penetracja dogodnych biotopów lęgowych, wyszukiwanie i ocena liczby gniazd
2.	Czapla biała (<i>Ardea alba</i>)	A027	Liczba par	Znane stanowiska, obszar Parku	Corocznie	I - koniec kwietnia; II - koniec czerwca	Penetracja dogodnych biotopów lęgowych, wyszukiwanie i ocena liczby gniazd
3.	Czapla biała (<i>Ardea alba</i>) migr.	A027	Maksymalna liczba osobników	Obszar Parku	Corocznie	I – kwiecień; II - październik	Penetracja dogodnych biotopów, ocena liczby osobników
4.	Łabędź krzykliwy (<i>Cygnus cygnus</i>) migr.	A038	Maksymalna liczba osobników	Obszar Parku	Corocznie	I - przełom marca i kwietnia; II - listopad	Penetracja dogodnych biotopów, ocena liczby osobników wylatujących z noclegowisk, ocena liczby osobników na żerowiskach
5.	Łabędź krzykliwy (<i>Cygnus cygnus</i>) zim.	A038	Maksymalna liczba osobników	Obszar Parku	Corocznie	I – 15 grudnia; II – 15 stycznia; III – 15 lutego	Penetracja dogodnych biotopów, ocena liczby osobników wylatujących z noclegowisk, ocena liczby osobników na żerowiskach
6.	Gęś zbożowa (<i>Anser fabalis</i>) migr.	A039	Maksymalna liczba osobników	Obszar Parku	Corocznie	Wrzesień – marzec następnego roku co 10 dni	Liczenia ptaków wylatujących z noclegowisk na żerowiska, liczenia ptaków żerujących w Parku
7.	Gęś białoczelna (<i>Anser albifrons</i>) migr.	A041	Maksymalna liczba osobników	Obszar Parku	Corocznie	Wrzesień – marzec następnego roku co 10 dni	Liczenia ptaków wylatujących z noclegowisk na żerowiska, liczenia ptaków żerujących w Parku
8.	Gęś białoczelna (<i>Anser albifrons</i>) zim.	A041	Maksymalna liczba osobników	Obszar Parku	Corocznie	Wrzesień – marzec następnego roku co 10 dni	Liczenia ptaków wylatujących z noclegowisk na żerowiska, liczenia ptaków żerujących w Parku

Lp.	Przedmiot ochrony	Kod Natura 2000	Wskaźnik monitoringu	Lokalizacja	Częstość kontroli	Terminy kontroli	Metoda i zakres monitoringu
9.	Gęgawa (<i>Anser anser</i>)	A043	Liczba par, elementy sukcesu lęgów	Obszar Parku	Corocznie	I – marzec; II - kwiecień	Liczenie par, trójek, pojedynczych osobników, ptaków z młodymi
10.	Gęgawa (<i>Anser anser</i>) migr.	A043	Maksymalna liczba osobników	Obszar Parku	Corocznie	Wrzesień – marzec następnego roku co 10 dni	Liczenia ptaków wylatujących z noclegowisk na żerowiska, liczenia ptaków żerujących w Parku
11.	Ohar (<i>Tadorna tadorna</i>)	A048	Liczba par, elementy sukcesu lęgów	Obszar Parku	Corocznie	I - połowa maja; II - połowa czerwca	Penetracja dogodnych biotopów lęgowych, wyszukiwanie i ocena liczby gniazd i rodzin
12.	Świstun (<i>Mareca penelope</i>) migr.	A050	Osobniki	Obszar Parku	Corocznie	Październik – połowa kwietnia następnego roku 2 razy w miesiącu	Ocena liczebności w szczycie przelotu
13.	Krakwa (<i>Mareca strepera</i>)	A051	Liczba par	Wyznaczone transekty	Corocznie	I - druga dekada kwietnia; II - druga dekada maja	Liczenie par, samców, samic oraz trójek
14.	Cyraneczka (<i>Anas crecca</i>) migr.	A052	Osobniki	Obszar Parku	Corocznie	październik – połowa kwietnia następnego roku 2 razy w miesiącu	Ocena liczebności w szczycie przelotu
15.	Krzyżówka (<i>Anas platyrhynchos</i>)	A053	Zagęszczenie na pow. próbnym, liczba par, elementy sukcesu lęgów	Obszar Parku	Corocznie	I - trzecia dekada kwietnia; II - druga dekada maja	Ocena za pomocą uproszczonej metody kartograficznej na co najmniej 6 pow. próbnym (łącznie 150 ha), ocena liczebności w Parku i sukcesu lęgów
16.	Krzyżówka (<i>Anas platyrhynchos</i>) migr.	A053	Osobniki	Obszar Parku	Corocznie	Październik – połowa kwietnia następnego roku 2 razy w miesiącu	Ocena liczebności w szczycie przelotu
17.	Krzyżówka (<i>Anas platyrhynchos</i>) zim.	A053	Osobniki	Obszar Parku	Corocznie	Październik – połowa kwietnia następnego roku 2 razy w miesiącu	Ocena liczebności populacji zimującej

Lp.	Przedmiot ochrony	Kod Natura 2000	Wskaźnik monitoringu	Lokalizacja	Częstość kontroli	Terminy kontroli	Metoda i zakres monitoringu
18.	Cyranka (<i>Spatula querquedula</i>)	A055	Liczba par, elementy sukcesu lęgów	Obszar Parku	Corocznie	I - druga dekada kwietnia; II - druga dekada maja	Liczenie par, samców, samic, trójek oraz samic z młodymi
19.	Płaskonos (<i>Spatula clypeata</i>)	A056	Liczba par, elementy sukcesu lęgowego	Obszar Parku	Corocznie	I - druga dekada kwietnia; II - druga dekada maja	Liczenie par, samców, samic, trójek oraz samic z młodymi
20.	Płaskonos (<i>Spatula clypeata</i>) migr.	A056	Osobniki	Obszar Parku	Corocznie	Październik – połowa kwietnia następnego roku 2 razy w miesiącu	Ocena liczebności w szczycie przelotu
21.	Głowienka (<i>Aythya ferina</i>)	A059	Liczba par, elementy sukcesu lęgów	Obszar Parku	Corocznie	I - przełom kwietnia i maja; II – połowa czerwca	Liczenie par, samców, samic, grupek tokujących ptaków oraz samic z młodymi
22.	Głowienka (<i>Aythya ferina</i>) migr.	A059	Osobniki	Obszar Parku	Corocznie	Październik – połowa kwietnia następnego roku 2 razy w miesiącu	Ocena liczebności w szczycie przelotu
23.	Czernica (<i>Aythya fuligula</i>)	A061	Liczba par, elementy sukcesu lęgów	Obszar Parku	Corocznie	I - przełom kwietnia i maja; II - połowa czerwca	Liczenie par, samców, samic, grupek tokujących ptaków oraz samic z młodymi
24.	Czernica (<i>Aythya fuligula</i>) migr.	A061	Osobniki	Obszar Parku	Corocznie	Październik – połowa kwietnia następnego roku 2 razy w miesiącu	Ocena liczebności w szczycie przelotu
25.	Kania czarna (<i>Milvus migrans</i>)	A073	Liczba gniazd lub zajętych rewirów	Znane stanowiska, obszar Parku	Corocznie	I - kwiecień; II - czerwiec	Kontrola I – liczba par wykazujących zachowania lęgowe. Kontrola II – obserwacje par karmiących młode

Lp.	Przedmiot ochrony	Kod Natura 2000	Wskaźnik monitoringu	Lokalizacja	Częstość kontroli	Terminy kontroli	Metoda i zakres monitoringu
26.	Bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>) leg.	A075	Liczba zajętych rewirów oraz sukces lęgowy wyrażony liczbą wyprowadzonych młodych	Znane stanowiska, obszar Parku	Corocznie	I - 20 lutego - 20 marca; II – 10-30 czerwca,	Kontrola I – liczba par wykazujących zachowania lęgowe. Kontrola II – obserwacje par karmiących młode
27.	Bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>) zim.	A075	Osobniki	Obszar Parku	Corocznie	Styczeń	Ocena liczebności populacji zimującej
28.	Kropiatka (<i>Porzana porzana</i>)	A119	Liczba terytorialnych samców	Znane stanowiska, obszar Parku	Corocznie	I - przełom kwietnia i maja; II - przełom maja i czerwca	Wieczorno-nocne liczenia samców reagujących na stymulację głosową na transektach
29.	Derkacz (<i>Crex crex</i>)	A122	Liczba terytorialnych samców	Znane stanowiska, obszar Parku	Corocznie	I - przełom maja i czerwca; II - koniec czerwca	Wieczorno-nocne liczenia odzywających się terytorialnych samców
30.	Łyska (<i>Fulica atra</i>)	A125	Zagęszczenie w odpowiednich biotopach, ocena liczebności w Parku, elementy sukcesu lęgów	Obszar Parku	Corocznie	Od końca kwietnia do końca czerwca 4-5 kontroli	Ocena za pomocą uproszczonej metody kartograficznej na co najmniej 6 pow. próbnych (łącznie 150 ha), ocena liczebności w Parku
31.	Łyska (<i>Fulica atra</i>) migr.	A125	Osobniki	Obszar Parku	Corocznie	Październik – połowa kwietnia następnego roku 2 razy w miesiącu	Ocena liczebności w szczycie przelotu
32.	Żuraw (<i>Grus grus</i>) migr	A127	Maksymalna liczba osobników	Obszar Parku	Corocznie	Liczenia wraz z wylotami gęsi co 10 dni od września do marca	Penetracja dogodnych biotopów, liczenie ptaków wylatujących na żerowiska

Lp.	Przedmiot ochrony	Kod Natura 2000	Wskaźnik monitoringu	Lokalizacja	Częstość kontroli	Terminy kontroli	Metoda i zakres monitoringu
33.	Batalion (<i>Calidris pugnax</i>) migr.	A151	Maksymalna liczba osobników	Obszar Parku	Corocznie	I - przełom kwietnia i maja; II - październik	Ocena na transektach
34.	Kszyk (<i>Gallinago gallinago</i>)	A153	Liczba tokujących samców, zagęszczenie w odpowiednich biotopach, ocena liczebności w Parku	Powierzchnie próbne, obszar Parku	Corocznie	Od końca kwietnia do końca czerwca (4-5 kontroli)	Ocena za pomocą uproszczonej metody kartograficznej na co najmniej 6 pow. próbnych (łącznie 150 ha), ocena liczebności w Parku
35.	Kulik wielki (<i>Numenius arquata</i>)	A160	Liczba par	Znane stanowiska, obszar Parku	Corocznie	I – kwiecień; II - maj	Penetracja odpowiednich biotopów
36.	Krwawodziób (<i>Tringa totanus</i>)	A162	Liczba par	Znane stanowiska, obszar Parku	Corocznie	I – kwiecień; II - maj	Penetracja odpowiednich biotopów
37.	Śmieszka (<i>Chroicocephalus ridibundus</i>)	A179	Liczba par, elementy sukcesu lęgów	Znane stanowiska, obszar Parku	Corocznie	I - 1-15 maja; II - 1-15 czerwca	Kontrola I – lokalizacja kolonii lęgowych Kontrola II – potwierdzenie lęgów i policzenie gniazd
38.	Rybitwa rzeczna (<i>Sterna hirundo</i>)	A193	Liczba par, elementy sukcesu lęgów	Znane stanowiska, obszar Parku	Corocznie	I - 15-30 maja; II - 5-20 czerwca	Kontrola I – lokalizacja kolonii lęgowych Kontrola II – potwierdzenie lęgów i policzenie gniazd
39.	Rybitwa białoczarna (<i>Sternula albifrons</i>)	A195	Liczba par	Znane stanowiska, obszar Parku	Corocznie	I - 15-30 maja; II - 5-20 czerwca	Kontrola I – lokalizacja kolonii lęgowych Kontrola II – potwierdzenie lęgów i policzenie gniazd
40.	Rybitwa białowąsa (<i>Chlidonias hybrida</i>)	A196	Liczba par	Znane stanowiska, oraz obszar Parku	Corocznie	I - 15-30 maja; II - 5-20 czerwca	Kontrola I – lokalizacja kolonii lęgowych Kontrola II – potwierdzenie lęgów i policzenie gniazd

Lp.	Przedmiot ochrony	Kod Natura 2000	Wskaźnik monitoringu	Lokalizacja	Częstość kontroli	Terminy kontroli	Metoda i zakres monitoringu
41.	Rybitwa czarna (<i>Chlidonias niger</i>)	A197	Liczba par, elementy sukcesu lęgów	Znane stanowiska, obszar Parku	Corocznie	I - 15-30 maja; II - 5-20 czerwca	Kontrola I – lokalizacja kolonii lęgowych Kontrola II – potwierdzenie lęgów i policzenie gniazd
42.	Rybitwa białoskrzydła (<i>Chlidonias leucopterus</i>)	A198	Liczba par	Znane stanowiska, obszar Parku	Corocznie	I - 15-30 maja; II - 5-20 czerwca	Kontrola I – lokalizacja kolonii lęgowych Kontrola II – potwierdzenie lęgów i policzenie gniazd
43.	Wodniczka (<i>Acrocephalus paludicola</i>)	A294	Liczba terytorialnych samców oraz par przystępujących do lęgów	Obszar Parku	Corocznie	I - II połowa maja; II - II połowa czerwca	I – wieczorno-nocne liczenie samców II – poszukiwanie gniazd i ptaków zaniepokojonych oraz karmiących młode
44.	Jarzębatka (<i>Curruca nisoria</i>)	A307	Liczba par	Obszar Parku	Corocznie	I - II połowa maja; II - II połowa czerwca	I – liczenie śpiewających samców II – poszukiwanie gniazd i ptaków zaniepokojonych oraz karmiących młode

Rozdział 8

**WSKAZANIE MIEJSC I OBSZARÓW UDOSTĘPNIANYCH DLA CELÓW EDUKACYJNYCH,
TURYSTYCZNYCH, REKREACYJNYCH, AMATORSKIEGO POŁOWU RYB ORAZ SPOSOBY
ICH UDOSTĘPNIANIA**

A. Miejsca udostępniane w celach naukowych

Lp.	Miejsce udostępniane ¹⁾	Sposoby udostępniania	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	Obszar całego Parku	Prowadzenie badań naukowych.	60

B. Miejsca udostępniane w celach edukacyjnych

Lp.	Miejsce udostępniane	Sposoby udostępniania	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	Siedziba dyrekcji Parku w Chyrzynie wraz z terenem przyległym	Miejsce dostępne w wyznaczonych godzinach. Zwiedzanie indywidualne i grupowe. Szczegółowe zasady udostępniania określone są w zarządzeniach dyrektora Parku	1000
2	„Czarnowska Górka” (miejsce edukacyjno-turystyczno-rekreacyjne)	Miejsce ogólnodostępne. Zwiedzanie indywidualne i grupowe. Szczegółowe zasady udostępniania określone są w zarządzeniu dyrektora Parku	60
3	„Przy promie” (miejsce edukacyjno-turystyczno-rekreacyjne)	Miejsce ogólnodostępne. Zwiedzanie indywidualne i grupowe. Szczegółowe zasady udostępniania określone są w zarządzeniu dyrektora Parku	60
4	„II Górka” (miejsce edukacyjno-turystyczno-rekreacyjne)	Miejsce ogólnodostępne. Zwiedzanie indywidualne i grupowe. Szczegółowe zasady udostępniania określone są w zarządzeniu dyrektora Parku	60
5	Cały obszar Parku	Pobór próbek i osobników grzybów, roślin i zwierząt dla potrzeb edukacyjnych realizowanych przez Służby Parku	nie określa się

C. Miejsca udostępniane w celach turystycznych i rekreacyjnych

Lp.	Miejsce udostępniane	Sposoby udostępniania	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	Siedziba dyrekcji Parku w Chyrzynie wraz z terenem przyległym	Miejsce dostępne w wyznaczonych godzinach. Zwiedzanie indywidualne i grupowe. Szczegółowe zasady udostępniania określone są w	nie określa się

		zarządzeniach dyrektora Parku	
2	„Przy promie” (miejsce edukacyjno-turystyczno-rekreacyjne)	Miejsce ogólnodostępne. Zwiedzanie indywidualne i grupowe. Szczegółowe zasady udostępniania określone są w zarządzeniu dyrektora Parku	50
3	„Wiata Dąbroszyńska” (miejsce turystyczno-rekreacyjne)	Miejsce ogólnodostępne. Zwiedzanie indywidualne i grupowe. Szczegółowe zasady udostępniania określone są w zarządzeniu dyrektora Parku	50
4	„Niwka” (miejsce turystyczno-rekreacyjne)	Miejsce ogólnodostępne. Zwiedzanie indywidualne i grupowe. Szczegółowe zasady udostępniania określone są w zarządzeniu dyrektora Parku	50
5	„Wieża Olszynki” (miejsce turystyczno-rekreacyjne)	Miejsce ogólnodostępne. Zwiedzanie indywidualne i grupowe. Szczegółowe zasady udostępniania określone są w zarządzeniu dyrektora Parku	100
6	„Śluza” (miejsce turystyczno-rekreacyjne)	Miejsce ogólnodostępne. Zwiedzanie indywidualne i grupowe. Szczegółowe zasady udostępniania określone są w zarządzeniu dyrektora Parku	50
7	„Grusza” (miejsce turystyczno-rekreacyjne)	Miejsce ogólnodostępne. Zwiedzanie indywidualne i grupowe. Szczegółowe zasady udostępniania określone są w zarządzeniu dyrektora Parku	50
8	„II Górka” (miejsce edukacyjno-turystyczno-rekreacyjne)	Miejsce ogólnodostępne. Zwiedzanie indywidualne i grupowe. Szczegółowe zasady udostępniania określone są w zarządzeniu dyrektora Parku	60
9	„Czarnowska Górka” (miejsce edukacyjno-turystyczno-rekreacyjne)	Miejsce ogólnodostępne. Zwiedzanie indywidualne i grupowe. Szczegółowe zasady udostępniania określone są w zarządzeniu dyrektora Parku	200
10	„Strefa” (miejsce turystyczno-rekreacyjne)	Miejsce ogólnodostępne. Zwiedzanie indywidualne i grupowe. Szczegółowe zasady udostępniania określone są w zarządzeniu dyrektora Parku	30
11	„Wysokie Napięcie” (miejsce turystyczno-rekreacyjne)	Miejsce ogólnodostępne. Zwiedzanie indywidualne i grupowe. Szczegółowe zasady udostępniania określone są w zarządzeniu dyrektora Parku	50
12	„II Most” (miejsce turystyczno-rekreacyjne)	Miejsce ogólnodostępne. Zwiedzanie indywidualne i grupowe. Szczegółowe zasady udostępniania określone są w zarządzeniu dyrektora Parku	20
13	Drogi udostępnione do ruchu w obrębie Obwodu Ochronnego „Polder Północny –	Wprowadzanie psów na smyczy	nie określa się

	Witnica”		
--	----------	--	--

D. Miejsca udostępniane w celach amatorskiego połowu ryb

Lp.	Miejsce udostępniane	Sposoby udostępniania	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	Lewy brzeg Postomi od ujścia Kanału Żółtego do ujścia Kanału Czerwonego	Połów z brzegu od 16 czerwca do 31 grudnia, od świtu do zmierzchu	200
2	Lewy brzeg Postomi od ujścia Kanału Czerwonego do ujścia Postomi do Warty	Połów z brzegu od 16 czerwca do 31 grudnia, od świtu do zmierzchu	30
3	Prawy brzeg Warty od 17 km (Prądy) w dół rzeki do granic Parku	Połów z brzegu od 1 marca do 30 listopada przez całą dobę oraz od 1 grudnia do końca lutego od świtu do zmierzchu	80
4	Prawy brzeg Warty od 17 km (Prądy) w górę rzeki do granic Parku	Połów z brzegu od 1 kwietnia do 14 listopada przez całą dobę	50
5	Lewy brzeg Warty od 13 km rzeki w górę rzeki do granic Parku	Połów z brzegu od 16 czerwca do 30 listopada przez całą dobę oraz 1 do 31 grudnia od świtu do zmierzchu	50
6	Wody Warty w granicach Parku	Połów z łodzi przez cały rok, od świtu do zmierzchu	nie określa się
7	Prawy brzeg Starej Warty (Kanału Maszówek)	Połów z brzegu przez cały rok, od świtu do zmierzchu	20
8	Lewy brzeg Starej Warty (Kanału Maszówek)	Połów z brzegu przez cały rok, od świtu do zmierzchu	20
9	Kanał Czerwony – lewy brzeg	Połów z brzegu od 1 marca do 30 listopada, od świtu do zmierzchu	50
10	Kanał Czerwony – prawy brzeg	Połów z brzegu od 16 czerwca do 31 grudnia, od świtu do zmierzchu	20
11	Żółty Kanał, Jez. Kiszki	Połów z brzegu od 16 czerwca do 31 grudnia, od świtu do zmierzchu	20
12	Jezioro Sierzant	Połów z brzegu od 1 czerwca do 31 grudnia, od świtu do zmierzchu	10

Rozdział 9

MIEJSCA, W KTÓRYCH MOŻE BYĆ PROWADZONA DZIAŁALNOŚĆ HANDLOWA I ROLNICZA

1. Wykaz miejsc, w których może być prowadzona działalność wytwórcza i handlowa: obiekty i teren dyrekcji Parku w Chyryzynie (dz. ew. 8/8 i 8/12).
2. Działalność rolnicza dopuszczona jest na:
  - 1) gruntach rolnych objętych ochroną krajobrazową;
  - 2) gruntach nieleśnych objęte zabiegami ochrony czynnej: w miejscach, w których przewidują to działania ochronne mające charakter działalności rolniczej.

Rozdział 10

WSKAZANIE WYMAGAŃ OCHRONY PRZYRODY KONIECZNYCH DO UWZGLĘDNIENIA W USTALENIACH PLANÓW OGÓLNYCH GMIN, MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO, DOTYCZĄCE ELIMINACJI LUB OGRANICZENIA ZAGROŻEŃ ZEWNĘTRZNYCH DLA CELÓW OCHRONY PARKU ORAZ NIEZBĘDNYCH DLA UTRZYMANIA LUB ODTWORZENIA WŁAŚCIWEGO STANU OCHRONY SIEDLISK PRZYRODNICZYCH ORAZ GATUNKÓW ROŚLIN I ZWIERZĄT, DLA KTÓRYCH OCHRONY WYZNACZONO OBSZAR NATURA 2000 PLC080001 UJŚCIE WARTY W CZĘŚCIACH POKRYWAJĄCYCH SIĘ Z OBSZAREM PARKU

Wskazuje się następujące wymagania ochrony przyrody konieczne do uwzględnienia w ustaleniach planów ogólnych i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, gmin Górzycza, Kostrzyn nad Odrą, Słońsk i Witnica oraz planów zagospodarowania przestrzennego województwa lubuskiego, dotyczące eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych dla celów ochrony Parku, a także niezbędnych dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 PLC080001 Ujście Warty w częściach pokrywających się z obszarem Parku:

- 1) w zakresie kształtowania struktury przestrzennej osadnictwa:
  - a) dążenie do wyłączenia z zabudowy trwałych użytków zielonych w otulinie Parku, za wyjątkiem obszarów przewidzianych do zabudowy w ustaleniach obowiązujących studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, planów ogólnych, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzjach o warunkach zabudowy,
  - b) dążenie do wyłączenia z zabudowy terenów zalewowych w otulinie Parku, za wyjątkiem obiektów niezbędnych dla ochrony przeciwpowodziowej,
  - c) dążenie do wyposażania wszystkich terenów zabudowanych w otulinie Parku w zbiorcze, grupowe lub indywidualne systemy odprowadzania i oczyszczania ścieków bytowych, z zaleceniem odstąpienia od stosowania indywidualnych rozsączających oczyszczalni ścieków;
- 2) w zakresie ochrony i kształtowania sieci powiązań przyrodniczych oraz ochrony walorów krajobrazowych:
  - a) wyznaczenie w planach ogólnych i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obszarów położonych w otulinie Parku oraz w planie zagospodarowania przestrzennego województwa lubuskiego dokładnego przebiegu i zasięgu korytarzy ekologicznych łączących Park z obszarami o szczególnym znaczeniu przyrodniczym,
  - b) dążenie do wyłączenia z zabudowy korytarzy i lokalnych ciągów ekologicznych zlokalizowanych w otulinie Parku, łączących Park z jego przyrodniczym i krajobrazowym otoczeniem, w szczególności ze względu na wymóg zachowania spójności sieci obszarów Natura 2000,

- c) uwzględnienie przy budowie lub modernizacji obiektów hydrotechnicznych urządzeń lub rozwiązań umożliwiających migrację organizmów wodnych,
  - d) dążenie do wyłączenia obszaru korytarzy ekologicznych oraz terenów w odległości 100 m od brzegów jezior i rzek (nie dotyczy terenów zabudowanych) zlokalizowanych w otulinie Parku z wprowadzania nowej zabudowy oraz stosowania ogrodzeń,
  - e) uwzględnienie przy projektowaniu nowych, modernizacji oraz remontowaniu istniejących obiektów infrastruktury komunikacyjnej w otulinie Parku rozwiązań umożliwiających migrację zwierząt,
  - f) ustawianie znaków ostrzegawczych oraz wprowadzenie ograniczeń prędkości w miejscach koncentracji wypadków ze zwierzętami w otulinie Parku,
  - g) uwzględnienie przy projektowaniu i prowadzeniu zalesień i zadrzewień śródpolnych oraz przydrożnych w otulinie Parku, zasady stosowania rodzimych gatunków drzew i krzewów, odpowiednich do siedliska,
  - h) uwzględnienie konieczności tworzenia lub odtwarzania zadrzewień przydrożnych w otulinie Parku, z uwzględnieniem sposobów minimalizujących zagrożenia dla ruchu drogowego,
  - i) uwzględnienie potrzeb ochrony ptaków:
    - przy projektowaniu nowych elektrowni wiatrowych, w tym odstąpienie od ich lokalizowania w otulinie Parku oraz na trasach masowych przelotów ptaków,
    - przy projektowaniu nowych farm fotowoltaicznych (innych niż instalacje przydomowe), w tym odstąpienie od ich lokalizowania w otulinie Parku,
    - przy budowie lub modernizacji napowietrznych linii energetycznych w otulinie Parku, w tym stosowanie tam gdzie jest to możliwe linii kablowych (doziemnych) oraz odchylaczy lotu i oznaczników linii napowietrznych,
  - j) uwzględnienie potrzeb ochrony walorów krajobrazowych widocznych z obszaru Parku przy projektowaniu w otulinie Parku nowych elementów dysharmonizujących krajobraz, w szczególności dominujących obiektów wysokościowych i obiektów wielkopowierzchniowych, w tym elektrowni wiatrowych, farm fotowoltaicznych napowietrznych linii energetycznych, masztów przekaźnikowych, hal magazynowych, itp.,
  - k) dążenie do likwidowania, modernizowania lub zasłaniania roślinnością wysoką obiektów dysharmonijnych widocznych z obszaru Parku;
- 3) w zakresie gospodarki rolnej, leśnej oraz gospodarowania wodami:
- a) prowadzenie ekstensywnej gospodarki pastwiskowej i łąkarskiej na obszarach trwałych użytków zielonych w obrębie Parku i jego otulinie i odstąpienie od ich przekształcania w grunty orne oraz zalesiania,
  - b) prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej w lasach państwowych i prywatnych na terenie otuliny Parku, która gwarantuje trwałość ich istnienia i funkcjonowania oraz różnorodność biologiczną, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb zachowywania fragmentów starodrzewi stanowiących miejsca lęgowe dużych ptaków szponiastych i bociana czarnego,
  - c) ograniczanie działań powodujących pogorszenie stanu wód powierzchniowych i podziemnych w zakresie ilościowym, fizyczno-chemicznym i biologicznym w otulinie Parku, w szczególności przez dbałość o prawidłowe funkcjonowanie oczyszczalni ścieków,
  - d) odstąpienie na obszarze otuliny Parku od realizacji inwestycji uciążliwych dla środowiska i stanowiących zagrożenie dla walorów przyrodniczych Parku, w szczególności składowisk odpadów, hodowli trzody chlewnej, drobiu i wizonów (nerek) amerykańskich oraz zakładów przemysłowych emitujących znaczne ilości zanieczyszczeń;
- 4) w zakresie poprawy skuteczności ochrony cennych przyrodniczo terenów, a także skuteczności funkcjonowania służb Parku włączenie w granice Parku następujących obszarów:

- a) działki 990/1, 990/2 i 992/2 w gminie Słońsk na których zlokalizowany jest Ośrodek Muzealno-Edukacyjny oraz zabudowa mieszkaniowa i magazynowa oraz inna infrastruktura Parku,
  - b) część działki 8/13 w gminie Górzycza, na której zlokalizowany jest parking przy Dyrekcji Parku,
  - c) działki 3/3 i 3/4 oraz część działki 242 w gminie Słońsk, na której zlokalizowany jest parking wraz z infrastrukturą turystyczno-edukacyjną Parku,
  - d) działki 773/1 w gminie Witnica stanowiącej cenne siedliska leśne, w tym siedlisko przyrodnicze 91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe olszowe i jesionowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe), będące przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 PLC080001 Ujście Warty.
-